

Notulen – concept –

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum Statenvergadering	:	7 september 2026
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	dhr. R. van der Laan
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig:

- 5 mw. M. van Aesch (PvdD), mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. G. Bakker (VVD), Statenlid B. Bulucu (GL),
dhr. M. Becker (BBB), mw. L.C.M. Berkvens (D66), mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. J. Boer (VVD), mw.
G.W. de Boer (PvdA), mw. A. den Boer (BBB), mw. Bouhlef-Lascaris (SP), Statenlid R.I. Bwefar (GL), dhr.
R.J. Dekker (FvD), dhr. P. Dijkman (VVD), mw. A.H.M. Egbers (PvdD), mw. R.M. Engels (CDA), dhr.
J.P.H.M. van Gilse (VVD), Statenlid P.P.W. de Graaf (GL), mw. M.C.T. ten Ham (PvdA), dhr. M.N. Hanou
(PvdD), dhr. G. Hartog (JA21), dhr. D.G. Heijnen (CDA), mw. M.P. van der Helm-Chandansingh
(50PLUS), mw. K.M.A. Jansen (D66), dhr. E. Jensen (JA21), dhr. E.B. Kanik (D66), dhr. A. Karar (PvdA),
dhr. M.C.A. Klein (ChristenUnie), Statenlid P.P. Korzelijs (GL), Statenlid P.J. Laport (GL), dhr. D. de
10 Moel (PVV), dhr. H.S. Mulder (D66), dhr. R. Nijkamp (50PLUS), mw. L.G.Y. Ouderkerken (VVD), mw. F.
Oulad Hadj (PvdA), mw. M.C.G. Poot (VVD), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. G.M. de Sain (BBB),
mw. J.M. Schneemann (Volt), mw. I.D. Sijbenga (BBB), dhr. H.J.F.X.P. Stulemeijer (VVD), dhr. P.G.
Teeuwen (BBB), dhr. K.J. Terwal (VVD), dhr. R. van Tiggelen (PVV), mw. K. Uiterwijk (JA21), dhr. V.H.
Valk (BBB), dhr. G.J. Vendrig (BBB), mw. H.M. Vonck (PvdD), dhr. C.H. Vonk (PvdA), Statenlid N.M. van
15 der Waart (GL), dhr. T. Wagelaar (PvdA), dhr. T. Wallaart (PvdA), Statenlid M. de Weerd (Fractie De
Weerd).

Afwezig: dhr. J. Dessing (FvD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL).

Agenda	Paginanummer:
1 Opening en mededelingen.	(2)
2 Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.	(2)
3.a Afscheid Statenleden	(3)
3.b Beëdiging en installatie Statenleden	(5)
3.c Beëdiging en installatie duo-commissielid	(6)
4 Actualiteiten.	(6)
5 Vaststelling notulen en besluitenlijst.	(7)
6 Vaststelling voortgangslijst van moties.	(7)
7 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.	(7)
7.a Benoemen 2e vicevoorzitter Provinciale Staten (VD 51-2026).	(7)
7.b Benoemen plaatsvervangend voorzitter commissie Bestuur (VD 52-2026).	(7)
7.c Zienswijze op Resultaatbestemming 2025, begrotingswijzigingen 2026 en 2027 en wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (VD 49-2026).	(7)
8 Verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas (VD 50-2026).	(7)
9 Vragenuur.	(43)
10 2-minutendeбат Datacenter en water.	(43)
11 Advies GS op motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.	(54)
12 Gebundelde stemming van alle motie(s) amendement(en) en voordrachten.	(54)
13 Sluiting.	(57)

Opening om 13.06 uur.

1 Opening en mededelingen.

5

De **VOORZITTER**: Goedemiddag dames en heren, beste mensen, beste aanwezigen, ambtenaren, kijkers, luisteraars, en natuurlijk Statenleden en ook het college van Gedeputeerde Staten. Welkom. De eerste Statenvergadering na het zomerreces. Fijn u weer te zien.

10

Voor de luisteraars en de kijkers: de Statenleden zijn alweer enige tijd bezig, hebben wat commissievergaderingen gehad, maar dit is wel weer de eerste Statenvergadering.

15

Voor eenmaal hier in de Johan Remkeszaal. Complimenten aan de griffie, maar ook aan de organisatie die het allemaal mogelijk hebben gemaakt. U heeft al een beetje ervaring opgedaan met commissievergaderingen, maar vandaag Provinciale Staten hier vanuit deze zaal. We zitten op gelijke hoogte. Nou, dat moet u ook goed doen. Ik mis natuurlijk mijn verhoging, dat begrijpt u. Maar die komt wel terug, hebben ze me verzekerd.

20

In ieder geval, de systemen werken. Die hebben we getest. Dat zult u straks ook merken met het stemmen. Het blijft gewoon een plusje en een min. Een plus voor, een min tegen. Dus dat wijst zich allemaal vanzelf. We hebben hier een spreekgestoelte in het midden staan voor interrupties en hier aan mijn linkerzijde een microfoon. Dus we zullen daar op een goede manier gebruik van gaan maken.

25

Er zijn een aantal nooduitgangen. Even de huishoudelijke mededelingen. Achter natuurlijk, waar we normaal gesproken binnenkomen. Hier aan de zijkant kunnen we naar buiten. De heer Roosendaal heeft alvast eigenhandig getest of het ook allemaal werkt. Zijn er misschien nog meer verborgen Statenleden achter gordijnen? Dan verzoek ik ze om nu tevoorschijn te komen.

30

Er staat achter een buffet. Boven op de eerste verdieping is ook nog een koffiebuffet neergezet. Ik wil u vragen om dat allemaal zo zachtjes mogelijk te doen. Deze zaal is vrij gehorig. Dat betekent ook dat het onderling praten vrij goed te horen is. Dus daar moeten we een beetje met elkaar rekening houden.

35

En ook heel belangrijk: men heeft van het bedrijf zo goed als mogelijk alle kabels weggewerkt, zoals u ziet. Maar realiseert u toch, het is allemaal hier tijdelijk neergezet. Dus let even op als u loopt dat u toevallig niet achter een snoetje blijft hangen. [...] Nou, daar valt helemaal niet op te lachen als dat gebeurt.

40

Dan, een bericht van verhindering hebben we ontvangen van mevrouw Haas van de Partij voor de Dieren, de heer Dessing van Forum voor Democratie en Statenlid Van Wijnen van GroenLinks. En Statenlid Laport komt wat later. Heb ik hem al gezien? Nee, nog niet. Die komt wat later als het goed is.

45

Zoals u weet gaat het net iets anders met moties en amendementen. Daar bent u door de griffie over geïnformeerd. Het blijft uiteindelijk zo dat wat er in iBabs staat, geldt. Als u het dictum heeft voorgelezen, zal het amendement of de motie ook daadwerkelijk onderdeel gaan uitmaken van deze vergadering. Dus als u nog tijdens de vergadering een motie of een amendement wilt indienen, mailt u of loopt u dan ook nog even naar de griffie, zodat we dat volledig hebben.

50

Dit was het ten aanzien van de mededelingen.

2 Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.

55

De **VOORZITTER**: Dan de regeling van werkzaamheden, zoals dat heet. Agendapunt twee.

60

Allereerst gaan we vaststellen, mocht het tot een hoofdelijke stemming komen, waar we dan gaan beginnen. Bij welk Statenlid. Daar hebben we hier de bingopot voor. Het is altijd spannend. Nummer 29. De heer De Moel van de PVV. Even kijken waar u zit. Ik moet natuurlijk- U moet me niet euvel duiden dat ik zo nu en dan even mensen aan het zoeken ben, want dat is natuurlijk wel zo in deze setting. De vertrouwde plekjes zijn even weg. Maar mocht het tot een hoofdelijke stemming komen, dan beginnen we dus bij de heer De Moel.

65

We hebben vandaag in het Presidium over een aantal zaken gesproken. Een daarvan was agendapunt 7.a, het benoemen van de tweede vicevoorzitter. Er is besloten in het Presidium om dat voor de tijdelijke termijn die we nog hebben tot aan de verkiezingen niet te doen. Dat betekent dat er dus geen tweede vicevoorzitter vandaag gekozen zal worden. Dat betekent dat agendapunt 7.a, Benoemen van een tweede vicevoorzitter, van de agenda kan worden gehaald.

70 Mocht het in de praktijk zo zijn dat zowel uw voorzitter als de eerste vicevoorzitter niet aanwezig is, dan zal er in de vergadering tijdelijk een commissievoorzitter worden benoemd als voorzitter van de vergadering.

75 Er staat nog een andere benoeming op de agenda. Dat is hamerstuk 7.b. Daar is ook over gesproken. Men heeft ingestemd bij het Presidium om de plaatsvervangend voorzitter van de commissie Bestuur te benoemen. Dat zal dus een hamerstuk zijn. Ik neem aan dat u akkoord bent om dat als hamerstuk te behandelen? Dank u wel.

Er zijn geen mondelinge vragen ingediend.

80 Er is wel een tweeminutendebat ingediend door de ChristenUnie en de Partij voor de Dieren. Dat is een tweeminutendebat over datacenters en water. Daar is positief over geadviseerd door het Presidium. En ik kijk nu of u daar positief mee kunt instemmen. Kunt u daarmee instemmen? Ja. Dan wordt dat behandeld na het vragenuur en dat zal zijn bij agendapunt 10. Houdt u er wel rekening mee dat ook het tweeminutendebat van uw reguliere spreektijd afgaat.

85 Er zijn, voor zover ik weet – ik kijk even naar de griffier – geen moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend. Daar hoeven we dus ook niet over te stemmen.

De agenda is aldus vastgesteld.

90 **3.a Afscheid Statenleden**

De **VOORZITTER**: Dan ben ik aangekomen bij agendapunt 3.a, en dat is afscheid nemen van Statenleden.

95 Vandaag nemen drie leden afscheid van Provinciale Staten. Dat zijn mevrouw Haas, de heer Mantel en de heer De Wit. De heer Mantel en meneer De Wit zijn vandaag aanwezig en straks zullen ook hun opvolgers worden geïnstalleerd.

100 Helaas kan mevrouw Haas niet aanwezig zijn vandaag bij deze vergadering. Uiteraard danken wij ook haar natuurlijk voor haar inbreng in de afgelopen jaren en wat ze voor Noord-Holland heeft betekend. Mevrouw Haas stond altijd bekend als een betrokken en ook een zeer vriendelijk Statenlid. Het was prettig werken. Ideologisch gedreven kun je wel zeggen, maar ook constructief, samenwerking zoekend en uiteindelijk, net als u, nooit het grotere doel uit het oog verloren. Ze heeft besloten om haar prioriteiten opnieuw te bekijken, zodat er ook wat meer ruimte ontstaat voor belangrijke zaken in haar leven. Uiteraard respecteren we haar persoonlijke besluit en we wensen haar vanaf deze plek heel veel succes toe.

110 Dan ben ik toe aan de afscheidnemende leden de heer Mantel en de heer De Wit. Ik zou ze willen vragen om beiden naar voren te komen en voor de voorzitterstafel te gaan staan. Dat klinkt wel heel mooi.

Ja, u gaat gebroederlijk naast elkaar staan. Tenslotte zijn jullie ook brothers in arms geworden, toch? Dat kun je wel een beetje zeggen.

115 Laat ik beginnen met de heer De Wit. Of mag ik zeggen: Bas?

Op 28 maart 2019 begon jouw avontuur in Provinciale Staten van Noord-Holland. Zeven jaar later staan we hier om afscheid te nemen en dat voelt misschien toch wel een beetje dubbel. Jammer voor ons, maar aan de andere kant ook een hele mooie stap voor jou.

120 In je eerste periode zette je je in voor landbouw, natuur, water. Thema's waar soms de belangen lijnrecht tegenover elkaar staan, maar waar jij altijd toch wel weer de verbinding probeerde te zoeken. In deze Staten zette je die lijn in de commissie Leefomgeving voort door op energie en klimaat te drukken. Die commissie was zelden saai en dat was mede dankzij jou.

125 Je staat bekend als rap van de tong, scherp op de inhoud en zacht op de relatie. Een mooie combinatie. Maar je was ook kritisch zonder anderen weg te zetten. Je zocht het debat, maar je

hield oog voor samenwerking, juist ook met mensen die er soms anders in staan. Je nam initiatief waar nodig, maar je wist ook precies wanneer je ruimte moest geven.

130 Ik denk ook dat je met heel veel plezier je rol vervulde als tweede vicevoorzitter van deze Staten. Ik ben natuurlijk veel te weinig weggegaan; ik had veel vaker weg moeten blijven. Maar het mooie is dat ik ook heb begrepen dat je die ervaring mooi kunt meenemen naar Medemblik. Daar ben je nu tweede locoburgemeester. Ik weet niet waar de camera's staan, maar ik wil burgemeester Pijl toch wel even zeggen: daar heeft u een prima vervanger aan.

135 Jouw ambities brachten je natuurlijk naar het college van Medemblik. Een mooie, veelzijdige gemeente met grote opgaven. Denk alleen al aan de balans tussen economische groei, leefbaarheid, de ontwikkeling van bedrijventerreinen, havens, de druk op de woningmarkt, de kansen van toerisme, maar ook om financieel gezond te blijven. Kortom, een plek waar jouw scherpte en verbindend vermogen goed van pas zullen komen met de portefeuille met onder meer financiën, economie, bedrijventerreinen, havens, inkoop en toerisme. Volgens mij ga je je daar helemaal niet vervelen.

145 Ik denk dat Medemblik met jou kan rekenen op een wethouder met daadkracht, met gevoel voor bestuurlijke verhoudingen en natuurlijk met een fluitje. Want ik weet niet of je dat blijft doen bij Sporting Andijk. Dat blijf je wel doen hè? Dat is wel te doen. Nou ja, als je Statenleden in toom kan houden, en op het voetbalveld, dan lukt dat ook in de gemeenteraad.

150 In ieder geval, Bas, meneer De Wit, dank voor uw inzet voor deze provincie. Dank voor je humor, je collegialiteit, maar vooral dank voor alles wat je voor Noord-Holland hebt gedaan. Wij gaan je zeker missen in de Staten en we wensen je alle succes toe in Medemblik. Het ga je goed.

[Applaus]

155 De **VOORZITTER**: Maar we nemen vandaag ook afscheid van de heer Mantel. En ik mag Ivo zeggen. Je hebt je ook zeven jaar lang in deze Staten ingezet voor Noord-Holland. Begonnen namens Forum voor Democratie, maar je was toch voornamelijk Statenlid voor JA21, waar je uiteindelijk ook fractievoorzitter werd.

160 Jouw bijdragen over dossiers als infrastructuur, veiligheid, natuur en recreatie waren volgens mij altijd duidelijk, direct en zonder omwegen. Bij jou geen lange aanloop of mistige formuleringen, maar klare taal. Je stelde je daarnaast ook constructief op. Vanuit de oppositie zocht je toch ook vaak de samenwerking.

165 Het viel op dat je als plaatsvervangend voorzitter van de commissie Bestuur zeer gewaardeerd werd. Dat voorzitterschap leek je ook wel een beetje op het lijf geschreven. Of dat nou puur natuurtalent is, of dat dat misschien ook wel een beetje het gezag is dat je meenam vanuit je ervaring bij de politie, dat is de vraag. Maar zodra jij achter de voorzittersdesk ging zitten, bleven de sprekers bij de les.

170 Je verscheen altijd verzorgd en in pak. Helaas liep je door een verdwaalde spijker in de commissiekamer een winkelhaak op in een nieuw kostuum. Gelukkig hebben we een goede schadeafhandeling en kon je alweer snel in een nieuw pak verschijnen. Het verhaal gaat dat je dat ook geshowd hebt aan de griffie: "Kijk, ik sta hier weer in een nieuw pak." Dus ook in Medemblik oppassen voor spijkers en dat soort zaken meer.

180 Je bent als bestuurslid voor de Noord-Hollandse kermis natuurlijk altijd goed bekend met de kermis in Medemblik. En het vertrouwen in jou reikt daar echter verder dan deze beroemde dorpsfeesten, volgens mij. Want we nemen vandaag afscheid terwijl je al bent begonnen aan je nieuwe bestuurlijke rol, die van wethouder in Medemblik. En samen met collega De Wit maak je daar deel uit van een college.

185 Als ik ook jouw stevige portefeuille bekijk, heb je serieuze onderwerpen onder je hoede, waaronder verkeer en vervoer, openbare ruimte en jeugdzorg. Het is een hele verantwoordelijkheid, dames en heren.

Ivo, de heer Mantel, dank je wel voor alles wat jij voor Noord-Holland hebt gedaan. We wensen je heel veel succes en plezier in Medemblik. En wat voor Bas ook geldt, is: we zullen jullie missen. We hebben heel veel plezier aan jullie gehad. Jullie waren constructief en echt een aanwinst voor de provincie Noord-Holland. Hoe fijn is het dat jullie als bestuurders nu in Medemblik gewoon doorgaan waar jullie goed in zijn. En als college zien we ook uit naar de samenwerking met jullie in de toekomst. Dank je wel.

[Applaus]

3.b Beëdiging en installatie Statenleden

De **VOORZITTER**: Zoals ik u net zei: mevrouw Haas, de heer Mantel en de heer De Wit hebben ontslag ingediend conform de Kieswet en er zijn nu vacatures ontstaan. Het Centraal Stembureau heeft hiervoor benoemd tot lid van de commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven: mevrouw Egbers van de Partij voor de Dieren, de heer Dijkman van de VVD en de heer Jensen van JA21. Overeenkomstig ons reglement heb ik- O nee, wacht, dat is anders gegaan. Dat zijn precies de kandidaten die zijn benoemd. Ik moet er ook nog een beetje inkomen. Het is toch wel anders hier, moet ik zeggen, vanaf deze plek.

We hebben een commissie van onderzoek en die bestaat uit mevrouw Bezaan, de heer Mulder en Statenlid Van der Waart. Maar de voorgedragen nieuwe Statenleden zijn mevrouw Egbers van de Partij voor de Dieren, de heer Dijkman van de VVD en de heer Jensen van JA21. En uiteraard ga ik nu de voorzitter van de commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven, mevrouw Bezaan, naar voren roepen. Zij gaat het woord nemen en ons haar bevindingen van de commissie presenteren.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter, we hebben de geloofsbrieven onderzocht en de stukken die daarbij horen van de heer Dijkman, mevrouw Egbers en de heer Jensen. Uit de stukken van het Centraal Stembureau blijkt dat de heer Dijkman, fractie VVD, mevrouw Egbers, fractie Partij voor de Dieren, en de heer Jensen, fractie JA21, zijn benoemd tot lid van Provinciale Staten van Noord-Holland. De stukken zijn volgens ons compleet en voldoen aan de door de wet gestelde eisen. Wij stellen daarom voor om de benoemden, de heer Dijkman, mevrouw Egbers en de heer Jensen, toe te laten als lid van Provinciale Staten.

De commissie heeft ook gekeken naar de nevenfuncties van de kandidaten. Die kunnen invloed hebben op het werk als Statenlid. Daarom blijft de combinatie van het Statenlidmaatschap met andere functies een punt van aandacht. Het is de verantwoordelijkheid van het Statenlid zelf om de integriteit te bewaken.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Bezaan.

Ik kijk even rond of u hiermee kunt instemmen. Ik zie instemmend geknikt. Dan is unaniem door u besloten om mevrouw Egbers, de heer Dijkman en de heer Jensen als lid van Provinciale Staten toe te laten. Ik ontbind nu ook de commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven en dank uiteraard de leden voor hun verrichte werkzaamheden.

Dan wil ik graag de drie nieuwe Statenleden verzoeken naar voren te komen in de zaal. En ik verzoek u allen te gaan staan als u daartoe de gelegenheid hebt. Dan ga ik ze beëdigen.

Ik ga u in de gelegenheid stellen om de eed of de verklaring en belofte in mijn handen af te leggen. Indien u de eed wenst af te leggen, verzoek ik u straks, als ik uw naam noem, de voorste twee aaneengesloten vingers van de rechterhand op te steken en de woorden uit te spreken: "Zo waarlijk helpe mij God almachtig." Indien u de verklaring en belofte wenst af te leggen, spreekt u de woorden uit: "Dat verklaar en belooft ik." Maar ik zal eerst de formule van de eed en de verklaring en belofte voorlezen.

Ik zweer of verklaar dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer of verklaar en belooft dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer of beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.

250 Mevrouw Egbers.

Mevrouw **EGBERS** (PvdD): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: De heer Dijkman.

255

De heer **DIJKMAN** (VVD): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: De heer Jensen.

260 De heer **JENSEN** (JA21): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De **VOORZITTER**: Dan wens ik u heel veel succes met uw Statenlidmaatschap. Ik ga u natuurlijk ook persoonlijk feliciteren met een bloemetje. Dan vraag ik iedereen nog heel even geduld te hebben, omdat we nog een duocommissielid gaan installeren. Daarna zal ik schorsen om de
265 nieuwe Statenleden, de afscheidnemende Statenleden en het nieuwe duocommissielid te gaan feliciteren.

Maar vanaf deze plek: van harte gefeliciteerd en ik wens u heel veel statenplezier toe.

270 *[Applaus]*

3.b Beëdiging en installatie duo-commissielid

275 De **VOORZITTER**: De fractievoorzitter van de Partij voor de Dieren heeft de heer Mattens als duocommissielid voorgedragen. Op grond van ons Reglement van Orde dient een commissielid dat geen lid is van Provinciale Staten, in de vergadering van Provinciale Staten in mijn handen de eed of de verklaring en belofte af te leggen.

280 Ik verzoek de heer Mattens om naar voren te komen en ook hier prachtig voor dit spreekgestoelte te komen staan.

Meneer Mattens, ik stel u straks ook in de gelegenheid om de verklaring en belofte in mijn handen af te leggen. En straks, als ik uw naam noem, de woorden uit te spreken: "Dat verklaar en
285 beloof ik." Ik zal nu eerst de formule van de verklaring en belofte voorlezen.

Ik verklaar dat ik, om tot lid van een commissie van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
290 Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen, dat ik mijn plichten als lid van een commissie van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen. De heer Mattens.

295 De heer **MATTENS** (PvdD): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Dan wens ik ook u enorm veel plezier met uw duocommissielidmaatschap. Welkom. Ik ga u ook feliciteren. Daarna schors ik de vergadering, zodat we alle mensen kunnen feliciteren met hun afscheid of hun benoeming.

300 *[Applaus]*

Schorsing van 13.27 uur tot 13.52 uur.

4 Actualiteiten.

305

De **VOORZITTER**: Geachte Statenleden, ik heropen de vergadering.

Wij zijn aanbeland bij agendapunt 4, de actualiteiten. Er is geen actualiteit ingediend.

310 **5 Vaststelling notulen en besluitenlijst.**

De **VOORZITTER**: Dan hebben we agendapunt 5, vaststellen van de notulen en de besluitenlijst van 29 juni. Er zijn op verzoek van de fractie van GroenLinks een paar naamfouten gecorrigeerd in de notulen. Verder zijn er door de griffier geen opmerkingen ontvangen.

315 Verlangt iemand het woord over de notulen of de besluitenlijst? Zo niet, dan kunnen we die, met de aanpassingen die door GroenLinks zijn aangegeven, vaststellen.

De notulen van de vergadering van 29 juni 2026 zijn gewijzigd vastgesteld; de besluitenlijst van de vergadering van 29 juni 2026 is ongewijzigd vastgesteld.

320 **6 Vaststelling voortgangslijst van moties.**

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar agendapunt 6, voortgangslijst van de moties. Daar zijn ook door de griffie geen opmerkingen over de lijst moties en afdoeningsvoorstellen ontvangen.

325 Verlangt iemand het woord? Zo niet, dan stel ik voor die lijst ook vast te stellen.

De memo lijst moties Provinciale Staten en de lijst moties Provinciale Staten van 7 september 2026 zijn ongewijzigd vastgesteld.

330 **7 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.**

7.a **Benoemen 2e vicevoorzitter Provinciale Staten (VD 51-2026).**

Dit agendapunt is aangehouden.

335 **7.b Benoemen plaatsvervangend voorzitter commissie Bestuur (VD 52-2026).**

7.c **Zienswijze op Resultaatbestemming 2025, begrotingswijzigingen 2026 en 2027 en wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (VD 49-2026).**

340 De **VOORZITTER**: Dan zijn we bij agendapunt 7. Dat zijn de hamerstukken. Zoals we aan het begin hebben besloten, het Presidium adviseert om in te stemmen.

Agendapunt 7.a is komen te vervallen. Agendapunt 7.b betreft het benoemen van de plaatsvervangend voorzitter van de commissie Bestuur, voordracht 52. En agendapunt 7.c is als hamerstuk de zienswijze Provinciale Staten resultaatbestemming 2025, begrotingswijziging 2026-2027, en het voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdiensten OFGV, voordracht 49.

345 Iemand aantekening of een stemverklaring? Zo niet, dan besluiten wij deze als hamerstuk vast te stellen.

350 *De onder 7.b en 7.c genoemde hamerstukken zijn bij besluit vastgesteld.*

355 **8 Verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas (VD 50-2026).**

De **VOORZITTER**: Dan zijn we bij agendapunt 8 en dat is de verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas, voordracht 50.

360 Vorige week besprak de commissie Leefomgeving opnieuw het voorstel over een verklaring van geen bedenkingen – vvgb, de afkorting – voor drie windturbines bij de Noorder IJplas. Dit was naar aanleiding van een rechterlijke uitspraak van 1 juni jongstleden over het eerder genomen besluit van u op 18 november 2024. Gedeputeerde Staten hebben hiervoor twee voordrachten voorbereid en laten het te nemen besluit over aan Provinciale Staten.

365 De kern van het commissiedebat was de afweging tussen de bijdrage van het project aan
duurzame energieopwekking en vermindering van netcongestie enerzijds, en de mogelijke
gevolgen voor de verkeersveiligheid bij het Coenplein anderzijds. Een deel van de commissie
pleitte voor verlening van de vvgb vanwege de energieopgave, lokale opwek en woningbouw. Een
370 ander deel vond de verkeersveiligheidscriteria, de ruimtelijke inpassing en zorgen over de
leefomgeving zwaarder wegen.

Er waren een aantal discussiepunten: de juridische reikwijdte van de nieuwe belangenafweging,
het gewicht van het negatieve advies van Rijkswaterstaat, de betekenis van nieuw
verkeersveiligheidsonderzoek, mogelijke maatregelen rond reclamezuilen, de bijdrage aan
375 netcongestie, woningbouw- en RES-doelen en de rol van natuur, landschap, recreatie en
omwonenden.

Er liggen dus nu in deze ronde twee voordrachten voor. Dat is voordracht 50A-2026, de
verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas vóór, en voordracht 50B-2026, de verklaring van
380 geen bedenkingen Noorder IJplas tegen.

Ik ga u even meenemen hoe we dit punt gaan behandelen. Het is heel belangrijk dat we dat goed
met elkaar van tevoren afspreken. We gaan het in drie termijnen behandelen. Na de
beraadslaging van de eerste twee termijnen, dus termijn één en twee, bepaalt u eerst welke
385 voordracht doorgaat naar de derde termijn. Aan het eind van de agenda zal de voordracht die
naar de derde termijn meegaat in stemming worden gebracht. Dat betekent dus dat we een
stemming hebben na afloop van de tweede termijn. Dat is een stemming over welke voordracht
naar de derde termijn zal gaan en daadwerkelijk ook vanavond, aan het eind van de vergadering,
in stemming zal worden gebracht. In de derde termijn kunt u dan ook moties en amendementen
390 indienen op de voordracht waarvan u besloten heeft om die verder te behandelen in de derde
termijn. Dat is dus de hele procedure. Dat betekent dat we twee keer stemmen. Maar de eerste
keer stemmen gaat dus niet over voor of tegen, maar over voor welke voordracht u bent.
Uiteraard is voordracht 50A voor het verlenen van de ontheffing. Voordracht 50B is tegen het
verlenen van de ontheffing. In de derde termijn zal het gaan over de moties en amendementen
395 op de dan voorliggende voordracht, die uiteindelijk in stemming zal worden gebracht aan het
eind van de avond. Is dat voor iedereen helder en duidelijk?

De heer Terwal, VVD.

400 De heer **TERWAL** (VVD): Ja, voorzitter, een heel praktisch punt. Ik denk dat vele Statenleden in
deze zaal nog niet weten hoe het nieuwe stelsysteem werkt. Ik moest zelf net ook even kijken
hoe ik de microfoon moest aanzetten. Dus misschien zouden we ook een proefstemming kunnen
doen.

405 De **VOORZITTER**: Dat gaan we zeker doen. U bent mij eigenlijk voor, want we hebben, zoals u
ziet, nieuwe kastjes gekregen. Het is er eenvoudiger op geworden. Daar waar we bij de oude
kastjes aan de rechterzijde vier knopjes onder elkaar hadden, weliswaar een plus en een min, zal
op dit kastje eigenlijk alleen voor of tegen komen te staan. Zullen we het één keer laten zien? Dat
is misschien wel goed om dat nu te doen. Dan starten we nu een stemming. Dan ziet u als het
410 goed is op uw kastje 'voor' en 'tegen'. [...] Dit is een proefstemming. [...] O, waarover? Ja, iets
waar ik zelf wat aan heb, denk ik. Pindakaas of hagelslag. Dus: bent u voor, dan stemt u voor
pindakaas. Bent u tegen, dan stemt u voor hagelslag. U moet wel, als u dikke vingers hebt, goed
oppassen dat u op het juiste knopje drukt. [...] Nou, u heeft lekker kunnen oefenen. We sluiten de
stemming. Nou, u ziet het. Dat is wel typisch voor de Provinciale Staten van Noord-Holland. We
415 kunnen niet kiezen. Het wordt dus pindakaas én hagelslag.

Maar heeft het bij iedereen gewerkt? Het is vrij eenvoudig. U kunt hem licht aanraken, voor of
tegen.

420 Dank u wel, meneer Terwal.

Dus nogmaals: we gaan twee termijnen spreken over twee voordrachten. Aan het eind van de
tweede termijn brengen we in stemming welke voordracht doorgaat naar de derde termijn. Ik zal
na de tweede termijn de vergadering voor een halfuur schorsen, zodat u over de moties en

425 amendementen eventueel nog met elkaar overleg kunt voeren voordat we de derde termijn ingaan. Dat is de manier waarop we dit agendapunt zullen behandelen. Uiteindelijk zal dan de voordracht die met moties en amendementen uit de derde termijn komt, meegaan in de uiteindelijke stemming aan het eind van de vergadering.

430 Ik wil even zeker weten dat er verder geen vragen over zijn. Mocht er toch nog twijfel zijn gedurende de rit, steekt u even uw hand op. Dan leggen we het alsnog uit.

Ik heb in ieder geval een aantal sprekers die zich hebben aangemeld voor deze bespreking. Dat zijn Statenlid Van der Waart van GroenLinks, de heer Wagelaar van de Partij van de Arbeid, 435 mevrouw Bakker van de VVD, mevrouw Schneemann van Volt, de heer Mulder van D66, de heer Van Tiggelen van de PVV, mevrouw Buit van de ChristenUnie, mevrouw Engels van het CDA, mevrouw Uiterwijk van JA21, de heer Dekker van Forum voor Democratie, mevrouw Vonck van de Partij voor de Dieren, de heer Becker van de BBB, mevrouw Bouhrel van de SP en mevrouw Van der Helm van 50PLUS.

440 Dan geef ik nu in eerste termijn het woord aan Statenlid Van der Waart van GroenLinks.

Eerste termijn Provinciale Staten

445 Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Opnieuw praten we vandaag over het besluit om wel of niet een vvgb af te geven voor de bouw van drie windturbines aan de Noorder IJplas. Deze windturbines aan de Noorder IJplas geven invulling aan de RES-afspraken, precies zoals we dat met elkaar afgesproken hebben. En dan ook nog eens geheel in coöperatief eigendom, zoals we het willen. Waarmee juist bijgedragen wordt aan een goede mix van zon en wind. Een initiatief dat broodnodig is, ook volgens de grote meerderheid van de insprekers die 450 we hoorden bij de commissievergadering.

Na de eerdere weigering van de VVGB in november 2024 zijn we door de rechter teruggefloten. Vandaag moeten we opnieuw een belangenafweging maken en een gemotiveerd besluit nemen over al dan niet verlening van de VVGB.

455 Maar helaas, het lerend vermogen in deze zaak lijkt bij veel collega-partijen erg klein. De eerdere weigering is vernietigd door de rechter, want van de twee genoemde argumenten bij de weigering destijds is er één sowieso niet toepasbaar, namelijk die van een natuurvergunning, en een is in ieder geval niet voldoende onderbouwd. Dat gaat over verkeersveiligheid.

460 Over die verkeersveiligheid zijn de meningen verdeeld. Onze meningen hier, maar ook die van de experts, zijn niet helemaal eenduidig. Er kan weliswaar sprake zijn van een toegenomen rijtaakbelasting op een verkeersplein dat al zeer complex is, maar er kan niet gesteld worden dat dit tot een significant extra risico leidt of een onaanvaardbaar risico, aldus de meerderheid van 465 de experts.

GroenLinks hecht zeer aan verkeersveiligheid, maar de manier waarop nu het advies van Rijkswaterstaat als gelegenheidsargument wordt gebruikt, kunnen wij niet begrijpen. Terwijl uit onderzoek blijkt dat er geen bewijs is dat windmolens afleidend zijn en reclamemasten wel. 470 Rijkswaterstaat levert geen extra onderbouwing, maar gaf wel de Universiteit Leuven opdracht voor aanvullend onderzoek, waarin duidelijk gesteld wordt dat er geen bewijs is van afname van verkeersveiligheid door windturbines op het hoofdwegennet en bij verkeerspleinen. Overigens blijkt uit dit onderzoek wel dat dat het geval is bij reclamemasten. Voor GroenLinks is de houding van Rijkswaterstaat dan ook echt onbegrijpelijk. Zij willen natuurlijk een veilige weg. Maar de 475 afleidende reclamemast op het Coenplein, waaronder twee enorme bewegende ledschermen, lijkt voor hen geen probleem.

Zelfs de vroegvroemdemocratie kan hier maar één conclusie uit halen. En u heeft gezien: we hebben inmiddels meer vroegvroempartijen, zo bleek in de commissiebehandeling.

480 Goed, er speelt nog meer. Want naast deze eerdere argumenten hebben we de opdracht ook drie nieuwe ontwikkelingen mee te nemen in onze afweging.

485 Nieuwe ontwikkeling nummer één: woningbouwambitie Achtersluispolder/Sluiskwartier Zaanstad. En hiervoor was de juridische conclusie helder, ook in de briefing die we kregen. De woningbouwambities van Zaanstad kunnen niet als zelfstandige grond dienen voor verlening dan wel weigering van de vvgb.

490 Nieuwe ontwikkeling twee: toegenomen netcongestie en energieschaarste. Dit is zeer relevant en breed gedragen in de Staten. Tenminste, dat dacht ik. Maar ik twijfel toch wel aan die partijen die zeggen dat netcongestie zo belangrijk is voor onze provincie en voor het ondernemersklimaat. Want hoe is het mogelijk dat de Staten in het voorjaar de netcongestie als crisis aanwezen, we nu, terwijl de situatie nog urgenter is – zie de brief van Liander – zeggen: laat maar zitten, die
495 windmolens. En dat we nu van de ondernemers, die we ook hoorden op de commissieavond, maar die we nog veel meer spraken, kunnen horen dat we hen kunnen helpen en het economisch klimaat kunnen versterken en verduurzamen, en dat we dan nu zeggen: nee, dat gaan we niet doen.

500 Nieuwe ontwikkeling nummer drie: dat is de conclusie van de advocaat-generaal over de Europese noodverordening. U kent GroenLinks als een partij die zich inzet voor het klimaat. En dat is echt broodnodig. Denkt u nog eens aan afgelopen zomer. Het is tijd voor actie voor het klimaat. Niet alleen praten over hoe erg het allemaal is, we moeten echt iets doen.

505 En hier ligt nu een initiatief dat juist van zo'n grote betekenis is voor het klimaat, voor het ondernemerschap, voor al onze Noord-Hollandse coöperaties. Kijkt u nog eens naar de conclusie van de advocaat-generaal over de Europese noodverordening. En ik vraag u: kijk naar de toekomst, kijk naar de lange termijn, kijk naar de feiten en luister naar de belangen die hier spelen. Neem verantwoordelijkheid en maak een rechtvaardige afweging. Dan is er maar één conclusie: stemt u voor het verlenen van de vvgb.

510 De **VOORZITTER**: Het woord is aan de heer Wagelaar van de Partij van de Arbeid.

515 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Ja, voorzitter, dank u wel. Eigenlijk ben ik wel blij dat we vandaag in dit ietwat lelijke en rommelige zaaltje vergaderen, want dat past wel bij het lelijke besluit dat vandaag genomen dreigt te worden na een extreem rommelig proces. En dat besluit vervult ons eerlijk gezegd wel een beetje met schaamte. En ik zal u uitleggen waarom.

520 De eerste reden voor die schaamte is inhoudelijk. De rechter heeft heel duidelijk gezegd dat we vandaag twee belangen tegen elkaar moeten afwegen. Enerzijds dat belang van groene stroom voor het oplossen van de klimaatcrisis en netcongestie, en anderzijds het belang van de verkeersveiligheid.

525 Om met die kant van de groene stroom te beginnen: wij denken dat dat een belang is dat je vandaag alleen maar extreem zwaar kunt wegen. Natuurlijk allereerst vanwege die netcongestie. Vorige week kwam nog een bericht van het college naar buiten dat ongeveer heel Noord-Holland op slot dreigt te raken door die netcongestie. De ontwikkeling van woningen, bedrijven, ziekenhuizen en scholen staat allemaal onder druk als we niet alles op alles zetten om die netcongestie aan te pakken.

530 En wij denken dat als er dan een brief ligt van je netbeheerder om alsjeblieft dit project goed te keuren omdat dat zo enorm zou uitmaken voor de ontwikkeling van dit gebied, je dat alleen maar heel serieus kunt wegen en echt als een zwaarwegend belang moet meetellen. Zeker omdat we – GroenLinks refereerde er ook al aan – eerder dit jaar als Staten de netcongestie een nationale crisis hebben genoemd. Dan moet je daar vandaag ook naar handelen, denken wij.

535 Maar misschien is voor ons als groene partij een nog groter belang het belang van die klimaatcrisis. Deze zomer hebben we weer gezien dat die klimaatcrisis veel sneller komt dan we dachten. En tegelijkertijd weten we ook dat het opwekken van groene energie veel trager op gang komt dan we oorspronkelijk hoopten. Het is echt nog maar de vraag of we de doelstellingen voor 2030 gaan halen in deze provincie. En dat betekent volgens ons dat je echt serieus moet kijken of die projecten mogelijk zijn. En zeker bij zo'n project als dit, waarbij er sprake is van een energievoorziening met heel veel lokaal eigendom, denken we echt dat je dat heel welwillend mee moet wegen.

545 Dat betekent uiteraard niet dat wij die verkeersveiligheid niet van belang vinden. Maar wij denken dat, als het belang van groene stroom zo ontzettend groot is, dat verkeersveiligheidsrisico minstens net zo groot moet zijn. En daarvan zijn wij gewoon simpelweg niet overtuigd. De deskundigen zijn het met elkaar oneens. Uit onderzoek blijkt niet dat er echt sprake is van een duidelijk effect op de verkeersveiligheid. En het bleek een aantal jaar geleden wel mogelijk om
550 een gigantische reclamezuil neer te zetten bij datzelfde kruispunt. En dat doet ons bijna vermoeden dat dit argument vooral een gelegenheidsargument is voor tegenstanders die dit project er toch al niet wilden zien komen.

En voorzitter, dat brengt mij bij de tweede reden voor deze schaamte. Dat is het proces van de afgelopen jaren. Een proces dat wat ons betreft ondertussen neigt naar onbehoorlijk bestuur. Want we hebben zelf als overheid een aantal jaren geleden inwoners opgeroepen: kom alsjeblieft met goede voorstellen om te komen tot hernieuwbare energie, en doe dat zoveel mogelijk lokaal. Dan ligt hier een project met een milieueffectrapportage om door een ringetje te halen, waar
555 bijna alle seinen op groen staan, waar inwoners jarenlang werk in hebben gestopt, en nu dreigt dit project toch weer net voor de finish te sneuvelen omdat wij hier als politiek blijkbaar niet in staat zijn om verantwoordelijkheid te nemen voor die verandering.

Want natuurlijk, het is geen perfect project. Er zijn misschien belangen die zich ertegen verzetten. Maar we denken dat het echt een illusie is om in het volle Noord-Holland te verwachten dat er nog projecten gaan komen waarbij geen belangen met elkaar botsen. Je zult altijd een afweging moeten maken. En we denken echt dat, als je vandaag naar de stukken kijkt, die afweging alleen maar uit kan vallen in het voordeel van dit project.

Tot slot, voorzitter. Vorige week kreeg ik na mijn bijdrage de tip van de partij die zo meteen tegen gaat stemmen om mijn bijdrage wat rustiger en minder emotioneel te formuleren, omdat er anders onmacht uit zou spreken. Maar laat dat nu precies zijn wat ik, onze partij, en vooral de initiatiefnemers, vandaag voelen. Onmacht, omdat ik me echt niet kan voorstellen dat je als verantwoordelijke partij met oog voor de lange termijn hier vandaag tegenstemt. Of je nu pretendeert de netcongestie op te willen lossen, de klimaatcrisis te willen bestrijden of fatsoenlijk
570 bestuur belangrijk te vinden, wij denken echt dat die afweging alleen maar uit kan vallen in het voordeel van deze verklaring van geen bedenkingen. Dus daarom doen wij nog een keer een klemmend beroep op die partijen om hun standpunt te heroverwegen. En anders ben ik dus blij dat we vandaag in dit zaaltje vergaderen, zodat we hopelijk dit debat snel kunnen vergeten. Al denk ik niet dat het ons gegund zal zijn, omdat dit besluit waarschijnlijk weer aangevochten wordt bij de rechter. En misschien ook wel met succes, en misschien ook niet onterecht daarin. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Het woord is aan mevrouw Bakker van de VVD.

585 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Dank u wel, voorzitter. De VVD staat voor duurzame energie. De energietransitie is noodzakelijk en Noord-Holland heeft daarin een belangrijke verantwoordelijkheid. Maar duurzame energie betekent niet dat iedere mogelijke locatie ook geschikt is voor windenergie. Juist daarom moeten we zorgvuldig omgaan met onze schaarse ruimte en alle relevante belangen zorgvuldig tegen elkaar afwegen.

590 Voor de VVD is daarbij de centrale vraag: hoe wegen wij het belang van duurzame energie af tegen andere zwaarwegende publieke belangen, en in het bijzonder tegen de verkeersveiligheid?

Het plein is een complex verkeersknooppunt met een hoge rijtaakbelasting. Rijkswaterstaat en de Omgevingsdienst hebben gewezen op de risico's die de windturbines op deze locatie kunnen toevoegen aan die rijtaak, en daarmee aan de verkeersveiligheid. Dat zijn zorgen die wij als VVD
595 zeer serieus nemen. Want verkeersveiligheid is geen abstract belang. Het gaat om mensen die iedere dag gebruikmaken van dit complexe verkeersknooppunt.

600 Bovendien hebben wij als provincie de ambitie uitgesproken om toe te werken naar nul verkeersdoden in 2050, zoals besloten in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030. Dan kunnen we niet tegelijkertijd een keuze maken waarvan deskundigen aangeven dat deze tot extra veiligheidsrisico's kan leiden.

- 605 Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ben het helemaal eens met de VVD dat het onze doelstelling is om naar nul verkeersdoden te gaan. Maar bent u het dan niet met mij eens dat we moeten kijken naar hoe we dat punt veiliger maken? Dus dat we bijvoorbeeld de reclamemast weghalen of weg laten halen?
- 610 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ja, dank u wel. Ik heb geen informatie of rapporten over de verkeersonveiligheid of veiligheid die die reclamemast met zich meebrengt. Ik kan alleen maar op persoonlijke titel aannemen dat ik denk dat het niet veiliger wordt met die reclamemast. Dus wat dat betreft denk ik dat die mast een punt is. Maar vandaag staat dat niet ter discussie.
- 615 Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Rijkswaterstaat geeft zelf aan dat de rijtaakbelasting daar eigenlijk al te hoog is door die reclamemast. Dus het zou eigenlijk logischer zijn om te kijken: hoe gaan we die reclamemast weghalen? En dan te zorgen voor groene energie. Want nu lijkt het eigenlijk alsof u die reclamemast belangrijker vindt dan groene energie.
- 620 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Wij zijn niet voor een afweging: wel of geen reclamemast. We zijn hier vandaag om de belangen af te wegen en om een keuze te maken. En daarin speelt het advies van Rijkswaterstaat wat ons betreft een doorslaggevende rol.
- 625 Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Ja, toch nog. Want stel dat de reclamemast weg zou zijn. Bent u bereid om mee te werken aan het eventueel verwijderen van de reclamemast, zodat we daarna ervoor kunnen zorgen dat we daar groene energie kunnen opwekken op een veilige manier?
- Mevrouw **BAKKER** (VVD): Omdat dat vandaag niet ter discussie staat, heb ik daar op dit moment geen mening over.
- 630 Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Ja, dank u wel. Ik was het eigenlijk met best veel eens wat u zei, totdat u eigenlijk een beetje ging voorsorteren op een standpunt dat het onacceptabel zou zijn. U zei: er zijn risico's mee gemoeid. Inderdaad, de rijtaakbelasting zal worden verhoogd. Maar u heeft ook gelezen dat experts daarvan zeggen, tenminste, een aantal zegt dat dat niet doorslaggevend kan zijn, dat dat geen aannemelijk risico is. Dat is één.
- 640 En ik heb u ook horen zeggen dat er geen effecten van andere positieve zaken zijn. Maar er zijn ook experts die, op basis van onderzoek, hebben meegenomen dat juist op het moment dat er zo'n windmolen staat, er misschien wel positieve effecten zijn. Ik wil niet zeggen dat dat hier het geval is, maar ik wil het wel even meegeven, omdat u dit zo nadrukkelijk benoemt.
- 645 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Voor ons zijn bepalend de verkeersadviezen die aan dit besluit ten grondslag liggen. En dat is het advies van Rijkswaterstaat West, dat recent nog geüpdatet is met alle updates van de rapporten.
- 650 Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): En op welke rapporten doelt u nu?
- Mevrouw **BAKKER** (VVD): Bij de stukken van de commissie is een rondje gedaan langs alle instanties, waaronder ook de Omgevingsdienst, waarbij nog gekeken is: zijn deze rapporten nog actueel gezien de huidige feiten en omstandigheden?
- 655 Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Mevrouw Bakker, vindt u het dan niet raar, of tenminste opvallend, dat Rijkswaterstaat in de tijd tussen 2024 en nu extra onderzoek heeft laten doen naar aanleiding van deze casus Noorder IJplas, dat daar een onderzoek uit is gekomen waaruit de conclusie is dat er geen significant verschil is of te verwachten is, en dat dat niet wordt meegenomen? En dat er gewoon gezegd wordt: we blijven bij onze mening, zonder enige verdere onderbouwing?
- 660 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ja, ik ga niet over de overwegingen van Rijkswaterstaat. Ik conformeer mij aan de conclusies en die zijn er zoals ze liggen.

De heer **MÜLDER** (D66): Ja, dank u, voorzitter. U gaat niet over het rapport van Rijkswaterstaat, maar u ging wel over de vraag die daar werd neergelegd. Mijn vraag is eigenlijk een beetje: er wordt wel heel sec gekeken naar deze situatie met die windmolens. Nou oké, dat zal dan niet heel verkeersveilig zijn. Maar er zijn tal van maatregelen die hadden kunnen worden genomen. Dan vraag ik u toch als onderdeel van een coalitie: waarom heeft u niet gevraagd welke mogelijkheden er waren? Volgens mij heb ik in de commissie al een voorzet gegeven dat we daar lange tijd tachtig kilometer per uur hebben gereden. Op een gegeven moment zijn we naar honderd kilometer per uur gegaan. Dat zou toch een optie moeten zijn geweest?

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ja, wederom herhaal ik: wij moeten ons vandaag baseren op de feiten, omstandigheden en rapporten die we nu hebben. En ik kan wat dat betreft niet in de toekomst kijken welke mogelijkheden er wellicht door Rijkswaterstaat genomen zullen worden.

De heer **MÜLDER** (D66): Maar meneer de voorzitter, dat vind ik toch wel echt- Dan besef ik toch opeens dat het wel heel weinig bestuurlijk lef is wat u toont. Want u roept wel dat u inderdaad voor duurzame energie bent. Ik ga u straks ook nog vragen waar u die duurzame energie dan wél gaat realiseren. Maar als er iets voorligt, gaat u niet kijken naar wat de mogelijkheden wél zijn. U wilt geen stap extra zetten. U wilt alleen maar een soort van hele sec vraag voorgelegd krijgen en die beoordelen.

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Vandaag staan we hier voor een keuze om wel of geen vvgb af te geven. Daarvoor hebben wij alle documenten ontvangen. Alle andere stukken die u erbij wilt halen en mogelijke toekomstmuziek staan vandaag gewoon niet ter discussie.

De heer **MÜLDER** (D66): Nou, over toekomstmuziek gesproken. Volgens mij bent u het met mij eens dat, daar begon uw betoog mee, die duurzame energie in die toekomst überhaupt nodig is. Dus mijn vraag is dan wel: waar gaat u dit dan wél realiseren? En waarom heeft u dat eigenlijk nog niet gedaan in deze hele vier jaar?

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ik leg dat uit als een vraag aan de VVD waar wij windturbines willen plaatsen. Nogmaals, dat is niet de keuze die vandaag voorligt.

Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Ja, dank u wel. Wij moeten vandaag een goede belangenafweging maken. U zegt dat we dat moeten doen op basis van de stukken die we hebben ontvangen. Dat ben ik met u eens. In de stukken, in het verkeersonderzoek, staat dan ook wat de situatie is, welke onderzoeken zijn gedaan, welke mitigerende maatregelen genomen zouden kunnen worden. En de experts hebben hun advies gebaseerd op die stukken, exclusief de mitigerende maatregelen. Bent u dat wel met mij eens?

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Als ik de vraag herhaal, dan zegt u: de experts hebben- Dat zijn de experts van Rijkswaterstaat?

Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Ik bedoel de onafhankelijke verkeersveiligheidsexperts.

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Zou u specifiek kunnen noemen welke u bedoelt?

Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Dank u wel. In deze specifieke vraag doel ik op de drie onafhankelijke experts die in het rapport van Goudappel zijn opgevoerd, waarop Rijkswaterstaat zijn eerste conclusie heeft gebaseerd, en de laatste.

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Volgens mij hebben wij exact dezelfde vraag ook in de commissie behandeld. Het punt is: Rijkswaterstaat heeft daarvan gezegd: ik blijf bij mijn advies. Ik heb daar de vervolgvraag nog gesteld of GS zich hebben bediend van nog een eigenstandig advies waar wellicht Rijkswaterstaat zijn licht over kan laten schijnen. En het antwoord was nee. Dus dat betekent dat we blijven bij het huidige advies van Rijkswaterstaat.

Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Heeft in uw beleving Rijkswaterstaat de mitigerende maatregelen meegewogen in dat advies?

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ik heb geen oordeel over de inhoudelijke afwegingen die Rijkswaterstaat zelf gemaakt heeft.

725 Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): Ja, dank. Is de VVD het niet met ons eens dat het advies van Rijkswaterstaat eigenlijk vrij logisch is, omdat zij enkel naar verkeersveiligheid kijken? Dus elk mogelijk klein risico voor de verkeersveiligheid adviseren zij negatief. En is de VVD het niet met ons eens dat juist wij als politiek ervoor zijn om een bredere afweging te maken?

730 Mevrouw **BAKKER** (VVD): In mijn ogen maken wij ook een bredere afweging. Namelijk: wij zetten duurzame energie tegenover verkeersveiligheid.

735 Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): Ja, dus dan vindt de VVD in dit geval een mogelijk effect op verkeersveiligheid, waar experts het niet over eens zijn, belangrijker dan de opwek van duurzame energie en het tegengaan van netcongestie?

740 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Wij scharen ons achter het advies van Rijkswaterstaat, dat recent nogmaals is gevraagd om nog een keer te kijken naar de actuele feiten en omstandigheden. En Rijkswaterstaat is bij haar advies gebleven. Ik pretendeer het niet beter te weten dan Rijkswaterstaat.

745 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Voorzitter, dat lijkt me riskant, want u zegt net: ik heb inhoudelijk niet verder een oordeel gegeven over het advies van Rijkswaterstaat. Nu heeft de rechtbank heel helder gezegd dat het advies van Rijkswaterstaat op zichzelf geen reden is. Het is zaak dat Provinciale Staten zelf beoordeelt in hoeverre de toegenomen rijtaakbelasting aanvaardbaar is in de toch al complexe verkeerssituatie. Heeft u als fractie niet zelf die afweging gemaakt, maar zich alleen gebaseerd op Rijkswaterstaat?

750 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Wij hebben ons gebaseerd op de feiten en omstandigheden in de rapporten van Rijkswaterstaat en hebben gemeend dat die verhoogde rijtaakbelasting een zwaarwegend argument is tegenover het andere argument van duurzame energie.

755 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Dus toch even scherp. U accepteert in ieder geval niet dat Rijkswaterstaat op zichzelf de waarheid heeft, maar dat er bepaalde dingen in staan die je moet meewegen in de afweging als Staten zijnde?

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Pardon? Wilt u uw vraag herhalen?

760 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Kort en goed: Rijkswaterstaat is hier niet de absoluut doorslaggevende factor, maar we maken zelf de afweging als fractie, zegt u?

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Nee, we hebben het advies van Rijkswaterstaat beoordeeld en hebben daarbij het negatieve advies zwaar mee laten wegen. En dat plaatsen we tegenover de wens voor duurzame energie.

765 De heer **MÜLDER** (D66): Ja, meneer de voorzitter. Als ik dit zo aanhoor, dan heb ik heel erg het idee dat de VVD er vrij technisch in staat. Ik heb eigenlijk één vraag voor de VVD: vindt u het jammer dat dit project niet doorgaat?

770 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ja, ook die vraag, daarvoor zijn wij hier nu niet. Wij zijn hier niet voor de beoordeling van het wel of niet doorgaan van het project.

775 De heer **MÜLDER** (D66): Nou, precies voor die vraag zijn wij hier wel, meneer de voorzitter. Want er wordt ons gevraagd om een afweging te maken tussen netcongestie en verkeersveiligheid. U heeft grote uitspraken gedaan over duurzame energie en netcongestie. Dan ga ik ervan uit dat dit besluit u zwaar zou vallen. Hetzelfde als dat het ons de vorige keer zwaar viel. Toen hebben wij ook nog tegengestemd op basis van een natuurtoets. Dat wilden wij niet, want wij vinden het duurzaamheidsbelang heel belangrijk. Maar dan hoop ik dat u hier toch met een wat zwaarder gemoed staat. Maar ik heb nu het idee dat u een viering doet van het feit dat deze windmolens niet doorgaan.

780

Mevrouw **BAKKER** (VVD): En uw vraag is?

De heer **MÜLDER** (D66): Om daarop te reflecteren.

785

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ja, ik blijf nu toch een beetje in herhaling vallen. We zijn vandaag bijeen voor een verklaring van geen bedenkingen over deze locatie. Dat is wat anders dan duurzame energie in zijn algemeenheid en een brede locatiekeuze.

790

Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Ja, voorzitter, ik waardeer het dat de VVD zo veel mogelijk ongelukken wil voorkomen. En tegelijkertijd zijn er afgelopen jaar tijdens een hittegolf 480 klimaatdoden in Nederland gevallen, die door de klimaatverandering zijn veroorzaakt. Waarom wilt u het klimaatprobleem niet oplossen, maar wel voor een verminderd verkeersveiligheidsprobleem gaan?

795

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ja, volgens mij staan wij hier vandaag niet bijeen om het klimaatprobleem op te lossen, maar wel het wel of niet verlenen van de vvgb.

800

Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Dat is precies waar we hiervoor staan. Als u de technische briefing heeft gevolgd, dan zijn er volgens de rechter extra omstandigheden, waaronder de netcongestie, voor groene energie, maar ook de European Climate Law, die ons eigenlijk meer ruimte geeft om duurzame energie op te wekken, zodat we zo snel mogelijk groene energie hebben. Dus dat is een van de afwegingen. Daarom vraag ik u waarom u de kans op een ongeluk zwaarder laat wegen dan een echte crisis.

805

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ja, volgens mij zijn we hier bijeen voor een vvgb. U heeft het over de vraag of er bij het niet verlenen van een vvgb geen klimaatcrisis komt. Volgens mij is dat appels met peren vergelijken.

810

De **VOORZITTER**: Heeft u nog een aanvullende vraag, mevrouw Schneemann? Anders denk ik dat we in een kringetje gaan. Gaat u verder, mevrouw Bakker.

815

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ik was gebleven bij: op deze specifieke locatie, met deze specifieke opstelling en met de geconstateerde risico's, geven wij de verkeersveiligheid doorslaggevend gewicht. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Er is nog een interruptie van de heer Wagelaar.

820

De heer **WAGELAAR** (PvdA): Toch even, voorzitter. Vorige week stonden hier verschillende ondernemers die vertelden dat hun bedrijf tot stilstand komt of misschien moet vertrekken uit Noord-Holland als de netcongestie daar niet wordt opgelost. Zij deden daarom een klemmend beroep om dit alstublieft doorgang te laten vinden. Zelfs ik als linkse jongen was daardoor geraakt, dus ik kan me niet voorstellen hoe dat bij u als ondernemerspartij is binnengekomen. Hoe kan het dat dat belang voor u niet het allermooiste weegt?

825

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ik heb daar nog specifiek een vraag over gesteld: is het nu zo dat de windturbines bij de Noorder IJplas voor die betreffende ondernemers het probleem zullen oplossen? Daarvan was het antwoord nee.

830

De heer **WAGELAAR** (PvdA): Dan toch even een andere instantie noemen. U noemt steeds Rijkswaterstaat, ik noem Alliander, onze netbeheerder. Die heeft een klemmend beroep op onze Staten gedaan: keur dit alsjeblieft goed, want dat maakt echt een groot verschil in dat gebied. Waarom weegt u die woorden niet mee?

835

Mevrouw **BAKKER** (VVD): Nogmaals, omdat wij een afweging maken van alle belangen en daarbij het belang van verkeersveiligheid een zwaarder gewicht toekennen.

De **VOORZITTER**: Heeft u nog aanvullende vragen?

840 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Ja. Afsluitend dan. Mag ik dus concluderen dat een reëel risico voor ondernemers die moeten verdwijnen voor de VVD minder zwaar weegt dan een klein risico op mogelijke toename van de rijtaakbelasting?

845 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Dan herhaal ik ook de vraag die ik in de commissie heb gesteld. Lossen de drie windturbines voor die betreffende ondernemers op het Cornelis Douwesterrein het probleem op? Het antwoord was nee.

850 Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Dank u wel. Ja, dat is natuurlijk omdat het allemaal zo ontzettend lang duurt. Daarom vraag ik u ook om in actie te komen en juist dat ondernemersklimaat in een zeer nabije toekomst te verbeteren. U zegt nu: voor deze ondernemers verandert er nu niets. Dat klopt. Deze ondernemers hebben lang gewacht, hebben nu die aansluiting en zeggen: als het nog héél lang duurt, dan moet ik nu verhuizen.

De **VOORZITTER**: Komt u tot een vraag, alstublieft.

855 Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Bent u het ermee eens dat het ondernemersklimaat hier eigenlijk meer de vraag is dan die ondernemers die nu net hun energieaansluiting met veel moeite hebben gekregen?

860 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ik vind het heel lastig om hier een vraag uit te destilleren. Een antwoord niet meer nodig?

Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Nee.

865 De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Bakker. Mevrouw Schneemann van Volt.

870 Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Ja, dank u wel, voorzitter. We moeten vandaag scherp houden wat de rechter van ons heeft gevraagd: een afweging maken tussen de verkeersveiligheid enerzijds en anderzijds het opwekken van groene energie en het oplossen van de netcongestie. En dat allemaal in het licht van de Europese Energienoodwet, die ons de ruimte geeft om schone energie op te wekken langs bijvoorbeeld wegen.

875 We hebben de afgelopen week in de commissievergadering gezien dat partijen er allerlei gelegenheidsargumenten bijhalen, waardoor dit debat door sommigen wordt platgeslagen tot een: ben je voor of tegen windmolens? Maar over de meervleermuis besluiten we vandaag dus niet.

880 Terug naar waar het vandaag wel over gaat: de rijtaakbelasting. Dat de rijtaakbelasting al hoog is bij het Coenplein, is duidelijk. De aanwezigheid van twee grote reclamemasten maakt de situatie er niet veiliger op, ondanks meerdere onderzoeken waaruit blijkt dat verkeersborden en reclamemasten invloed hebben op de veiligheid. Hier zitten wat Volt betreft twee belangrijke opmerkingen bij.

885 Ten eerste de onderzoeken. Uit het onderzoek van Rijkswaterstaat blijkt dat de rijtaakbelasting toeneemt. Dat is één ding. Maar er zijn tot nu toe nog geen onderzoeken waaruit blijkt dat er ook daadwerkelijk meer ongelukken gebeuren op wegen waar windturbines in de buurt staan. Als je de gehele situatie in aanmerking neemt, met de grote reclamemasten die er al staan, dan is het voor Volt niet voldoende onderbouwd dat de verkeersveiligheid echt afneemt.

890 Dan kom ik bij het tweede punt, en dat is meer de morele kwestie. Noord-Holland heeft onlangs een netcongestiecrisis uitgeroepen. Voor Volt betekent het uitroepen van een crisis dat we er ook echt alles aan moeten doen om die op te lossen. Ondernemers moeten nu wachten tot ze hun bedrijf kunnen vergroenen. Voor woningen wordt het de komende tijd steeds onzekerder of ze een aansluiting op het stroomnet kunnen krijgen.

895 Daarom vind ik het ook heel vreemd dat er niet met elkaar gekeken wordt hoe die twee reclameborden eventueel verplaatst of weggehaald kunnen worden. En we verzanden daarbij in bestuurlijk gezever, waarbij niet wordt gekeken hoe we de crisis kunnen oplossen, maar waarbij

verschillende organisaties en bestuurslagen alleen maar naar elkaar wijzen om het probleem vooral niet op te lossen. En dat vinden we jammer.

900

Voorzitter, we vragen aan de gemeenten in onze provincie om te voldoen aan de RES-doelen. We vragen hen om zelf plannen te maken, zelf de beste plek te vinden voor de opwek van groene energie. En als de gemeente Amsterdam dan met een plan komt, dan vinden we dat we goed moeten kijken naar welke eisen we daar van tevoren aan gesteld hebben. En als de seinen voornamelijk op groen staan, dan vinden we dat we dat als provincie niet meteen moeten blokkeren, maar zoveel mogelijk mogelijk moeten maken. Want dat vinden we bestuurlijk verstandig.

905

Dus als we alles tegen elkaar afwegen, vindt Volt dat het oplossen van de netcongestie het belangrijkste is. Dat moet gaan boven onderzoeken met wisselende uitkomsten. Daarom zullen we vandaag voorstemmen. Want als we alles tegen elkaar afwegen, vinden we dat groene energie en het oplossen van de netcongestie moeten gaan boven een reclamebord. Dank u wel.

910

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Mülder, D66.

915

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Voorzitter.

De heer **MÜLDER** (D66): O, nu al?

920

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Nee. Ja, u kunt op mij wachten. Ik moest mijn weg even vinden. Ik had nog een vraag aan mevrouw Schneemann. Kan dat nog?

De **VOORZITTER**: Nou, dat is geen enkel probleem. Het zijn ook afstanden die we moeten afleggen vandaag.

925

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Kilometers.

De **VOORZITTER**: En soms is het even lastig om te zien of iemand opstaat en wegloopt, of dat iemand een interruptie heeft. Maar een interruptie van mevrouw Van der Helm van de partij 50PLUS.

930

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Ja, dank u wel. Mevrouw Schneemann, ik heb u rustig laten uitpraten. U onderkent dat er verkeersonveiligheid is rond dat gebied. Toch maakt u de afweging tussen netcongestie en verkeersonveiligheid. En dat doet u omdat de onderzoeken niet vervolgd zijn. Hoor ik Volt nu goed zeggen dat zij het risico op doden voor laten gaan op netcongestie? Dat wil ik even goed op het netvlies hebben.

935

Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Dat hoort u mij niet zeggen. Wat u mij wel hoort zeggen, is wat Rijkswaterstaat zelf aangeeft: dat de situatie al heel erg onveilig is, onder andere door de twee reclamemasten. En als we dan kijken naar de andere problemen die we ook hebben, dan denken we dat het kleine stukje extra rijtaakbelasting, wat eigenlijk niet eens is aangetoond, wat zo minimaal is, en als je dat vergelijkt met bijvoorbeeld de 480 klimaatdoden binnen één week, wij inderdaad de afweging maken dat de netcongestie zwaarder weegt.

940

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Vervolg vraag. Ja, ik moet er ook aan wennen. Die doden waar u naar verwijst vanuit de klimaatcrisis, dat gaat over een groter gebied en over meerdere periodes. En hier praten we over één locatie. Ik vind dat u dat ook heel goed moet afwegen op die locatie. En dat doet u niet. Dat wil ik alleen meegeven.

945

De **VOORZITTER**: Dat was volgens mij geen vraag, mevrouw Schneemann.

950

Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Nou, volgens mij weeg ik het juist precies af op die locatie, namelijk op het Coenplein.

955

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu naar de heer Mülder van D66. Ik zie niemand opstaan. Dus meneer Mülder, u kunt beginnen.

De heer **MÜLDER** (D66): Dank u wel, voorzitter. In de commissie heb ik al uitgebreid stilgestaan bij het gênante proces van de afgelopen vier jaar. Het uitblijven van keuzes, tegenstrijdige en veel te late rapporten, onze gebrekkige informatievoorziening en uiteindelijk een vernietigende uitspraak van de rechter. Ik ga dat vandaag niet allemaal herhalen, maar het is tekenend dat zowel de initiatiefnemers als de bewoners hier met veel irritatie staan. Bij de vorige bespreking miste ik echter een reflectie van het college op de eigen rol hierin. Daarom vraag ik het college om dat vandaag wel te doen. Hoe kijkt u terug op dit hele proces en hoe zou u dat anders doen?

Maar vandaag moeten wij een besluit nemen. De rechter heeft heel duidelijk gesproken: wij moeten hier een belangenafweging maken. En die afweging is voor D66 eigenlijk heel duidelijk. Met netcongestie als misschien wel het grootste probleem van deze provincie zijn wij van mening dat deze projecten keihard nodig zijn. We hebben kennisgenomen van de bezwaren en ja, we zien dat de kwaliteit van leven van sommige omwonenden minder zou worden. Ook nemen we de zorgen over verkeersveiligheid serieus. En dat doet 50PLUS waarschijnlijk ook.

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. Jazeker doet 50PLUS dat, meneer Mulder. U vraagt aan GS hoe zij kijken naar het proces, maar dit is een proces van de Staten. Dat bent u toch met me eens?

De heer **MÜLDER** (D66): Nee, dat ben ik niet helemaal met u eens. De vorige keer is er een besluit aan ons voorgelegd over een verklaring van geen bedenkingen. Daar hebben wij toen ook vragen over gesteld, omdat het volgens ons juridisch kwetsbaar was. Toen is er gezegd dat dat totaal niet het geval was. Uiteindelijk worden we teruggefloten. Wij hebben gevraagd om een natuurtoets. Die natuurtoets is tot op heden niet afgerond. Dat is gênant.

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Ja, ik wil toch voor de mensen die meeluisteren meegeven dat die natuurvergunning waar u het over heeft, die natuurtoets, hierbuiten valt. Daar kunnen we het niet over hebben. Die is door de mensen zelf aangevraagd. Als u zegt dat u GS hier de schuld geeft, terwijl de afweging in 2023 door deze Staten – althans, die andere Staten – is gemaakt, waarbij uzelf, D66, de partij was die ook tegen het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen heeft gestemd. Dus ik ben enigszins verbaasd. Als de rechter zegt dat die natuurvergunning niet meegenomen mocht worden omdat die apart is aangevraagd, wat is voor D66 dan nu van zo'n belang dat ze nu zeggen: de rest van de argumenten, daar doe ik niets mee?

De heer **MÜLDER** (D66): Meneer de voorzitter, het was een wat warrig verhaal, maar ik ga proberen hierop te antwoorden. Voor ons was bij het vorige besluit dat aan ons is voorgelegd – dat is blijkbaar niet goed geweest – de natuurtoets doorslaggevend. Daar hebben we toen van gezegd: wij vinden het jammer. Dat kan dus, VVD; je kunt dingen jammer vinden waar je tegen bent omdat je een ander belang mee laat wegen. Maar we hebben toen gezegd: dat die natuurtoets niet positief is, dat zorgt er voor ons voor dat we helaas tegen moeten stemmen. Nu blijkt dat wij die natuurtoets helemaal niet hadden mogen meewegen. En dat zorgt er voor ons voor dat wij tot een andere afweging komen.

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Ja, voorzitter, u kunt allerlei steekwoorden als 'warrig verhaal' en 'gênante vertoning' gebruiken, maar gênant is als je als Statenlid bij bijvoorbeeld een insprekprocedure mensen gaat aanvallen dat ze een te grote broek aantrekken. Ik wil alleen maar zeggen: laten we ons bij de feiten houden. En meneer Mulder, het feit is nog steeds dat u in 2023 gewoon tegen deze verklaring van geen bedenkingen heeft gestemd. Dank u.

De **VOORZITTER**: Ik hoorde geen vraag. Ik wil wel vragen bij interrupties ook daadwerkelijk vragen te stellen aan de spreker. De heer Mulder.

De heer **MÜLDER** (D66): Ja, dank u wel. Ik ga ervan uit, ik hoop, dat de rest mijn afweging en uitleg daarbij wel heeft begrepen. Dus fijn.

- 1015 Dan moet ik even kijken waar ik was gebleven. O ja, de netcongestie. Want dat is een heel groot probleem, misschien wel het grootste probleem van onze provincie. Wij zijn van mening dat deze projecten keihard nodig zijn.
- 1020 We hebben kennisgenomen van de bezwaren en ja, we zien dat de kwaliteit van leven van sommige omwonenden minder wordt. Ook nemen we de verkeersveiligheid echt serieus. Maar politiek bedrijven betekent uiteindelijk belangen afwegen. En als het gaat om een verkeersplein dat nu al vol staat met reclamezuilen, dan wegen wij als D66 deze enorme opgave rondom netcongestie en de noodzaak om meer duurzame energie op te wekken uiteindelijk zwaarder.
- 1025 Daarom begrijp ik oprecht een aantal partijen hier niet. Bijvoorbeeld de Partij voor de Dieren. We spreken vaak over vergaande voorstellen om klimaatverandering tegen te gaan. Voorstellen die soms zeer ingrijpend zijn in het persoonlijke leven van mensen, omdat de klimaatcrisis volgens de Partij voor de Dieren vraagt om die stevige keuzes. Maar als hier dan een concreet voorstel ligt
- 1030 waarmee duurzame energie daadwerkelijk kan worden opgewekt, lijkt opeens verkeer rond een verkeersplein zwaarder te wegen dan het klimaat waar we het over hebben. Dan vraag ik de Partij voor de Dieren: waar moet deze duurzame energie dan wél worden opgewekt?
- 1035 Klimaatbeleid kan niet alleen bestaan uit vertellen wat mensen zelf anders zouden moeten doen. Het betekent ook bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen en concrete projecten die voorliggen en nodig zijn om deze klimaatdoelen te behalen daadwerkelijk mogelijk maken.
- 1040 En eigenlijk geldt dit vergelijkbaar voor de VVD. We horen van de VVD voortdurend dat onze economie, ons vestigingsklimaat en de concurrentiekracht van Noord-Holland onder druk staan. Maar juist die concurrentiekracht staat door de netcongestie inmiddels behoorlijk zwaar onder druk. Bedrijven kunnen niet uitbreiden, ook niet in dit gebied. Nieuwe bedrijven kunnen niet worden aangesloten en woningbouw loopt vast.
- 1045 Dan kun je zeggen: doe het maar ergens anders. Maar die belofte begint na vier jaar wel een beetje een farce te worden. Als er daadwerkelijk betere plekken waren waar dit sneller, makkelijker en zonder bezwaren kon, dan had u dat in deze bestuursperiode moeten regelen. U zit zelf inmiddels al een hele lange tijd in het college.
- 1050 Die plekken zijn er niet, of in ieder geval niet heel snel. Of u heeft ze in ieder geval nog niet gerealiseerd. En dan komt uiteindelijk het moment waarop politiek niet meer gaat over vertellen wat je allemaal belangrijk vindt, maar over kiezen als die belangen daadwerkelijk met elkaar gaan botsen.
- 1055 D66 kiest hier voor aanpak van de netcongestie en voor het opwekken van duurzame energie, maar ook voor die woningbouw en die economie die op slot staat. Niet omdat we de nadelen zijn vergeten, niet omdat we de omwonenden niet serieus nemen, maar omdat niets doen ook een keuze is. Dank u wel.
- 1060 De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Van Tiggelen van de PVV.
- 1065 De heer **VAN TIGGELEN** (PVV): Ja, voorzitter, dank u wel. Ik voel mijzelf een beetje als een vreemde eend in de bijt als ik hoor wat mensen allemaal beweren. Ik zal er niet al te diep op ingaan, maar ik zal er tussendoor, buiten mijn oorspronkelijke spreektekst om, toch af en toe op reageren.
- 1070 Voorzitter, bij het besluit om geen vvgb af te geven voor de bouw van drie windturbines op deze locatie is het argument van verkeersveiligheid gebruikt. In onze beleving een valide argument. Veiligheid moeten we waarborgen. Dat er in andere gevallen waar windturbines zijn geplaatst geen sprake is van een toename van verkeersongevallen, is geen bewijs dat het hier ook veilig zou zijn. Het is alleen een indicatie dat Rijkswaterstaat daar kennelijk de juiste inschatting heeft gemaakt. Er is geen reden om aan te nemen dat het advies voor de Noorder IJplas daarop een uitzondering zou zijn.

- 1075 In de samenvatting van de uitspraak van de rechtbank lezen we onder punt twee: "Uit de motivering van de weigering van de vvgb blijkt immers dat er, op de natuurtoestemmingen en de verkeersveiligheid na, geen belangen zijn die zich verzetten tegen de vergunningverlening van de windturbines." Dat is natuurlijk niet juist. Wanneer belangen niet zijn vermeld, wil nog niet zeggen dat ze er niet zijn.
- 1080 Allereerst is er het gezondheidsbelang. De gevolgen van infrason geluid op de gezondheid zijn negatief. Althans, zo wordt dat ervaren. Er wordt steeds mee geschermd van: ja, daar is geen bewijs van. Recentelijk is er onderzoek gedaan met infrason geluidproeven. Op muizen gelukkig, niet op mensen. En daaruit blijkt dat het nadelige gevolgen heeft en schade kan toebrengen aan de kleine bloedvaten.
- 1085 Maar in zijn algemeenheid, ook in wetenschappelijk opzicht, tasten we nog in het duister. Zo ook de politiek. Als we kijken naar Duitsland, dan hanteert elke deelstaat haar eigen normen qua veilige afstand. Beieren heeft de tien-H-regel: tienmaal de tiphoogte als minimale afstand. Andere deelstaten houden soms rekening met de omvang van de windturbines in kwestie, maar vaak ook niet. Men doet maar wat. Men tast gewoon in het duister. Het is gewoon niet duidelijk.
- 1090 Wat wel duidelijk is, is dat mensen die worden geconfronteerd met zo'n windturbine dicht bij hun woning heel vaak met klachten komen. En steeds gelijklopende klachten: slaapstoornissen en hartritmestoornissen. Daar is nog veel onduidelijkheid over. Wat dat betreft hebben wij ook de wijsheid niet in pacht, maar het is wel iets om voorzichtig mee te zijn.
- 1095 Bij het akoestisch onderzoek gaat men uit van jaargemiddelden. Wij vinden dat vreemd. Immers, de periodes dat turbines noodgedwongen stilstaan, halen automatisch het gemiddelde omlaag. Zoals al eerder aangegeven: een statisticus is iemand die verzuipt in een sloot die gemiddeld zeventig centimeter diep is.
- 1100 Bij flinke wind draait de turbine eenmaal rond in drie seconden. Dat heb ik zelf gemeten. Bij een bladlengte van tachtig meter jakkert het uiteinde volgens een eenvoudige rekensom rond met een snelheid van 603 kilometer per uur. Dat leidt natuurlijk tot erosie. Leading-edge-erosie zoals dat heet. En ja, daar is natuurlijk onderzoek naar gedaan. Bisfenol A, microplastics, wat komt er in de omgeving terecht? Dat gaat tot 62 kilogram per windturbine per jaar dat in de omgeving terecht komt. Ook niet iets waar wij vrolijk van worden.
- 1105 En dan heb je natuurlijk ook nog het optisch hinderlijke verhaal. Uitzicht maakt iets uit voor de waarde van je woning. Als Zandvoort weet ik dat maar al te goed. Als je naar de zee wilt kijken, moet je voor je woning gewoon een ton meer neertellen. Uitzicht op zee verhoogt gewoon de waarde van je woning. Als je dan een woonboot wilt verkopen en je kijkt tegen zo'n grote windturbine aan, dan word je daar ook niet beter van. Dus dat is een economisch nadeel.
- 1110 De bouwambities in de Achtersluispolder zijn niet gering en dat is iets om rekening mee te houden. Regeren is vooruitzien.
- 1115 Van een zwaarwegend maatschappelijk belang van hernieuwbare energie kan geen sprake zijn. Het levert immers niets positiefs op. Het is onmogelijk dat het klimaat erop reageert, omdat het vermeende probleem, het CO₂-gehalte van de atmosfeer, er niet op reageert. Dat wordt dagelijks gemeten en daar hebben we al meerdere malen op gewezen, maar daar reageert verder niemand op. Men vindt het alleen maar irritant wanneer het voor de zoveelste keer wordt vermeld, of zelfs wordt het als vermoeiend ervaren. Nou beste mensen, ik ga nog mijn best doen om jullie nog veel mooier te maken, want ik blijf erop hameren. Op een gegeven moment zal de waarheid toch moeten doordringen.
- 1120 Netcongestie, ook weer zo'n vreemd verhaal. Men ziet dit als oplossing. En ik vertel u: het is de oorzaak. Er wordt niet meer stroom gebruikt. Het stroomverbruik is ongeveer gelijk. Hoe komt dat? We zijn allemaal aan de spaarlamp gegaan. We zijn zuiniger omgesprongen met elektriciteit vanwege de kunstmatige prijsverhoging, met al die belastingen en heffingen. En we hebben het voor elkaar gekregen om energie-intensieve industrie het land uit te jagen. En daar zijn we nog steeds druk mee bezig. Er wordt niet meer stroom verbruikt. Maar waar komt die netcongestie dan vandaan? Zo'n windturbine levert niet op commando. Een kerncentrale kun je opschalen. Bij
- 1130

1135 een windturbine kun je dat niet doen. Je kunt hem wel uitzetten, maar je kunt hem niet aanzetten als het niet waait. En je moet hem noodgedwongen uitzetten wanneer het hard waait. Het zijn gewoon geen oplossingen voor welk probleem dan ook. Wel oorzaken. Dus wat dat betreft hebben mensen gewoon een beetje rare ideeën op het netvlies.

1140 Ja, voorzitter, als ons wordt gevraagd een verklaring van geen bedenkingen af te geven: gezien de bedenkingen die we wel degelijk hebben, is dat voor ons onmogelijk om te doen. En dat gaan we dan ook niet doen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Buit van de ChristenUnie.

1145 Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): Voorzitter, politiek draait in haar diepste kern om het afwegen van belangen. Ik vind het dan ook gênant dat we wederom in dit huis een debat voeren over de verklaring van geen bedenkingen voor de Noorder IJplas, omdat de rechter heeft geoordeeld dat we juist dat, het afwegen van belangen, niet juist hebben gedaan.

1150 De opdracht van de rechter is duidelijk. We moeten beoordelen of de algemene baten van de opwek van groene stroom en het tegengaan van netcongestie opwegen tegen de impact die het heeft op de ruimtelijke ordening, in dit geval specifiek de verkeersveiligheid op het Coenplein. Als we andere zaken erbij betrekken, lopen we het risico teruggefloten te worden door de rechter.

1155 Goed bestuur vindt de ChristenUnie altijd belangrijk, maar als we nu geen politiek van hoge kwaliteit laten zien, zit daar een pittig prijskaartje aan.

1160 De positieve bijdrage die de plaatsing van de windturbines levert, is volgens de ChristenUnie duidelijk. Wij zijn voorstander van de opwek van groene stroom, omdat we af willen van fossiele brandstoffen en daarmee van afhankelijkheid van buitenlandse grootmachten zoals Rusland. Daarnaast loopt Noord-Holland vast door netcongestie. We kennen de voorbeelden van wijken die niet aangesloten kunnen worden op het stroomnet en bedrijven die willen vergroenen, maar dit niet kunnen. Uit de stukken blijkt dat de plaatsing van deze windmolens een positieve bijdrage levert aan de ruimte op het stroomnet en daarmee aan het verhelpen van netcongestie, wat wij
1165 zelf als Staten hebben uitgeroepen tot crisis. Ook zijn we blij dat het Rijk eindelijk duidelijkheid lijkt te geven over wanneer windmolens te dicht bij inwoners staan. Dit is essentieel om onze inwoners te beschermen. Dit project past binnen deze nieuwe kaders.

1170 Deze positieve zaken moeten we afwegen tegen de impact die de windmolens hebben op de ruimtelijke ordening, en daarmee dus de verkeersveiligheid. Uit het eerdere onderzoek van 2023 blijkt dat het een complexe situatie is en dat de plaatsing van windmolens de rijtaakbelasting verzwaaert. Echter, de experts zijn het er niet over eens of de rijtaak dusdanig complex wordt dat het een onaanvaardbaar effect heeft op de verkeersveiligheid. Rijkswaterstaat adviseert op basis van dit onderzoek negatief, wat vanuit hun perspectief volkomen logisch is. Ik noemde het net
1175 ook al in een interruptie aan de VVD.

Rijkswaterstaat kijkt immers enkel naar de verkeersveiligheid. Dus elke kleine kans op een verslechtering van de verkeersveiligheid resulteert in een negatief advies. Zij zijn er niet om meerdere belangen mee te nemen en af te wegen. Daar zijn wij juist als politiek voor.

1180 Daarnaast blijkt uit recent onderzoek dat het plaatsen van windturbines nabij rijkswegen geen aantoonbaar effect heeft op verkeersongevallen. Ook is het advies van Rijkswaterstaat niet bindend. De provincie Utrecht heeft recent ook een ander besluit genomen dan het advies van Rijkswaterstaat.

1185 We vinden het dan ook kortzichtig dat partijen het advies van Rijkswaterstaat blind volgen, terwijl het aan ons als politiek is om juist meerdere belangen mee te nemen en het hele plaatje te zien. Het is aan ons om de afweging te maken of de verkeersveiligheid dusdanig verslechtert dat we een concrete kans om duurzame energie op te wekken, waaraan tien jaar door burgerinitiatieven
1190 is gewerkt en die een bijdrage levert aan het oplossen van de netcongestie, nu de nek omdraaien.

De argumenten voor het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen in de voordracht zijn een stuk overtuigender dan de argumenten tegen het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen. Waarom geven GS niet het advies om de sterkste argumentatie te volgen?

1195

Voor de ChristenUnie is het namelijk duidelijk: de positieve punten van de opwek van groene stroom en de vermindering van netcongestie wegen voor ons zwaarder dan een mogelijk klein effect op de verkeersveiligheid, waar experts het dus niet eens over eens zijn.

1200

Wat ons betreft geven we een verklaring van geen bedenkingen af. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Engels van het CDA. O, u moet nog even terugkomen. Mevrouw Van der Helm.

1205

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Ik beloof beterschap. Het is een hele hijs.

Ik hoor u net zeggen dat GS de sterkste argumenten moet meenemen. Maar wie weegt de sterkste argumenten? Dat ben ik zo benieuwd naar.

1210

Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): Nou, mijn punt is dat GS over het algemeen bij alle andere voorstellen die wij hier behandelen zelf met een advies komen, op basis van wat zij als college vinden. Ik had graag gezien dat ze dat nu ook hadden gedaan en dat ze feitelijk hadden gekeken naar wat de sterkste argumenten zijn en op basis daarvan een advies hadden gegeven.

1215

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Het is nu wat genuanceerder, want u zei net stellig dat Gedeputeerde Staten met de sterkste argumenten aan de slag moesten. Dus dank voor de nuancering.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Buit, dank u wel.

1220

Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Engels van het CDA.

Mevrouw **ENGELS** (CDA): Ja, voorzitter, we spreken vandaag voor de tweede keer over de verklaring van geen bedenkingen voor de mogelijke windturbines bij de Noorder IJplas. De rechter heeft duidelijk uitgesproken dat Provinciale Staten het besluit opnieuw moeten wegen. Het CDA neemt uiteraard als fatsoenlijke partij die rechterlijke uitspraak serieus. Wij hebben dan ook alle stukken opnieuw bekeken en ons erin verdiept.

1225

Het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen moet beoordeeld worden in het belang van een goede ruimtelijke ordening. Juridische termen die op het eerste gezicht de indruk wekken dat het zwart-wit, met ja of nee, te beoordelen is. Maar bij behandeling van deze stukken blijkt dat dat niet zo zwart-wit is, want GS hebben namelijk beide voordrachten beoordeeld, zowel voor als tegen. Het gaat dus om het afwegen van verschillende belangen. Het belang van de verkeersveiligheid versus het opwekken van duurzame energie op deze plek.

1230

1235

Het CDA is voor de energietransitie en is blij met initiatieven die daar invulling aan geven. Maar niet iedere plek is geschikt en soms is de prijs te hoog.

In de vorige behandeling in Provinciale Staten hebben wij in onze inbreng aangegeven dat we de verkeersveiligheid erg belangrijk vinden. En dat de verkeersveiligheid nog verder achteruitgaat met de komst van windturbines, blijft voor ons een heel belangrijk punt. Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat hun advies hetzelfde blijft en vindt de plaatsing van de windturbines op deze plek onverstandig.

1240

1245

De belangrijkste vraag die we hadden aan GS was: als PS tegen stemmen, kunnen wij dan juridisch houdbaar maken dat er geen sprake is van goede ruimtelijke ordening? En uit de stukken blijkt dat het antwoord hierop ja is. Het argument van de verkeersveiligheid is juridisch houdbaar.

1250

De afgelopen week hebben wij dan ook zowel met initiatiefnemers als met onze lokale afdelingen gesproken om ons erin te verdiepen en meerdere perspectieven te horen. Ook in de commissie

- 1255 van vorige week hebben we natuurlijk veel insprekers gehoord. Al deze inzichten nemen we natuurlijk ook mee in onze afweging. Maar voor ons blijft verkeersveiligheid een belangrijk punt en wij zien bij deze behandeling geen nieuwe informatie die dat punt doet wijzigen. Het advies van Rijkswaterstaat blijft staan. Daarom blijft het CDA tegen het verlenen van de verklaring van geen bedenkingen. Dank u wel.
- 1260 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Toch even, voorzitter. U begon ermee dat u een fatsoenlijke partij bent, en zo ken ik u ook, dat u fatsoenlijk bestuur belangrijk vindt. Hoe vindt u het dan dat we als overheid jaren geleden inwoners hebben opgeroepen: ga aan de slag met die energietransitie? Een groepje inwoners is dat gaan doen, is nu bijna bij de finish en nu dreigen wij dat als Staten te blokkeren. Hoe weegt u dat als fatsoenlijke partij?
- 1265 Mevrouw **ENGELS** (CDA): Dat is natuurlijk hartstikke fijn dat die initiatiefnemers inderdaad ermee aan de slag gaan. Daarom hebben we die RES-zoekgebieden. Maar dat blijven natuurlijk wel zoekgebieden. Verderop in het proces moet blijken of zo'n plek geschikt is. En helaas is deze plek niet geschikt bevonden.
- 1270 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Maar bent u het niet met mij eens dat je dan in ieder geval – ik ben het met u eens, een zoekgebied kan altijd nog afvallen – die belangen van die inwoners die hiermee aan de slag zijn gegaan in ieder geval heel zwaar mee zou moeten wegen?
- 1275 Mevrouw **ENGELS** (CDA): Zeker, zeker. Daar gaan wij ook niet lichtelijk over. Dus als ik die schijn wek of dat uitstraal, dat hoop ik echt niet dat dat zo overkomt. Wij vinden het heel goed dat er lokale initiatieven komen. Daar hechten wij veel belang aan. Maar uiteindelijk moeten we deze afweging maken en is er voor ons geen sprake van goede ruimtelijke ordening. Helaas. Wij hadden ook gehoopt dat dit op een betere plek was geweest.
- 1280 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Toch even scherp. Die beperkte toename van de rijtaakbelasting vindt u kwalijker dan dat deze inwoners nu vlak voor de finish toch hun initiatief zien stranden?
- Mevrouw **ENGELS** (CDA): Ja, in dit geval wel. Ik hoorde aan het begin van een bijdrage dat er meer vroegvroe partijen zijn. Dat zijn wij denk ik niet. Wij zijn geen vroegvroe partij.
- 1285 De **VOORZITTER**: Mevrouw Uiterwijk van JA21.
- Mevrouw **UITERWIJK** (JA21): Dank u wel, voorzitter. Dit spreekgestoelte gaat niet omlaag, dus u moet het hiermee doen vandaag. Het is een beetje onwennig, maar goed.
- 1290 Aan het einde van de tweede termijn in de commissie, het was laat op de avond, daar ben ik me wel van bewust, heb ik eigenlijk iedereen opgeroepen om zich vooral bij de feiten te houden. Want in feite voeren we hier geen nieuwe politieke discussie. Wij moeten een belangenafweging maken die de rechter ook van ons vraagt, waarbij we meerdere argumenten met elkaar afwegen. Helaas was dat toch een beetje aan dovemansoren gericht, als ik alle bijdragen vandaag zo heb
- 1295 gehoord. Want iedereen trekt er toch weer van alles en nog wat bij. De heer Mulder niet, zie ik. Die is gelijk gechoqueerd. Maar ik denk dat het wel belangrijk is om te focussen op wat er nu daadwerkelijk voorligt. En dat heb ik ook in de commissie proberen uiteen te zetten. Dat zal ik vandaag ook doen.
- 1300 De rechtbank heeft namelijk niet het weigeren van de vvgb afgekeurd, maar slechts de argumentatie die eronder lag. En daarbij specifiek de natuurtoestemmingen die wij destijds als argument gebruikt hebben. Die hebben wij onrechtmatig meegenomen. Die hadden wij niet in die argumentatie mogen meewegen.
- 1305 De rechtbank zegt ook heel duidelijk dat de verkeersveiligheid meegewogen mag worden en dat we het advies dat Rijkswaterstaat geeft ook zwaar mogen meewegen in onze afweging van dit argument. En Rijkswaterstaat is heel duidelijk. Die geeft aan dat er een onaanvaardbaar verhoogd risico is.

1310 Uiteindelijk moeten Provinciale Staten zelf de belangenafweging maken. Daar staan we hier
vandaag voor. Die belangenafweging gaat tussen verkeersveiligheid enerzijds en duurzame
energieopwekking anderzijds. Daarbinnen moeten wij expliciet onderbouwen hoe de belangen
zijn gewogen om een besluit te nemen dat leidt tot een goede ruimtelijke ordening. Daarover
1315 kunnen we uiteraard van mening verschillen. We kunnen belangen anders wegen. Maar het is wel
belangrijk dat we ons bij deze argumentatie houden. Wij vinden het ook heel zuiver dat
Gedeputeerde Staten twee voordrachten heeft voorgelegd vandaag: eentje voor en eentje tegen
het afgeven van een vvgb.

1320 Dan komen we nu tot de kern. De rechter vraagt een expliciet onderbouwde belangenafweging.
En JA21 vindt verkeersveiligheid op het Coenplein een groot belang. De extra rijtaakbelasting op
een reeds verkeersonveilig punt achten wij onverantwoord. Voor ons zijn veiligheid en
lichamelijke integriteit binnen een goede ruimtelijke ordening het meest zwaarwegend. Wij willen
en kunnen geen toename van verkeersslachtoffers riskeren als het tegenargument duurzame
1325 energieopwek is. Wij vinden dat verkeersveiligheid echt zwaarder moet wegen dan het duurzaam
opwekken van energie.

1330 Dan hoor ik u natuurlijk zeggen dat de experts verdeeld zijn. Dat klopt. Recent zijn er ook
onderzoeken geweest waarin experts hebben gezegd dat windturbines niet altijd een risico zijn
langs rijkswegen. Ook dat klopt. Die experts zeggen echter ook dat juist op een complex
verkeersknooppunt, waar de situatie op dit moment niet goed is, waar de verkeersveiligheid al in
het geding is, de extra rijtaakbelasting juist wel een zeer negatief effect kan hebben. Daardoor
komt Rijkswaterstaat ook tot het advies dat het risico onaanvaardbaar verhoogd wordt.

1335 Hoewel windturbines in het algemeen niet onverenigbaar zijn met verkeersveiligheid, stellen wij
dat op deze specifieke locatie, gezien de reeds zorgwekkende verkeersveiligheid van het
Coenplein, geen verdere verhoging van de rijtaakbelasting verdragen kan worden.

1340 Daarmee hebben wij beide belangen afgewogen en komen wij tot de conclusie dat we geen vvgb
kunnen afgeven, omdat wij de verslechterde rijtaakbelasting zwaarder laten wegen dan de
voordelen van duurzame energieopwekking. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Ik denk: ik wacht even. Er staat niemand meer op.

1345 Dan gaan we naar de heer Dekker, Forum voor Democratie.

De heer **DEKKER** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Het is heel aantrekkelijk om nu een
gepassioneerd verhaal te houden over al dan niet windmolens en al dan niet duurzame energie.
Maar ik voel me een beetje alsof ik een deposition moet afnemen in de Verenigde Staten. Elk
woord dat je gebruikt kan door de rechter anders worden gewogen. Daarom wil ik het heel kort
1350 houden.

1355 Wij vinden bij Forum voor Democratie verkeersveiligheid ontzettend belangrijk. Als je over de
snelweg rijdt en daar staat zo'n windmolen met een enorme turbine die ronddraait, dan word je
inderdaad afgeleid. Dus het hele advies van Rijkswaterstaat vind ik heel geloofwaardig. Wij wegen
dat zwaar. En op basis van vooral die afweging zijn wij sterk tegen het verlenen van een
verklaring van geen bedenkingen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Vonck, Partij voor de Dieren.

1360 Mevrouw **VONCK** (PvdD): Dank u, voorzitter. Laat ik beginnen met een korte inleiding, met
excuses aan JA21. Daarna zal ik ingaan op de belangenafweging die hier vandaag voorligt.

1365 De Partij voor de Dieren heeft grote bezwaren tegen de windturbines op de locatie Noorder IJplas.
Wij zijn uiteraard voor hernieuwbare energie, maar windturbines passen niet op deze plek. De
Partij voor de Dieren volgt de wetenschappelijke adviezen van het IPBES en het IPCC, namelijk dat
de biodiversiteitscrisis, de klimaatcrisis en de energiecrisis in samenhang moeten worden
opgelost om de aarde leefbaar te houden. In dit geval, het lokaal en slechts ten dele oplossen van
netcongestie ten koste van natuur, is er geen sprake van die samenhang.

1370 Dan kom ik bij de smalle afweging en onze bezwaren in het kader van die smalle afweging die namens de rechtbank voorligt. Uit de beantwoording van de gedeputeerde vorige week werd duidelijk dat er geen directe een-op-een-relatie bestaat tussen het opwekken van energie op deze locatie en het lokaal verhelpen van netcongestie voor de ondernemers van het Cornelis Douwesterrein.

1375 Ook hoeven de windturbines niet per se op deze locatie te komen, want er zijn alternatieven. Die zijn vorige week ook genoemd: de haven van Amsterdam, bedrijventerreinen en de grote droogmakerijen.

1380 Ten derde leidt de plaatsing van windturbines tot een volgens Rijkswaterstaat onaanvaardbare verslechtering van de verkeersveiligheid. Het is dus zeer aannemelijk dat mensen daardoor schade zullen kunnen ondervinden. En dat willen wij niet.

1385 Als wij deze bezwaren afwegen tegen het belang dat is gediend met het plaatsen van de windturbines op deze locatie, dan kiest de Partij voor de Dieren voor het argument van de verkeersveiligheid.

De heer **WAGELAAR** (PvdA): Voorzitter. Ik heb een citaat voor u. Dat zult u vast mooi zult vinden. "De openbare ruimte is te veel ingericht op het faciliteren van vervuילend gemotoriseerd verkeer. Andersom is de klimaatcrisis levensbedreigend en hebben we daarvoor een allesomvattende aanpak nodig."

1395 Dit komt uit uw eigen verkiezingsprogramma uit 2023. Wat zegt u tegen de kiezers die toen vanwege dit verhaal op u hebben gestemd, waarin de klimaatcrisis zoveel nadruk kreeg en verkeer slechts één keer werd genoemd, en dat bovendien alleen ging over mens-dierconflicten waarbij dieren beter beschermd zouden moeten worden? Hoe legt u dit uit aan die kiezers?

1400 Mevrouw **VONCK** (PvdD): Ik zou ze uitleggen dat op dit moment voor de Partij voor de Dieren het oplossen van de netcongestie niet ten koste mag gaan van de natuur en van de dieren.

De **VOORZITTER**: Meneer Mülder, u bent niet aan het woord. De heer Wagelaar.

1405 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Over de dieren zal de heer Mülder geloof ik zo iets zeggen. Maar allereerst, het gaat toch niet alleen maar om de netcongestie? We hebben hier toch ook te maken met in één keer een gigantische stap die we kunnen zetten naar die doelen voor hernieuwbare energie die we nodig hebben om die alles omvattende, levensbedreigende klimaatcrisis het hoofd te bieden?

1410 Mevrouw **VONCK** (PvdD): Ja, als u het daarover heeft. Dit is een kleine stap die ten koste gaat van de natuur op die locatie. En wij zeggen: pak de klimaatcrisis en de energiecrisis in samenhang met elkaar op en gooi niet het kind met het badwater weg. Dat is het allerbelangrijkste. Bovendien, wij zijn bijzonder voor de energietransitie, maar er zijn nog veel andere mogelijkheden om die op te lossen. We gaan het straks hebben over de datacenters, de tweede discussie van vandaag. Waarom blijven wij willens en wetens ontzettend veel energie opwekken om het vervolgens voor datacenters te gebruiken die niet eens, of ten minste, waarvan wij niet eens weten welk doel ze willen? Er kan nog zon op dak gelegd worden. We kunnen veel harder inzetten op energiebesparing bij energie-intensieve bedrijven. Het Planbureau voor de Leefomgeving zegt ook: in Noord-Holland stagneert de creatieve destructie. Dus als u werkelijk ruimte wilt bieden aan nieuwe initiatieven, en dat willen wij, dan zeggen wij: faseer die industrie uit en zorg dat dáár duurzame bedrijvigheid voor in de plaats komt, die niet afhankelijk is van drie turbines in de Noorder IJplas in een natuurgebied.

1425 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Ja, sorry, voorzitter, maar dit zijn toch strategieën van rechtse klimaatsceptische partijen: we kunnen dit nog doen; we kunnen dat nog doen; deze zijn niet precies nodig. We hebben toch elke stap nodig die we kunnen zetten om de klimaatdoelen te halen. En dan moeten we toch als politiek ook verantwoordelijkheid durven nemen, ook al zijn bepaalde belangen die er misschien op achteruitgaan.

Mevrouw **VONCK** (PvdD): Dank u, voorzitter. In onze optiek is deze stap geen stap vooruit.

1430

Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Dank u wel, voorzitter. Ja, ik hoor mevrouw Vonck zeggen dat de verkeersveiligheid belangrijker is en vervolgens komen er weer alleen maar argumenten over de natuur. Als we kunnen garanderen dat de verkeersveiligheid niet in het geding is, gaat u dan wel voor deze windturbines stemmen?

1435

Mevrouw **VONCK** (PvdD): De argumenten over de natuur werden uitgelokt door de vraag van de Partij van de Arbeid. Die heb ik naar eer en geweten beantwoord. Wij geven drie afwegingen die niet over de natuur gaan, op basis waarvan wij tegen het verlenen van een verklaring van geen bedenkingen zijn. Die heb ik zojuist genoemd.

1440

Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Dan leg ik aan u ongeveer dezelfde vraag aan als het aan de VVD. Stel dat die reclamemasten weg zijn, waardoor het verkeersrisico aanvaardbaar wordt, kunt u dan wel voorstemmen?

1445

Mevrouw **VONCK** (PvdD): Ik zou dan zeggen, dat klinkt misschien een beetje flauw. Stel dat die windturbines weg zijn, waardoor de verkeersveiligheid aanvaardbaar wordt. Want daar gaat het in deze kwestie om. En niet over de reclamemasten.

1450

Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Ja, ik vind het een beetje een raar antwoord, want we hebben als provincie toch niet als doel om wegen aan te leggen? Dat is toch echt niet ons standpunt volgens mij. We hebben hier als doel, als provincie, om onder andere zoveel mogelijk groene energie op te wekken, zodat we toekomstig klimaatbeleid een beetje sterk in de schoenen laten staan. Dus ik vind het een beetje een rare vergelijking. U was boos over de partij van het asphalt, maar ik kom er toch weer op terug dat het lijkt alsof u dat belangrijker vindt dan het oplossen van het klimaatprobleem.

1455

De **VOORZITTER**: Dat was uw vraag?

1460

Mevrouw **VONCK** (PvdD): Wat wij belangrijk vinden, is niet het asphalt, maar de mensen die op het asphalt rijden en hun lichamelijke integriteit.

1465

De **VOORZITTER**: Ik snap dat iedereen natuurlijk steeds zijn standpunt herhaalt, maar wilt u ook echt even aan de spreker een duidelijke vraag stellen? Want anders zijn we meer aan het luisteren naar de interrupties dan naar de spreker. Statenlid van der Waart.

1470

Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Ja, u geeft aan dat u verkeersveiligheid belangrijk vindt. Dat vinden wij ook. Wij maken de afweging anders. Er is een verhoogde rijtaakbelasting, maar die leidt niet tot een onaanvaardbaar risico voor de verkeersveiligheid. Maar ik vraag me wel af: u pretendeert een klimaatpartij te zijn. Waar ligt voor u de grens? Want u zegt: het kan daar, het kan daar, we hebben allerlei ideetjes. Maar is het niet en-en? Als u zegt dat hier maar een deel van de netcongestie wordt opgelost, dan is dat toch nog steeds de moeite? Waar ligt de grens?

1475

Mevrouw **VONCK** (PvdD): De grens – dank u, voorzitter – ligt precies bij het vernietigen van een natuurgebied ten gunste van het plaatsen van drie windturbines.

1480

Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Ik denk dat er heel belangrijke natuurwaarden zijn bij de Noorder IJplas. We hebben het ook in de commissie gehad over de natuurvergunning die hier buiten beschouwing wordt gelaten. Natuurlijk zijn er wel degelijk natuurwaarden. Kunt u nog eens uitleggen hoe die natuurwaarden zijn ontstaan bij de Noorder IJplas en hoe die onder druk zouden staan als gevolg van een windturbine?

Mevrouw **VONCK** (PvdD): Wat bedoelt u met hoe die zijn ontstaan? Dat begrijp ik even niet.

1485

Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Wat maakt dat dit zo'n bijzonder gebied is?

Mevrouw **VONCK** (PvdD): Het maakt dit een bijzonder gebied omdat het deel uitmaakt van een groter natuurnetwerk dat loopt vanuit de Noorder IJplas, via de Brede Kolkslot naar het noorden, naar Het Twiske en het IJperveld. Het IJperveld is een Natura 2000-gebied. Daarin vindt heel veel

1490 verkeer plaats van vogels en vleermuizen, en wellicht nog wel meer. Precies door het plaatsen van die noordelijke turbine op dat noordelijke puntje wordt die ecologische verbinding verstoord. Bovendien geldt dat ook voor de recreatie van mensen als die daar een rondje lopen. Je kunt met Komoot inmiddels een wandelrondje van 4,2 kilometer maken in dat betreffende natuur- en recreatiegebied. Daar komen straks om de kilometer drie windturbines van tweehonderd meter hoog te staan. Dat is mijn uitleg bij uw vraag.

1495 De heer **MÜLDER** (D66): Ja, ik had toch een bedenking, heel even. Want u zegt: de natuurwaarde van dit gebied. Maar dan wil ik u toch even meenemen dat wij rondom Amsterdam-Noord heel veel natuur hebben. U zei het net zelf al: van NNN-gebieden tot Natura 2000-gebieden. Nu hebben we één stukje dat niet bebouwd is, wat wij wel zien als bebouwde omgeving, waar geen
1500 enkel regime op zit. Dat is namelijk de Noorder IJplas. Alleen de gemeente Amsterdam heeft daar ooit volgens mij gezegd dat het een natuurstukje is. Waarom gaat u daar dan alsnog een natuurwaarde aan toekennen die wij als provincie eigenlijk helemaal niet erkennen?

1505 Mevrouw **VONCK** (PvdD): Die wij naar onze mening als provincie dus wel zouden moeten erkennen met de wetenschap die nu voorligt.

De heer **MÜLDER** (D66): En dan komt inderdaad mijn tweede vraag. Hoe kan ik weten dat, als u zegt dat er allemaal andere, mooie plekken zijn, u niet straks bij een locatie in de haven zegt: O, maar daar zit een andere gans of een vleermuis die ook alles verstoort? Zo kunnen we de hele tijd
1510 plannen aan u blijven voorleggen, terwijl wij eigenlijk helemaal niet weten wanneer u wél ja zou kunnen zeggen. Dus het blijft voor mij echt heel lastig wat uw belofte dan waard is.

Mevrouw **VONCK** (PvdD): Nou ja, over die haven hebben we het hier niet. We hebben het nu over de Noorder IJplas en daar hebben wij net onze overwegingen voor gegeven. Elke locatie moet op zichzelf bekeken worden. Daar heeft u helemaal gelijk in. We kunnen niet in die glazen bol
1515 kijken.

De heer **MÜLDER** (D66): Meneer de voorzitter, ik snap dat wat nu voorligt inderdaad alleen gaat over wat u van de Noorder IJplas vindt. Maar ik probeer hier in dit debat wel te vragen: u zegt dat u dingen wilt doen voor het klimaat, u zegt dat u bezig wilt zijn met duurzame energie, maar ik zie het niet. Dus de vraag is: hoe kunnen we dit wél oplossen? Want u heeft allemaal andere locaties genoemd, maar ik kan er niet van uitgaan dat u dan niet weer iets verzint.

1520 Mevrouw **VONCK** (PvdD): Ja, nou ja, u heeft net al gezegd dat u ons verwijt dat wij geen stevige keuzes maken. Ik wil u er wel aan herinneren dat wij die keuzes continu maken. Dat zeg ik ook elke keer. Het voelt vaak alsof die keuzes als een steen in het water vallen, want daarin vinden wij tot nu toe weinig gehoor bij de coalitie.

1530 Er zijn andere locaties: de Purmer, de Schermer, de grote droogmakerijen. Daar is absoluut geen sprake van dezelfde woningdruk, bedrijvigheid of natuurwaarden van deze orde. En we zijn vóór de energietransitie, maar dan zijn we ook- Als je het over keuzes hebt, maken wij de keuze om eerst in te zetten op besparen. Nogmaals, denk aan de datacenterdiscussie: gaan we werkelijk zoveel energie willen opwekken voor dit soort energieslurpers? We zijn ook, en daar hebben we altijd voor gepleit sinds 2021 – u kunt de moties erop nakijken – voor meer regie van de
1535 provincie om de RES te versnellen, in overleg met gemeenten en initiatiefnemers. Juist om dit soort nare situaties te voorkomen. Ik kan nog wel even doorgaan, maar ik zie u al met uw hoofd knikken. Ik denk dat het genoeg is geweest.

1540 De **VOORZITTER**: De heer Mulder heeft nog een aanvullende vraag.

De heer **MÜLDER** (D66): Nee, nee. Slechts of ik het inderdaad goed hoorde en of de rest het ook goed hoorde dat de Purmer en de Schermer wel even werden genoemd voor windmolens. Mooi, goed. Dan weten we dat.

1545 Mevrouw **VONCK** (PvdD): Dan weet u dat.

De **VOORZITTER**: Dat was geen vraag. Gaat u verder.

Mevrouw **VONCK** (PvdD): Goed, Ik weet niet meer waar ik gebleven ben.

1550

Ik denk dat ik heb gezegd: als wij deze bezwaren afwegen tegen het belang – ik herhaal het toch nog even – dat is gediend met het plaatsen van windturbines op deze locatie, dan kiest de Partij voor de Dieren voor het argument van de verkeersveiligheid. Daar valt ons besluit naar uit. Onze fractie zal dan ook tegen het verlenen van een verklaring van geen bedenkingen stemmen.

1555

Voorzitter, ik wil graag eindigen met een haiku van een jonge Noord-Hollandse auteur, Daan genaamd. U kent hem waarschijnlijk wel. Over de Noorder IJplas.

*Stil water dat glinstert,
vleermuis scheert door grijze lucht,
rust in stadsgedruis.*

1560

Dank u.

1565

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dat ontlokt een interruptie van de heer Wagelaar.

De heer **WAGELAAR** (PvdA): Voorzitter, meer concluderend. De Partij voor de Dieren zegt vóór natuur te zijn. Vorig jaar lag hier een voorstel om 200 miljoen extra te besteden aan natuur. De Partij voor de Dieren stemde tegen. U zegt voor het oplossen van de klimaatcrisis te zijn. Er ligt een voorstel voor om 18.000 huishoudens van groene stroom te voorzien. U stemt weer tegen.

1570

De **VOORZITTER**: Heeft u nog een vraag, meneer Wagelaar?

De heer **WAGELAAR** (PvdA): Gaat de Partij voor de Dieren verantwoordelijkheid nemen voor de verandering die zij zegt te willen zien?

1575

De **VOORZITTER**: Met "de conclusie" bedoelt u uw conclusie, denk ik. Want u zegt "concluderend". Dat betekent- Precies. Mevrouw Vonck.

Mevrouw **VONCK** (PvdD): Ja, precies. Ja, ik kan al mijn vorige argumenten weer herhalen. Er zijn genoeg zaken geweest waarop wij de ondersteuning van de coalitie ten zeerste hebben gemist. Misschien moeten we gewoon een keer apart om tafel gaan zitten. Ik zie u al knikken. Dat lijkt me heel goed.

1580

De **VOORZITTER**: Mevrouw Schneemann, u heeft nog een aanvullende vraag?

Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Ja, een laatste vraag. U had het net over de datacenterstrategie. Ik vond het een mooie, door Daan gegenereerde haiku. Hoeveel CO₂ hebben wij daarmee verbruikt?

1590

Mevrouw **VONCK** (PvdD): Ik heb net geleerd dat we 6.900 vragen kunnen stellen aan AI en dat dat gelijk is aan het eten van één hamburger. Dus wie heeft hier vanmiddag een broodje vlees gegeten?

De **VOORZITTER**: Ik dank mevrouw Vonck. Volgens mij gaan we het houden bij het debat over de vvgb. Dames en heren, even weer rust in de zaal. Ik begrijp dat het wat losmaakt bij u, maar we gaan toch weer terug.

1595

We zijn aanbeland bij de heer Becker van de BBB.

De heer **BECKER** (BBB): Dank u, voorzitter. Goedemiddag. Bevalt het voor in de klas? Daar zitten meestal de lastige jongetjes, hè.

1600

We gaan de commissie niet overdoen. Zoals eerder aangegeven: de menselijke maat zit in het DNA van de BBB en wij zullen die bij elke procedure altijd prioriteit geven. Dit is ook de reden dat wij ook nu weer opkomen voor de omwonenden rondom de Noorder IJplas, omdat naast hun gezondheid daar ook hun woon- en leefomgeving in gevaar is.

1605

- 1610 Waar staan we nu? De rechtbank draagt GS op om de eerder aangevoerde redenen voor het weigeren van de vvgb in gedachte-punten beter te motiveren. Wat hierbij voor de BBB belangrijk is: het Coenplein ligt er al en de woonarken langs de Noorder IJplas liggen er ook al. Dus laten we een andere plek zoeken voor de windenergie. Daarbij heeft netcongestie in dit geval voor de BBB geen prioriteit. De verkeersveiligheid gaat voor. De verkeersveiligheid gaat hier ook voor omdat de provincie nul verkeersslachtoffers als streven heeft.
- 1615 A, het negatieve advies van Rijkswaterstaat (RWS) over de verkeersveiligheid bij en rondom het Coenplein dient serieus genomen te worden, niet alleen door de extreme verkeersdruk van 140.000 voertuigen per dag, maar ook doordat het een transportroute met vrachtwagens is voor gevaarlijke stoffen, waaronder ammoniak en LPG.
- 1620 Wat veroorzaakt de afleiding voor het verkeer als de windturbines er wel komen? 1, de wieken draaien in het blikveld van bestuurders die moeten invoegen vanaf drie snelwegen. Rijkswaterstaat hanteert normen: geen turbine binnen 80 meter van de hoofdrijbaan. Visuele hindertoets tot 400 meter.
- 1625 2, ijsafwerping. Bij stilstand van de wieken kunnen ijs, rotordiameter, wegschieten – dus op de vluchtstrook – en tot levensgevaarlijke situaties leiden.
- 1630 3, de wegafzettingen bij calamiteiten. Als een turbine faalt, moeten de A10-Noord en de Coentunnel dicht. In de oude MER 2013-2020 is de verkeersveiligheid bij het Coenplein nauwelijks onderzocht. In 2024 en 2025 heeft Rijkswaterstaat negatief geadviseerd over de turbines vlak bij knooppunt Coenplein A9-A10. Met de nieuwe Omgevingsverordening NH 2026 vanaf 1 januari 2026 is een RWS-toets verplicht onderdeel van de MER.
- 1635 B, goede ruimtelijke ordening. Te dicht bij woonboten, aantasting van recreatiegebied en belemmering van woningbouw. Zie provinciaal beleid over de lijnopstelling van windmolens en minimaal tweemaal tiphoogte. Afstand vierhonderd en allemaal op dezelfde hoogte.
- 1640 Het bouwen en gebruiken van windturbines op locatie is in strijd met het bestemmingsplan Noorder IJplas en Westrandweg tweede Coentunnel. De Omgevingsdienst (OD) kwam eerder tot de conclusie dat het verlenen van een vvgb voor dit project te ontraden en staat daar nog steeds achter.
- 1645 Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Ja, dank u wel. Er worden een aantal stellingen verkondigd. Te dicht bij woonboten, dat is denk ik een mening, want daarvoor wordt het onderzoek gedaan. U zegt: te verkeersonveilig. Nee, er is een verhoogde rijtaakbelasting. Of dat leidt tot onacceptabele verkeersonveiligheid: ik denk van niet; u denkt van wel. U noemde nog iets. Nu ben ik het kwijt.
- 1650 De heer **BECKER** (BBB): Het is uw interruptie.
- Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Dat klopt. Kunt u dat onderbouwen?
- 1655 De heer **BECKER** (BBB): U heeft het over de eerste twee vragen. Veiligheid. Ja, wat is veiligheid? Kijk, die mensen bij Rijkswaterstaat die dat uit moeten zoeken, dat zijn geen koekenbakkers. Dat zijn echte inspecteurs die daar verantwoordelijkheid nemen. Dus daar moeten we ook naar luisteren. En dat is ook precies de reden dat wij zeggen: dat moet ook onderbouwd worden bij de rechter, want zij hebben echt wel een aantal punten. Want verkeersveiligheid- Kijk, je kunt ook zeggen: hoeveel verkeersslachtoffers is een windmolen waard?
- 1660 Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): U zegt dat we daarnaar moeten luisteren. Volgens mij doen we dat ook allemaal en moeten we dat in onze afweging betrekken. Betekent dat ook dat we dat advies klakkeloos moeten overnemen?
- 1665 De heer **BECKER** (BBB): Nee, helemaal niet klakkeloos. Daarom zitten we ook in deze situatie. Wij moeten goed afwegen en goed laten onderzoeken hoe die verkeersveiligheid ervoor staat. Wij

zijn ervan overtuigd dat, als daar goed naar gekeken en geluisterd wordt, dat een heel goed argument is om die windmolens daar niet neer te zetten.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

1670

De heer **BECKER** (BBB): Dan kom ik al tot de conclusie. BBB is en blijft tegen de windturbines op de Noorder IJplas. Om het vertrouwen tussen burger en politiek niet nog meer te beschamen en niet nog meer belastinggeld te verspillen, dragen wij op dat onze juridische vertegenwoordigers namens Provinciale Staten in het hoger beroep alles uit de kast zullen halen om rust te brengen in de levens van de betrokken omwonenden, de verkeersveiligheid gewaarborgd blijft en het ecologisch belang niet onnodig geschaad wordt. BBB besluit de vvgb niet te verlenen.

1675

Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): Ja, BBB heeft verkeersveiligheid blijkbaar ontzettend hoog in het vaandel staan. U zat deze periode in de coalitie. Dus ik vraag me af: waarom is er nooit een voorstel gekomen van de BBB om het Coenplein wellicht aan te pakken of daar bij het Rijk voor te lobbyen? Want het is op dit moment al verkeersonveilig. Het is alleen de vraag of die windturbines een extra effect daarop gaan hebben.

1680

De heer **BECKER** (BBB): Dat wordt ook onderzocht. Ik beperk mij vandaag alleen tot de vvgb. Ik ga niet het hele verkeersplein hier analyseren. Wij hebben het over deze zaak en wij denken dat er genoeg argumenten zijn om daarvoor geen vvgb te verlenen.

1685

Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): Maar dat was niet mijn vraag. Mijn vraag was waarom u niet eerder initiatief hebt genomen om die verkeersveiligheid te verbeteren.

1690

De heer **BECKER** (BBB): Dank, voorzitter. Daar hebben wij tot op heden nog geen aanleiding voor gezien. Maar als u daar een motie over indient, bijvoorbeeld over verkeersveiligheid of het weghalen van reclamemasten, dan zien we die met interesse tegemoet.

1695

Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): U praat om mijn punt heen. Het is namelijk onduidelijk of de windturbines een effect hebben op de verkeersveiligheid. Daar zijn de experts het namelijk niet over eens. Wij maken de inschatting dat de voordelen van windturbines dat mogelijke onaanvaardbare effect tenietdoen. Maar u maakt een andere afweging en zegt eigenlijk dat de verkeersveiligheid en dat verkeersplein nu al zo onveilig zijn dat daar echt niets meer bij kan. Dan vraag ik me af, u zat in de coalitie: waarom heeft u daar niets aan gedaan?

1700

De heer **BECKER** (BBB): We zijn daar nog niet uit, maar het gaat erom dat we voor deze zaak, voor deze drie windmolens, dat opnieuw hebben bekeken. Ik wil mij alleen concentreren op deze casus.

1705

De heer **WAGELAAR** (PvdA): U had het net over meerdere argumenten tegen. Betekent dat dat u naast de impact op de verkeersveiligheid ook de impact op de ecologie en de woonbootbewoners weegt in deze afweging?

1710

De heer **BECKER** (BBB): Ja, wij zouden heel graag die ecologische cijfers en feiten meenemen, maar dat mag niet van de rechter. Dus daarop concentreren we ons nu ook niet.

De heer **WAGELAAR** (PvdA): Er is een verschil tussen je ergens op concentreren en iets meewegen. Weegt u die zaken wel of niet mee? Maakt u vandaag de afweging uitsluitend op verkeersveiligheid, of maakt de impact op omwonenden toch uit voor u in dezen?

1715

De heer **BECKER** (BBB): Nou, daar raakt u nogal wat. Natuurlijk, wij zijn er voor de omwonenden, want volgens mij zitten we allemaal in de politiek om er voor de burger te zijn en niet tegen de burger. Dus ik begrijp niet hoe u bij deze vraag komt.

1720

De heer **WAGELAAR** (PvdA): Nou, de rechter heeft duidelijk gezegd dat PS alleen de gevolgen voor de verkeersveiligheid mogen meewegen in de afweging. Ik was benieuwd of u dat zuiver doet, of dat u anders misschien een risico loopt op een rechtszaak waarin dit besluit wordt aangevochten.

1725

De heer **BECKER** (BBB): Nee. Kijk, op 18 november 2024 hebben wij in dit huis al een democratisch besluit genomen dat er geen vvgb verleend zou worden bij meerderheid van stemmen. Een democratisch besluit. Toen zijn er door andere partijen punten gezocht om dat nog tegen te houden met een dure juridische procedure. Daarom staan we hier nu. Want als we

1730

Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Verwacht u weer een volgende juridische procedure?

1735

De heer **BECKER** (BBB): Ik hoop het niet.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Bouhleb van de SP.

1740

Mevrouw **BOUHLEB-LASCARIS** (SP): Ja, nou ja, goed. Ik wilde inderdaad al beginnen met: hierbij een geluid uit de krochten van het provinciehuis. Maar goed.

1745

Ik ga de commissie niet opnieuw doen, wat heel veel partijen wel doen. We halen er weer van alles bij. Volgens mij is in de commissie een duidelijke oproep geweest: houd het bij de afweging die ons voorligt: netcongestie versus verkeersveiligheid. Ik denk dat ik in de commissie duidelijk

1750

Ik wil nog eventjes reageren op een aantal Statenleden die hier net gestaan hebben. Tegen D66 wil ik bijvoorbeeld zeggen: u refereerde eraan dat partijen die tegen zouden stemmen niets willen. Wij willen wel degelijk iets. Wij zeggen alleen: plaats die turbines ergens anders.

De ChristenUnie geeft aan dat je het hele plaatje moet zien. Ja, dat willen we heel graag, maar dat mag niet van de rechter.

1755

Daarnaast heb ik zelf nog een extern juridisch advies gevraagd. Niet omdat ik het college wantrouw, maar gewoon omdat ik eens wilde zien hoe een andere jurist tegen de uitspraak van de rechter aankeek. Die was heel duidelijk. Zij zei: het enige wat gevraagd wordt, is een extra onderbouwing waarom je tegen de vvgb bent omtrent de verkeersveiligheid.

1760

Ik vind dus ook dat het college dat iets scherper moet formuleren. Ik vind het voorstel daarin nog niet scherp genoeg. Maar daar zal de VVD samen met andere partijen, ik weet niet wie er allemaal meedoen, maar waaronder de SP, straks met een motie op komen. [...] Sorry, amendement. Dus ik zou zeggen: lees dat goed door en stem voor.

1765

En over alternatieven. Daar begon de heer Wagelaar over, richting de Partij voor de Dieren, dat zij niet met alternatieven kwamen. Wij hebben in 2023 een heel mooi plan gepresenteerd: Zon voor Allen. Iedereen vond dat een mooi plan. Mooi dit, mooi dat. Maar vervolgens wordt ertegen gestemd.

1770

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Van der Helm van 50PLUS.

1775

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. Vandaag moeten we de belangenafweging rond de Noorder IJplas maken. Het gaat om de windturbines en daar hebben we al eerder een besluit over genomen. Dat is allemaal al aan de orde geweest. Als hekkensluiter ga ik het voor u samenvatten.

1780

Zoals aangegeven bij de technische briefing en de commissievergadering van vorige week maandag, is het enige juridische punt dat veranderd is dat het argument van het natuurelement, de natuurvergunning, niet meegewogen mag worden in onze motivatie richting de rechter. Het standpunt van Rijkswaterstaat is nog steeds hetzelfde. En in het vonnis wordt dat als zwaarwegend beschouwd. De veiligheidsrisico's blijven van kracht op deze specifieke locatie. Misschien zou een verdere uitdieping van deze risico's een pré zijn voordat we kunnen besluiten. Die tijd hebben we niet gekregen.

1785 Dan de belangenafweging. Het veiligheidsrisico komt te staan tegenover de aanleg van die windturbines. En dat vind ik een beetje een valse afweging. Want veiligheid van onze inwoners moet altijd voorgaan. Vindt u niet, meneer Mülder? U zit heel ernstig naar mij te kijken. We kunnen ons niet voorstellen dat als we besluiten deze verklaring af te geven, er nul verkeersdoden zullen vallen. Dit tegenover windturbines die overal neergezet kunnen worden. En zeker daar waar vervanging of uitbreiding op dit moment al gaande zijn in en rondom
1790 Amsterdam. Dat is al genoemd.

De heer **MÜLDER** (D66): Ja, als u mij zo aanspreekt op de eerste rij, dan ga ik ook even reageren. Ik wil u toch even meenemen. Veiligheid is een heel moeilijk principe. Absolute veiligheid bestaat niet. En ik wil u ook meegeven dat die verkeersslachtoffers voor u nu vrij duidelijk zijn. Maar ook
1795 netcongestie levert gevaren op en misschien ook wel slachtoffers. Misschien wat minder in het zicht, maar wij maken daarvoor een afweging. En dat doet u ook. Maar zegt u dan niet dat wij die verkeersslachtoffers niet meenemen. Want die verkeersslachtoffers zijn onderdeel van een afweging, maar het is ook een afweging tussen bijvoorbeeld de huizen die daar moeten worden gebouwd, de economie die daar op gang moet komen en voorzieningen die daar moeten komen,
1800 die ook allemaal effect hebben. Ik moet tot een vraag komen, meneer de voorzitter. Daarom probeer ik naar iets toe te werken. Maar ik merk opeens dat ik die vraag eigenlijk helemaal niet had. Bent u het wel met mij eens dat die dingen ook mee moeten worden genomen?

De **VOORZITTER**: U hoeft trouwens geen vragen te stellen, maar u hoeft ook niet te
1805 interromperen. Maar u heeft toch een vraag gesteld. Mevrouw Van der Helm.

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Ja, u begint eerst met: veiligheid bestaat niet. Nou, ik heb nieuws voor u. We weten allemaal dat we heel dicht bij- We maken ons druk over een ander soort veiligheid: een die oorlog die gaande is. Daar hebben we in Nederland en Europa
1810 maatregelen voor genomen. Dus als daar maatregelen op genomen kunnen worden, dan kan veiligheid op een kleiner gebied, op deze locatie, wel een ding zijn. Daar moeten we als overheid voor staan. Vervolgens sleept u allerlei andere argumenten erbij waar ik nu ook iets van moet vinden. Als u even wacht, dan ga ik dat in mijn bijdrage allemaal voor u uitdiepen. Dank u wel.

1815 De heer **MÜLDER** (D66): U komt hier eigenlijk op een oude hobby van mij. Ik heb namelijk ooit veiligheidskunde gestudeerd. U neemt niet altijd alle maatregelen voor die veiligheid. Ook toen u vanochtend in de auto stapte niet. U had beter thuis kunnen blijven. En dat vind ik sowieso politiek gezien, maar dat vind ik ook, omdat u eigenlijk een risico nam om deze kant op te komen. Dus ik wil zeggen: het is altijd een afweging, die veiligheid. En absolute veiligheid bestaat
1820 niet. En dat was wat ik u even wilde meegeven.

De **VOORZITTER**: Ik neem wel aan dat u uw collega's serieus neemt.

1825 Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Dank u wel. Dat wil ik ook zeggen: vermakelijk verhaal, maar meer dan dat is het niet.

Zeker gezien de discussies die gaande zijn omtrent kerncentrales en de SMR's, de Small Modular Reactors, verdere uitbreiding van zonnepanelen, geothermie en aquathermie. Dat zijn andere mogelijkheden om energie op te wekken. Een goede mix hiervan blijft voor ons bespreekbaar,
1830 zonder ons te richten op de zogenaamde noodzakelijkheid van deze drie windturbines.

Ik krijg een interruptie.

1835 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Voorzitter, 50PLUS noemt hier een aantal technieken die voor sommige partijen misschien mooi kunnen zijn, maar die in ieder geval nog een hele lange tijd nodig hebben voordat ze uitgewerkt zijn. In 2030 hebben we gewoon een doelstelling te halen met onze Regionale Energiestrategie. Erkent u dat we die doelstelling moeten halen? En wilt u daar serieus voor gaan met een project als het project dat hier voorligt?

1840 Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Natuurlijk willen we daar serieus voor gaan. Nogmaals gezegd: 50PLUS is niet tegen windturbines. Maar wij maken altijd een goede

afweging waar die dingen komen te staan. En we houden daarbij natuurlijk de omwonenden ook goed in de gaten.

1845 De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

1850 Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Dank u wel. Het juridische bezwaar blijft daarom in onze ogen hetzelfde en is steekhoudend. Dit houdt in dat wij over dit onderwerp geen hernieuwde stemming zouden hoeven hebben. Ik kijk naar D66, die zijn gedraaid. Mocht dat wel zo zijn, dan zijn er bij andere partijen wellicht andere politieke overwegingen die een rol spelen. Dat collega's die deze verklaring niet willen afgeven als warrig worden weggezet in hun argumentatie, vind ik niet chique. Dat wil ik even gezegd hebben.

1855 In de bredere politieke context hebben wij al eerder een afweging gemaakt en die verandert niet. Wij zijn standvastig als 50PLUS en zullen dus niet van dat pad afwijken. Wij zullen deze vvgb dan ook niet verlenen. Dank u wel.

1860 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dat was de laatste spreker in de eerste termijn. Dan kijk ik naar gedeputeerde Rommel. Niet heel veel vragen, maar ik begrijp wel dat u namens het college van Gedeputeerde Staten een bijdrage heeft in eerste termijn.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

1865 Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u, voorzitter. Op zich hebben wij eigenlijk één vraag gekregen als college. Dat is de vraag van D66 over hoe wij het proces hebben gevonden. Ik neem u dan even mee naar het verleden.

1870 Op 31 maart 2023 is er een vergunning aangevraagd. Die heeft uw Staten op 13 november 2023 ook behandeld. Wij hebben toen gevraagd om een verklaring van geen bedenkingen af te geven. Op dat moment hebben PS daartegen gestemd en hebben wij vervolgens een negatieve verklaring van geen bedenkingen aan u voorgelegd, waar u uiteindelijk op heeft gestemd op 18 november.

1875 In de voordracht die we voorlegden, stond dat wij geen gegevens hadden waaruit bleek dat de natuurtoets niet verleend zou worden of dat er ernstige bedenkingen waren. Op dat moment hadden wij daar geen signalen van. Op 9 juli 2024 kregen wij mee dat de Omgevingsdienst namens Gedeputeerde Staten de ontheffing weigerde. Er is dus wel degelijk ook een weigering afgegeven.

1880 De rechter heeft gezegd: op het moment dat u het besluit nam over de vvgb, wist u nog niet of er wel of geen ontheffing verleend zou worden. Daarom mocht u die natuurtoets ook niet meenemen. Later heeft de initiatiefnemer de aanvraag voor de natuurtoets ingetrokken. Daardoor konden wij geen besluit nemen over die natuurtoets. Wel loopt er nog een bezwaarschriftprocedure tegen de eerder afgegeven weigering.

Wij hebben dit alles zorgvuldig uitgevoerd zoals wij op dat moment, met de kennis die wij toen hadden, dachten dat het juiste was.

1885 De rechter heeft in de uitspraak gezegd: Staten, u heeft niet de juiste afweging gemaakt tussen energie versus veiligheid. U mocht daarbij zeker wel het rapport van Rijkswaterstaat meenemen, maar wij vragen u, de rechtbank, om binnen zestien weken nog een keer een besluit te nemen over de vvgb en dat ook te onderbouwen. Dat is ook wat wij nu voorleggen. Daarom hebben wij u twee voordrachten voorgelegd, om u ook wel te helpen met de motivering van het besluit.

1890 De heer **MÜLDER** (D66): Die eerste keer, toen zijn we er met een gerechtelijke uitspraak toe gedwongen dat we toen inderdaad snel uitspraak moesten doen. Maar toen lag er al heel lang bij de omgevingsdienst een vraag voor die natuurtoets. Die kregen we pas nadat we erover hadden gestemd. Dat vind ik eigenlijk een fout van het college. Daar hadden we inderdaad sneller die procedures moeten hebben gehad? Het is gewoon heel moeilijk blijkbaar om zo'n proces vlot te trekken. En die strookt blijkbaar dus ook niet met onze besluitvorming. Om nu een soort van te zeggen: ja, we hebben dingen naar u toegestuurd en u heeft toen besloten. Ja, daar was ik bij. Maar ik wil vooral even weten, al die voorbereiding voor zo'n besluit en daar inderdaad in het licht van een beleid daar iets van te vinden en te zorgen dat er een goed pakket ligt waar een besluit over kan worden genomen, dat had ik willen zien. En wilt u daar met mij op reflecteren?

1900

- 1905 Gedeputeerde **ROMMEL**: Nou, ik had het idee dat ik dat net gedaan had. Kijk, toen wij de vvgb aan u voorlegden, hadden wij nog niet de signalen dat voor die soortbescherming een negatief advies op zou komen. En dat is best een heel ingewikkeld verhaal. Wij vonden dat wij het ene en het andere dus van elkaar konden scheiden. Want ook als u de vvgb had aangenomen, dan nog kan de natuurvergunning zeggen: het gaat gewoon niet door. Dat is nu nog steeds het geval. Dus wij vonden dat wij, gelet op het juiste proces en het proces wat ook de initiatiefnemers en de bewoners allemaal moesten doorstaan, dat wij waar we konden versnellen, dat ook zouden doen.
- 1910 De heer **MÜLDER** (D66): Dan misschien nog concreter. Voor alle andere initiatieven in Noord-Holland op het gebied van duurzame energie: zou GS het de volgende keer precies hetzelfde aanvliegen, ja of nee?
- 1915 Gedeputeerde **ROMMEL**: Dat ligt eraan wat er voorligt, wat voor toets het is en in welk gebied dat zit. Het zijn gewoon twee aparte procedures. Of eigenlijk drie. De natuurvergunning en de vergunning vanuit het omgevingsbeleid. Waar u over besluit: de vvgb. En waar de OD namens GS een mandaat heeft om de natuurvergunning af te geven.
- 1920 Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): Ik hoorde de gedeputeerde zeggen dat ze alleen een vraag van D66 had, maar wij hebben ook wel degelijk een vraag gesteld.
- De **VOORZITTER**: Dan moet u die misschien even herhalen, anders loopt u het risico dat u geen antwoord krijgt.
- 1925 Gedeputeerde **ROMMEL**: Nee, ik weet de vraag. Ja. U had de vraag waarom GS niet het advies geeft om de sterkste argumenten te overwegen. U gaat dan in de richting- Want de argumenten voor uw partij: de vóór-argumenten zijn sterker dan de argumenten tegen. Dat is precies waar GS geen advies over geven. De rechter heeft ook gezegd dat de Staten die afweging opnieuw zelf gaan maken. U zegt: wij vinden vóór sterker dan tegen. Andere partijen zeggen: tegen vinden wij sterker dan vóór.
- 1930 Die afweging maakt u dus vandaag.
- Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): Maar u als GS hebben toch zelf ook een mening over welke argumenten u beter vindt? Bij alle andere voordrachten is dat wel het geval. Waarom is dat hier niet het geval?
- 1935 Gedeputeerde **ROMMEL**: In eerste instantie hebben wij een vvgb-aanvraag ingediend en daar heeft u tegengestemd. Op dit moment heeft u ook, zoals de rechter zei, de mogelijkheid om als Staten te onderbouwen of ze de vvgb nu wel of niet afgeven. En dat is dus niet aan GS.
- 1940 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dit was de reactie vanuit GS in eerste termijn.
- Gaan we nu naar de tweede termijn, tenzij daar geen behoefte aan is. Is daar behoefte aan een tweede termijn? Heeft u behoefte aan een schorsing tussen de eerste en tweede termijn? Dat is in ieder geval één iemand die heel enthousiast wordt.
- 1945 Ik zou zeggen: zullen we tien minuten schorsen tussen de eerste en tweede termijn? Dan kunt u heel even uw mind opmaken en dan gaan we de tweede termijn in, waarbij ik u wil vragen om nog geen moties en amendementen in te dienen. Want aan het eind van de tweede termijn gaan we stemmen over welke voordracht naar de derde termijn gaat.
- 1950 Ik schors de vergadering tot 15.55 uur.
- Schorsing van 15.41 uur tot 16.10 uur.*
- 1955 De **VOORZITTER**: Geachte Statenleden, mag ik u verzoeken plaats te nemen? We zijn aanbeland bij de tweede termijn. Dat is de tweede termijn van agendapunt 8: voordracht 50, de verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas. In deze tweede termijn zal ik vragen of een bijdrage van de partijen nog noodzakelijk is. Aan het eind van deze termijn zullen wij stemmen over of voordracht 50A of 50B wordt doorgeleid naar de derde ronde. Ik maak even een kort rondje langs de verschillende partijen.
- 1960

GroenLinks, heeft u behoefte aan een tweede termijn? Ja, dan geef ik het woord aan Statenlid Van der Waart.

1965 *Tweede termijn Provinciale Staten*

Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Dank u wel. Ik heb een aantal gelegenheidsargumenten gehoord. En natuurlijk, de Noorder IJplas is een mooi gebied. En natuurlijk, het Coenplein kent een complexe verkeerssituatie. Dat hoort verkeersveilig te zijn. Maar wanneer is het genoeg? Is het nu verkeersveilig genoeg? Dat weten we niet. Die vraag kunnen we niet beantwoorden. De vraag die we kunnen bekijken is: neemt de verkeersveiligheid substantieel af met de komst van de windturbines? Nou, een verhoogde rijtaakbelasting, dat hebben we natuurlijk vaak gehoord in de eerste termijn. Maar een toename van verkeersonveiligheid? Zo lees ik het niet. Het is niet te bewijzen. Er is geen significant effect te verwachten.

1975 En natuurlijk, het is een mooi gebied. Daar moeten we ook zorgvuldig mee omgaan. Natuurwaarden worden beschermd volgens onze eigen regels. Bijzondere gebieden in de buurt van de Noorder IJplas worden beschermd. Bijzondere soorten kunnen worden beschermd. We vertrouwen dan ook op een zorgvuldige vergunningverlening.

1980 Maar wat volgens GroenLinks ook moet worden beschermd, dat is onze toekomst. Daarvoor zitten we hier, om de juiste afweging te maken. En de VVD, die dan zegt dat de insprekende ondernemers niet vandaag geholpen zijn met deze windmolens en daarna dus niet verder kijkt dan de dag van vandaag, vinden wij toch wel erg jammer. Of de Partij voor de Dieren zegt dat het dan maar ergens anders moet en dat het dan maar bekeken moet worden of daar dan niet ergens
1985 toch nog een minpuntje te vinden is. Nou, ik kan u verzekeren: de Partij voor de Dieren vindt dan wel weer wat. Ik vraag u: kijkt u alstublieft verder – zoals Urgenda ons ook vroeg in de commissievergadering. De klimaatcrisis weegt zwaar en vraagt om een blik die verder kijkt dan de dag van vandaag.

1990 De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Wagelaar, Partij van de Arbeid.

De heer **WAGELAAR** (PvdA): Ja, voorzitter, een aantal sprekers refereerden er ook al naar. Het is vandaag eigenlijk best een uniek debat, waarin we als Staten veel eigen afwegingsbevoegdheid hebben. En als ik het zo beluister, denk ik dat het maar goed is dat het hier een unieke situatie
1995 is, een eenmalige, want blijkbaar zijn we daar niet zo heel goed in, in die afwegingen maken. Ik vind het echt onbegrijpelijk dat we vandaag toch kiezen voor het kortetermijnbelang van de automobilist boven het langetermijnbelang van toekomstige generaties. En iets wat ik daarbij ook nog wel even wil opmerken, is dat ik een aantal partijen in de eerste termijn hoorde praten alsof die rechterlijke uitspraak maar een soort irritant obstakel is en dat het toch eigenlijk ook maar
2000 vervelend is dat die initiatiefnemers bezwaar hebben gemaakt. Maar volgens mij is dat gewoon een kernelement van onze democratie, dat het mensen juist vrijstaat om in beroep te gaan tegen uitspraken van de politiek. En wij denken dat, als je vervolgens van de rechter zo'n tik op de vingers krijgt als Staten zijnde, dat je dat dan heel serieus moet wegen en echt bereid moet zijn om opnieuw naar je afweging te kijken. En helaas hebben wij het gevoel dat toch veel partijen dat niet hebben gedaan. Dat partijen die al tegen de windmolens waren vanaf het begin van dit traject, er weer andere argumenten bij hebben gezocht om dat standpunt te kunnen volhouden. En daarmee zijn wij echt teleurgesteld in de uitspraak die er vandaag gedaan gaat worden. We denken ook dat die waarschijnlijk weer aangevochten gaat worden bij de rechter, dat dit alleen
2005 maar een langer lopend proces gaat worden waarbij de initiatiefnemers nog langer in onzekerheid zitten, en ook de omwonenden. Dus, voorzitter, ik noemde in de eerste termijn al de woorden "onbehoorlijk bestuur". We denken echt dat het die kant op gaat. Maar goed, het lijkt niet dat er nog partijen bereid zijn om hun standpunt te heroverwegen. Dus we gaan het meemaken.

2015 De **VOORZITTER**: Mevrouw Bakker, VVD. Mevrouw Schneemann. Excuses. Interruptie van mevrouw Uiterwijk van JA21.

Mevrouw **UITERWIJK** (JA21): Ja, dank u wel, voorzitter. Wat ik wel een beetje lastig vind aan uw betoog: ik begrijp dat wij een andere belangenafweging maken, en dat mag ook, maar dat u een

2020 andere belangenafweging wegzet als onbehoorlijk bestuur. Ik vind dat dat dit orgaan geen goed doet. Hoe ziet u dat zelf?

2025 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Ik denk dat behoorlijk bestuur betekent dat je je als politiek beseft dat je ook bent gebonden aan bepaalde regels en procedures, en daarin ook consistent moet zijn. En als wij zien dat bepaalde partijen vanaf het begin van dit proces- Eerst was het de gezondheid van omwonenden die het belangrijkste was, daarna was de natuurtoets het belangrijkste. Nu heeft vervolgens de rechter gezegd dat dat niet meer meegewogen mag worden. Nu is in één keer weer de verkeersveiligheid het belangrijkste. Wij denken dat je als omwonenden die rechtsbescherming verdient. In wat voor situatie zit je dan als het orgaan waarvan uiteindelijk
2030 jouw lot in hun handen ligt, steeds weer een andere afweging maakt om te zorgen dat jouw project geen doorgang kan vinden? Ik vind dat neigen naar onbehoorlijk bestuur.

2035 Mevrouw **UITERWIJK** (JA21): Ja, dank u wel, voorzitter. Begrijpt u eigenlijk dat PS twee keer precies hetzelfde besluit nemen? En dat ook de rechter heeft gezegd dat wij niet het besluit moeten herzien, maar de argumentatie moeten verbeteren?

2040 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Nou, dan moeten we misschien maar de techniek in van de beginselen van behoorlijk bestuur. Een van de belangrijkste beginselen is het motiveringsbeginsel, zodat je als politiek niet zomaar willekeurige besluiten neemt, maar die goed onderbouwt, en die onderbouwing ook consistent doet. Dat je er niet argumenten bij pakt die jou op dat moment goed uitkomen, maar dat je consistent die belangen afweegt. En als je dus de ene keer ziet: dan is het de gezondheid van omwonenden, dan is het de vleermuis die er zit, nu is het in één keer een advies van Rijkswaterstaat dat de doorslag geeft. Wij vinden dat er dan niet sprake kan zijn van echt een deugdelijke, consistente motivering.

2045 Mevrouw **UITERWIJK** (JA21): Dank u wel, voorzitter. Zowel in het proces de vorige keer als nu was verkeersveiligheid een belangrijk argument. Daarin is dit geen wijziging. Sterker nog, gezien de concentratie van de argumentatie juist op het punt van verkeersveiligheid. Dus ik vind het jammer dat u deze bewoordingen in de mond neemt. En ik hoop dat u nog eens wilt reflecteren op wat u eigenlijk met het aanzien van dit orgaan doet. Dank u wel.
2050

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dat was uw bijdrage.

2055 Mevrouw Bakker van de VVD heeft geen behoefte. Mevrouw Schneemann van Volt?

2060 Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil het eigenlijk vooral nog even hebben over de RES-doelen. Ik heb een aantal partijen vandaag horen zeggen dat de windmolens misschien wel ergens anders in Amsterdam kunnen. Misschien kan dat ook, maar we hebben als provincie besloten om de RES-doelen bij de gemeente neer te leggen, hen te vragen zelf een plek te vinden voor schone energie. En als de gemeente dat dan doet, dan vind ik dat we dat als provincie ook zoveel mogelijk moeten proberen te faciliteren en daar niet te veel rand- en bijzaken bij te halen. Dus dat was nog even de teleurstelling die ik wilde uitspreken.

2065 Wat ons betreft ligt voordracht 50A zo meteen voor.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Mülder van D66.

2070 De heer **MÜLDER** (D66): Dank u wel. Er werd mij net gevraagd waarom ik eigenlijk nog op het proces wou reflecteren, en er werd zelfs gevraagd of ik het woord "reflecteren" niet meer wou gebruiken. Maar ik denk dat het toch goed is om te beseffen dat er eigenlijk helemaal geen winnaars zijn, welk besluit we ook nemen. En ik denk ook dat dit helaas het eindpunt is. Helaas, helaas. We hebben gewoon geen duidelijkheid kunnen geven aan omwonenden, aan initiatiefnemers. En dat sleept al lang voort. En ik vind dat jammer. Daarom stelde ik daar vragen over.

2075 Wat ik wel fijn vind om te zien, is dat ten opzichte van de commissievergadering iedereen wel enigszins bij zinnen is gekomen en heeft gezorgd dat er inderdaad de afweging wordt gemaakt zoals die aan ons wordt gevraagd door de rechter, en daarin niet tal van zaken meenemen die wij

- 2080 eigenlijk niet zouden mogen meenemen volgens de rechter. Die steun ik daarin. Ik had eigenlijk een amendement voorbereid om te kijken of mensen toch wilden meegaan, of dat ze daarna hun argumentatie toch nog wat wilden aanpassen. Maar die hoeft ik dus gelukkig niet in te dienen.
- 2085 Als laatste, en dat is eigenlijk de belangrijkste voor mij. Er wordt door een aantal partijen gezegd: duurzame energie, netcongestie, superbelangrijk, maar nu even niet hier. Dat vind ik oké. Dat is een afweging die je mag maken. Maar dan hoop ik ook dat er in de komende maanden, maar ook in uw verkiezingsprogramma voor de volgende keer, daadwerkelijk grote stappen staan om het wel te bereiken. En daar ga ik goed op letten. Dank u.
- 2090 De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Van Tiggelen, PVV? Nee. Mevrouw Buit van de ChristenUnie? Ook niet. Mevrouw Engels van het CDA? Mevrouw Uiterwijk? De heer Dekker? Nee. Mevrouw Vonck? Niet. De heer Becker? Ook niet. Mevrouw Bouhlei? En dan mevrouw Van der Helm? Ook niet.
- 2095 Ik heb geen vragen gehoord voor het college, als ik het goed heb. Ik controleer het nog even. Geen vragen.
- 2100 Dan zijn we nu aanbeland, geachte Statenleden, bij de stemming voor de twee voordrachten. Ik leg het u nog even uit. Wij hebben twee voordrachten. Allereerst hebben we voordracht 50A. Voordracht 50A, dat is vóór de vvgb. Als we die in stemming brengen en u bent daarvoor, drukt u op de plusknop. Als we voordracht 50B in stemming brengen en u bent daarvoor of daartegen, kunt u dat doen. Als u ervoor bent op de plusknop, als u daartegen bent op de minknop. Ze worden beide in stemming gebracht.
- 2105 Statenlid Van der Waart.
- Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Ja, ik moet zeggen, het spijt me, maar ik ben even een fractielid kwijt. Is het mogelijk om een minuut te schorsen? [...] Hij komt er al aan. Dus mijn vraag vervalt. Dank u wel.
- 2110 De **VOORZITTER**: De heer Hartog.
- De heer **HARTOG** (JA21): Ja, voorzitter, zou u alstublieft de stemprocedure nog een keer uit kunnen leggen, want ik weet niet zeker of ik die goed begrepen heb.
- 2115 De **VOORZITTER**: Er worden straks twee voordrachten in stemming gebracht: voordracht 50A en voordracht 50B, toch? U heeft een knopje- Voordracht 50A is vóór het verlenen van ontheffing. Als u daarvoor bent of daartegen bent, drukt u op het knopje. Als die wordt weggestemd door de meerderheid, dan is daarmee eigenlijk voordracht 50B aangenomen. De A en B heb ik niet uitgekozen. Dus we brengen eerst 50A in stemming. Ik kijk nog even naar de griffier. Ja, één
- 2120 stemming dus. We brengen 50A in stemming. Als u daarvoor bent of daartegen bent. Dus dat betekent: als u tegen 50A bent, dus u bent tegen de ontheffing, dan komt automatisch voordracht 50B naar de derde ronde. Dus nog één keer voor de duidelijkheid: we gaan zo stemmen over voordracht 50A. ja, het kan ook voordracht B worden, maar laat ik het even makkelijk houden. Als u voordracht 50A in gedachten neemt en u bent voor de ontheffing, stemt u voor. Als u tegen bent en de meerderheid wint, dan wordt automatisch voordracht 50A, 50B.
- 2125 Maar ik houd het even eenvoudig. Dus als u voor de ontheffing bent, stemt u voor 50A, die we nu in stemming gaan brengen. Ik noem het maar even zo, want anders- Eigenlijk is het voordracht 50 die uiteindelijk voor of tegen wordt. Maar we moeten dat met elkaar- Is er nog iemand die het niet begrijpt? Ik begrijp het nu, denk ik. [...] Nee, het is geen CDA-congres, maar daar hadden we de groene en de rode kaartjes voor. En meneer Heijnen had ze in zijn binnenzak zitten, want hij zei: nou, dan kunnen we dat doen. Dus nog één keer. We gaan nu stemmen voor voordracht 50A.
- 2130 Als u voor bent, dan wordt dat ook de voordracht die in meerderheid naar de derde termijn gaat. Als u tegen bent, dan zal automatisch de tekst van voordracht 50B naar de derde ronde gaan. Dus de stemming gaat nu open.
- 2135 De heer Kanik. Ja, dat klopt.
- De heer **KANIK** (D66): Voorzitter, ik onthoud mij van stemming op dit hele onderwerp.

2140 De **VOORZITTER**: Ja, dank u wel. Daarvan kennisgenomen en ook vastgelegd in het verslag van deze vergadering. De heer Kanik onthoudt zich van stemming namens D66. Geen probleem.

[...]

2145 U moet ons niet euvel duiden dat we hier natuurlijk ook samen zitten te experimenteren in deze situatie, maar het komt helemaal goed. Jacot heeft exact de omgeving nagebouwd zoals wij die normaal gesproken ook hebben in de Statenzaal. Dus dat moet lukken.

2150 De stemming gaat nu open. Als u voorstemt, gaat de voordracht voor de ontheffing door. Als u tegenstemt, gaat de voordracht tegen de ontheffing door.

Dan open ik nu de stemming en mag u uw keuze maken. Dus: voor is voor de ontheffing, tegen is tegen de ontheffing.

2155 Wie heeft er niet gestemd? Wie missen wij nog? [...] Ja. Nee, dat klopt. Dan klopt het. De stemming is gesloten.

Stemming keuze verder gaan met voordracht 50A-2026 of 50B-2026:

Voordracht Verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas vóór (VD-50A):

2160 *19 stemmen voor, 33 stemmen tegen en één onthouding van stemming. Voor hebben gestemd: GroenLinks, PvdA, D66, Volt, ChristenUnie en Fractie De Weerdt.*

2165 De **VOORZITTER**: Dat betekent dat de meerderheid van u met 33 stemmen tegen het verlenen van ontheffing is. En dat betekent dat voordracht 50B doorgaat naar de derde termijn. Tegen hebben gestemd: de VVD, de BBB, Partij voor de Dieren, JA21, PVV, CDA, Forum voor Democratie, SP en 50PLUS. En daarmee gaan wij dus verder in de derde termijn met voordracht 50B.

2170 We hebben afgesproken, omdat ik me kan voorstellen dat een aantal partijen moties en amendementen in gedachten hadden, dat u nu een half uur schorsing krijgt zodat u die kunt voorbereiden op voordracht 50B. Die gaan we dan bespreken in de derde termijn. Daar kan ook nog een reactie op komen van het college en dan sluiten we af. Dan kunt u aan het eind van de avond gaan stemmen.

2175 De heer Wagelaar heeft een ordevoorstel.

De heer **WAGELAAR** (PvdA): Ja, voorzitter, ik heb het gevoel dat best wel veel amendementen en moties al uitgekristalliseerd zijn. Zou het ook kunnen met een kortere schorsing van tien minuten? Vijftien minuten?

2180 De **VOORZITTER**: Wie ben ik om- Het is nu 16.30 uur. Zullen wij om 16.45 uur verdergaan? Ja, is dat goed? Dan schors ik nu de vergadering tot 16.45 uur. Let op: voordracht 50B gaat straks in behandeling worden genomen.

Schorsing van 16.27 uur tot 16.46 uur.

2185 De **VOORZITTER**: Geachte Statenleden, ik heropen de vergadering. We zijn beland bij het agendapunt over de vvgb. We gaan verder met voordracht 50B. Dat is tegen de vvgb. Die zal dus ook straks aan het eind van de vergadering in stemming worden gebracht. Maar zoals wij hebben afgesproken, hebben we nu een derde termijn. Ik geef in de derde termijn het woord aan Statenlid Van der Waart van GroenLinks. Geen behoefte. Dan geef ik in de derde termijn het woord aan de heer Wagelaar van de Partij van de Arbeid. Ook niet. Mevrouw Bakker van de VVD?

2190 Ja.

Derde termijn Provinciale Staten

2195 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Wij zijn hier bijeen omdat wij een nieuwe verklaring van geen bedenkingen moeten afgeven. De eerdere motivering voor dit besluit is vernietigd. Wij hebben daarom nu een nieuwe motivering voorliggen in voordracht 50B. Die motivering gaat uitvoerig in op de verschillende belangen en onderzoeken. Maar wat de VVD

- 2200 betreft is de uiteindelijke belangenafweging wat mager. De waardering en de consequenties die GS aan de belangen toekennen, vragen om een sterkere motivering. Dus daarom dienen wij een amendement in. Voor de VVD is de kernvraag niet of duurzame energie belangrijk is. Dat staat buiten kijf. Maar we willen graag de motivering bij het besluit versterken. Dank u wel.
- 2205 De **VOORZITTER**: En u gaat het amendement indienen?
- Mevrouw **BAKKER** (VVD): Zeker.
- 2210 De **VOORZITTER**: Want anders is er nog niet zoveel gebeurd. Het dictum moet u op zijn minst voorlezen.
- Mevrouw **BAKKER** (VVD): Zeker. Ik heb begrepen dat ik inderdaad ook de nieuwe motivering moet voorlezen. Zeker.
- 2215 Gelezen het voorgestelde besluit in voordracht 50B inzake het ontwerpbesluit, strekkende tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen voor het project Windturbines Noorder IJplas besluiten onder 1, de in deze voordracht opgenomen tekst onder de titel "Motivering", zijnde de tekst "Gelet op het voorstaande stellen... et cetera, et cetera tot en met goede ruimtelijke ordening" integraal te vervangen door – en nu komt een heel lang verhaal; sorry, mensen thuis –: Gelet op het voorgaande stellen Provinciale Staten vast dat bij de keuze voor de vvgb
- 2220 Windturbines Noorder IJplas een spanning bestaat tussen enerzijds het belang van de realisatie van duurzame energieopwekking en anderzijds het belang van de verkeersveiligheid op en rond het verkeersknooppunt Coenplein.
- 2225 Provinciale Staten onderkennen het gewicht van de belangen die met dit project zijn gemoeid. Het project draagt bij aan de opwekking van duurzame energie en daarmee aan de energietransitie. Daarnaast betrekken Provinciale Staten bij hun afweging de betekenis van het project voor lokaal eigendom, de energieopbrengst, de vermeden emissie en de bijdrage die lokale duurzame energieopwekking volgens Liander kan leveren in een regio met een groeiende energievraag en netcongestie. Ook de bijdrage van het project aan de doelstellingen van de
- 2230 Regionale Energiestrategie vormt een relevant belang.
- 2235 Tegenover die belangen staat het belang van de verkeersveiligheid. Verkeersveiligheid betreft een zwaarwegend ruimtelijk belang vanwege de gevolgen voor de gezondheid van weggebruikers, schade aan voertuigen en het economische belang van doorstroming van verkeer. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied adviseert om de verklaring van geen bedenkingen opnieuw te weigeren. De juristen van de Omgevingsdienst duiden de uitspraak van de rechtbank aldus dat deze niet zonder meer tot een andere uitkomst noopt, maar vereist dat Provinciale Staten een zelfstandige, expliciete en kenbare belangenafweging maken. Daarbij spelen de al dan niet te verkrijgen natuurvergunningen geen rol.
- 2240 Provinciale Staten betrekken dit advies nadrukkelijk bij hun afweging. Daarbij achten Provinciale Staten in het bijzonder van belang dat Rijkswaterstaat concludeert dat de komst van de windturbines leidt tot een onaanvaardbare verhoging van het verkeersveiligheidsrisico op het verkeersknooppunt Coenplein. Vaststaat dat sprake is van een complexe verkeerssituatie en dat
- 2245 de windturbines op delen van de route leiden tot een toename van de taakcomplexiteit voor weggebruikers. De deskundigen verschillen van inzicht over de vraag in welke mate deze toename leidt tot een onaanvaardbaar verhoogd veiligheidsrisico. De rechtbank heeft evenwel overwogen dat Provinciale Staten het advies van Rijkswaterstaat bij hun belangenafweging mogen betrekken en daarop mogen steunen.
- 2250 Provinciale Staten kennen aan het belang van verkeersveiligheid in dit geval een bijzonder zwaar gewicht toe. Daarbij is van belang dat het verkeersknooppunt Coenplein reeds een complexe en zorgwekkende verkeerssituatie kent. Provinciale Staten achten het niet verantwoord om aan een dergelijke situatie een aanvullende belasting toe te voegen indien een deskundig wegbeheerder
- 2255 concludeert dat daardoor sprake is van een onaanvaardbare verhoging van het verkeersveiligheidsrisico.

- 2260 Verkeersveiligheid raakt rechtstreeks aan de bescherming van weggebruikers en aan hun lichamelijke integriteit. Provinciale Staten achten het voorkomen van verkeersslachtoffers en ernstige verkeersongevallen een fundamentele verantwoordelijkheid van de overheid. Het belang van duurzame energieopwekking is groot, maar Provinciale Staten zijn van oordeel dat de realisatie van duurzame energie niet zonder meer kan rechtvaardigen dat een concreet en door een deskundige instantie gesignaleerd verkeersveiligheidsrisico wordt aanvaard.
- 2265 Provinciale Staten betrekken daarbij tevens dat de deskundigen van mening verschillen over de vraag in hoeverre en op welke wijze de gevolgen voor de verkeersveiligheid kunnen worden gemitigeerd. Tot op heden is geen eenduidige en voldoende concreet onderbouwde oplossing voorhanden waaruit volgt dat de door Rijkswaterstaat gesignaleerde risico's op aanvaardbare wijze kunnen worden weggenomen. Deze onzekerheid geeft Provinciale Staten geen aanleiding
- 2270 om een geringer gewicht toe te kennen aan het belang van verkeersveiligheid.
- 2275 Provinciale Staten onderkennen tegelijkertijd dat de belangen van duurzame energieopwekking, de bijdrage aan de Regionale Energiestrategie en de actuele problematiek van netcongestie zwaarwegende publieke belangen zijn. Provinciale Staten hebben daarnaast kennisgenomen van de Europese Noodverordening en van het advies van de Advocaat-Generaal over de uitleg daarvan.
- 2280 Provinciale Staten betrekken het advies van de Advocaat-Generaal als relevant juridisch gezichtspunt bij hun belangenafweging. Daarbij merken Provinciale Staten op dat het advies van de Advocaat-Generaal geen bindende uitspraak vormt. Provinciale Staten baseren hun besluit daarom niet op de veronderstelling dat de daarin gegeven uitleg reeds als vaststaand recht moet worden toegepast. Wel blijkt uit het advies dat de beoordeling van belangen van hernieuwbare energie en andere rechtmatige belangen een zorgvuldige en concrete afweging in het individuele geval vereist.
- 2285 Die concrete belangenafweging leidt Provinciale Staten in dit geval tot de conclusie dat het belang van verkeersveiligheid zwaarder moet wegen. Daarbij zijn in onderlinge samenhang van belang: De reeds bestaande zorgwekkende en complex verkeerssituatie op verkeersknooppunt Coenplein, de extra taakcomplexiteit die de windturbines voor weggebruikers veroorzaken en de
- 2290 conclusie van Rijkswaterstaat dat de komst van de windturbines leidt tot een onaanvaardbare verhoging van het verkeersveiligheidsrisico.
- 2295 Provinciale Staten zijn zich ervan bewust dat met de weigering van de verklaring van geen bedenkingen gewichtige belangen op het gebied van duurzame energieopwekking niet worden gerealiseerd. Na afweging van alle betrokken belangen zijn Provinciale Staten echter van oordeel dat deze belangen in dit concrete geval moeten wijken voor het belang van de verkeersveiligheid. Provinciale Staten komen daarom, na een actuele, integrale en zelfstandige afweging van de betrokken belangen, tot het oordeel dat het verlenen van de verklaring van geen bedenkingen voor dit project niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Om die reden
- 2300 besluiten Provinciale Staten de verklaring van geen bedenkingen te weigeren.
- 2305 Het bestaande dictum te besluiten te hernummeren naar dictum 2 en inhoudelijk ongewijzigd te laten. En dan is het besluit: In het belang van een goede ruimtelijke ordening geen verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de afwijking van het bestemmingsplan voor de bouw en exploitatie van drie windturbines aan de Noorder IJplas. Dank u wel.

Amendement 17-7 september 2026

Aanpassing motivering weigering VVGB Noorder IJplas

- 2310 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 september 2026.*
Besluit:
1.
De in deze voordracht opgenomen tekst onder de titel 'Motivering' (zijnde de tekst "Gelet op het voorstaande stellen et cetera, et cetera, tot en met goede ruimtelijke ordening") integraal te
- 2315 *vervangen door:*

- 2320 Gelet op het voorgaande stellen Provinciale Staten vast dat bij de keuze voor de vvgb Windturbines Noorder IJplas een spanning bestaat tussen enerzijds het belang van de realisatie van duurzame energieopwekking en anderzijds het belang van de verkeersveiligheid op en rond het verkeersknooppunt Coenplein.
- 2325 Provinciale Staten onderkennen het gewicht van de belangen die met dit project zijn gemoeid. Het project draagt bij aan de opwekking van duurzame energie en daarmee aan de energietransitie. Daarnaast betrekken Provinciale Staten bij hun afweging de betekenis van het project voor lokaal eigendom, de energieopbrengst, de vermeden emissie en de bijdrage die lokale duurzame energieopwekking volgens Liander kan leveren in een regio met een groeiende energievraag en netcongestie. Ook de bijdrage van het project aan de doelstellingen van de Regionale Energiestrategie vormt een relevant belang.
- 2330 Tegenover die belangen staat het belang van de verkeersveiligheid. Verkeersveiligheid betreft een zwaarwegend ruimtelijk belang vanwege de gevolgen voor de gezondheid van weggebruikers, schade aan voertuigen en het economische belang van doorstroming van verkeer. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied adviseert om de verklaring van geen bedenkingen opnieuw te weigeren. De juristen van de Omgevingsdienst duiden de uitspraak van de rechtbank aldus dat deze niet zonder meer tot een andere uitkomst noopt, maar vereist dat Provinciale Staten een zelfstandige, expliciete en kenbare belangenafweging maken. Daarbij spelen de al dan niet te verkrijgen natuurvergunningen geen rol.
- 2340 Provinciale Staten betrekken dit advies nadrukkelijk bij hun afweging. Daarbij achten Provinciale Staten in het bijzonder van belang dat Rijkswaterstaat concludeert dat de komst van de windturbines leidt tot een onaanvaardbare verhoging van het verkeersveiligheidsrisico op het verkeersknooppunt Coenplein. Vast staat dat sprake is van een complexe verkeerssituatie en dat de windturbines op delen van de route leiden tot een toename van de taakcomplexiteit voor weggebruikers. De deskundigen verschillen van inzicht over de vraag in welke mate deze
- 2345 toename leidt tot een onaanvaardbaar verhoogd veiligheidsrisico. De rechtbank heeft evenwel overwogen dat Provinciale Staten het advies van Rijkswaterstaat bij hun belangenafweging mogen betrekken en daarop mogen steunen.
- 2350 Provinciale Staten kennen aan het belang van verkeersveiligheid in dit geval een bijzonder zwaar gewicht toe. Daarbij is van belang dat het verkeersknooppunt Coenplein reeds een complexe en zorgwekkende verkeerssituatie kent. Provinciale Staten achten het niet verantwoord om aan een dergelijke situatie een aanvullende belasting toe te voegen indien een deskundig wegbeheerder concludeert dat daardoor sprake is van een onaanvaardbare verhoging van het verkeersveiligheidsrisico.
- 2355 Verkeersveiligheid raakt rechtstreeks aan de bescherming van weggebruikers en aan hun lichamelijke integriteit. Provinciale Staten achten het voorkomen van verkeersslachtoffers en ernstige verkeersongevallen een fundamentele verantwoordelijkheid van de overheid. Het belang van duurzame energieopwekking is groot, maar Provinciale Staten zijn van oordeel dat de
- 2360 realisatie van duurzame energie niet zonder meer kan rechtvaardigen dat een concreet en door een deskundige instantieesignaleerd verkeersveiligheidsrisico wordt aanvaard.
- 2365 Provinciale Staten betrekken daarbij tevens dat de deskundigen van mening verschillen over de vraag in hoeverre en op welke wijze de gevolgen voor de verkeersveiligheid kunnen worden gemitigeerd. Tot op heden is geen eenduidige en voldoende concreet onderbouwde oplossing voorhanden waaruit volgt dat de door Rijkswaterstaatesignaleerde risico's op aanvaardbare wijze kunnen worden weggenomen. Deze onzekerheid geeft Provinciale Staten geen aanleiding om een geringer gewicht toe te kennen aan het belang van verkeersveiligheid.
- 2370 Provinciale Staten onderkennen tegelijkertijd dat de belangen van duurzame energieopwekking, de bijdrage aan de Regionale Energiestrategie en de actuele problematiek van netcongestie zwaarwegende publieke belangen zijn. Provinciale Staten hebben daarnaast kennisgenomen van de Europese Noodverordening en van het advies van de Advocaat-Generaal over de uitleg daarvan.
- 2375

- 2380 Provinciale Staten betrekken het advies van de Advocaat-Generaal als relevant juridisch gezichtspunt bij hun belangenafweging. Daarbij merken Provinciale Staten op dat het advies van de Advocaat-Generaal geen bindende uitspraak vormt. Provinciale Staten baseren hun besluit daarom niet op de veronderstelling dat de daarin gegeven uitleg reeds als vaststaand recht moet worden toegepast. Wel blijkt uit het advies dat de beoordeling van belangen van hernieuwbare energie en andere rechtmatige belangen een zorgvuldige en concrete afweging in het individuele geval vereist.
- 2385 Die concrete belangenafweging leidt Provinciale Staten in dit geval tot de conclusie dat het belang van verkeersveiligheid zwaarder moet wegen. Daarbij zijn in onderlinge samenhang van belang: De reeds bestaande zorgwekkende en complex verkeerssituatie op verkeersknooppunt Coenplein, de extra taakcomplexiteit die de windturbines voor weggebruikers veroorzaken en de conclusie van Rijkswaterstaat dat de komst van de windturbines leidt tot een onaanvaardbare verhoging van het verkeersveiligheidsrisico.
- 2390 Provinciale Staten zijn zich ervan bewust dat met de weigering van de verklaring van geen bedenkingen gewichtige belangen op het gebied van duurzame energieopwekking niet worden gerealiseerd. Na afweging van alle betrokken belangen zijn Provinciale Staten echter van oordeel dat deze belangen in dit concrete geval moeten wijken voor het belang van de verkeersveiligheid.
- 2395 Provinciale Staten komen daarom, na een actuele, integrale en zelfstandige afweging van de betrokken belangen, tot het oordeel dat het verlenen van de verklaring van geen bedenkingen voor dit project niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Om die reden besluiten Provinciale Staten de verklaring van geen bedenkingen te weigeren.
- 2400 2.
In het belang van een goede ruimtelijke ordening geen verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de afwijking van het bestemmingsplan voor de bouw en exploitatie van drie windturbines aan de Noorder IJplas.
- 2405 Toelichting
Dit voorstel beoogt te komen tot een zorgvuldige, zelfstandige en juridisch houdbare belangenafweging door Provinciale Staten, overeenkomstig de uitspraak van de rechtbank. De huidige voorgestelde motivering geeft de belangen van duurzame energie enerzijds en verkeersveiligheid anderzijds weer. De weging van deze belangen en de conclusies die hieraan
- 2410 worden verboden, komen niet goed tot zijn recht in de voorgestelde motivering. Om die reden wordt een aangevulde motivering voorgesteld.
- 2415 Bij de motivering worden alle relevante belangen in hun onderlinge samenhang betrokken. Het gaat niet alleen om het belang van duurzame energieopwekking, de energietransitie en netcongestie, maar ook om verkeersveiligheid en de overige ruimtelijk relevante belangen die Commissie Leefomgeving aan de orde zijn gekomen waaronder natuur, zoals het voorkomen van faunaslachtoffers, de gezondheid, geluid, recreatie, woningbouwontwikkelingen, landschappelijke inpassing en leefomgeving.
- 2420 Voor zover deze andere belangen op grond van de uitspraak van de rechtbank niet zelfstandig aan de weigering van de VVGB ten grondslag kunnen worden gelegd, blijven zij wel relevant als onderdeel van het bredere beeld van de ruimtelijke ontwikkeling en de actuele omstandigheden.
- 2425 De kern van de nieuwe beslissing blijft vervolgens de door de rechtbank opgedragen afweging tussen het belang van de realisatie van duurzame energie en het belang van de verkeersveiligheid op verkeersknooppunt Coenplein. Dit voorstel maakt die afweging explicieter en zelfstandiger. Daarbij wordt onderkend dat duurzame energie en de energietransitie van groot maatschappelijk belang zijn, maar ook dat de overheid een bijzondere verantwoordelijkheid heeft voor de veiligheid van weggebruikers.
- 2430 Met deze aangepaste motivering wordt helder en sterker onderbouwd waarom Provinciale Staten, gelet op alle relevante feiten en omstandigheden, tot hun besluit komen.
- 2435 En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Gerda Bakker (VVD), Michel Becker (BBB), Anneke van der Helm-Chandansingh (50PLUS), Ralf Dekker (Forum voor Democratie), Remine Alberts-Oosterbaan (SP) en Kelly Uiterwijk (JA21).

2440 De **VOORZITTER**: Ik wilde even zeggen dat dit amendement onderdeel uitmaakt van de beraadslaging. Maar wat ik ook even wilde zeggen, is dat het in iBabs staat, zodat u het ook kunt meelesen, samen met het voorgelezen stukje tekst. De heer Wagelaar, een interruptie.

2445 De heer **WAGELAAR** (PvdA): Ja, voorzitter. Er ligt nu al een voordracht die is opgesteld door GS. Daar zullen ongetwijfeld juristen op mee hebben gekeken. Waarom denkt de VVD dat hun juridische kennis verder reikt dan die van het college?

2450 Mevrouw **BAKKER** (VVD): Dank u wel. De VVD is niet van mening dat wat de juristen hebben opgeschreven iets is wat de VVD niet steunt. Wij menen echter, na al een vernietiging op motiveringsgronden aan onze broek te hebben gehad, heel plat gezegd, dat wij best kunnen kijken hoe wij dit steviger kunnen neerzetten. Dat is de aanleiding voor dit amendement, dat overigens ook mede wordt ingediend door BBB, 50PLUS, Forum voor Democratie, SP en JA21.

2455 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dat was uw bijdrage.

Dan kijk ik naar mevrouw Schneemann van Volt. Nee. De heer Mülder? De heer Van Tiggelen? Nee. Mevrouw Buit van de ChristenUnie ook niet. Mevrouw Engels?

2460 Mevrouw **ENGELS** (CDA): Ja, voorzitter, de prijs voor het langste amendement gaat denk ik naar de VVD.

Wij hebben daar eigenlijk een technische vraag over aan GS. Als GS een oordeel geven over het amendement, kunnen zij dan ook aangeven of het hiermee juridisch sterker wordt? Dank u wel.

2465 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Uiterwijk, JA21.

2470 Mevrouw **UITERWIJK** (JA21): Ja, dank u wel, voorzitter. We hebben het in eerste termijn gehad over hoe belangrijk de argumentatie is in dit dossier. Wij hebben het amendement van de VVD zorgvuldig bestudeerd en wij zien eigenlijk dat het twee dingen doet.

2475 Ten eerste zet het nog iets beter de argumentatie uiteen, waarbij we een belangenafweging maken tussen duurzame energieopwekking enerzijds en verkeersveiligheid anderzijds. Ook legt het meer nadruk op het feit dat Provinciale Staten zelfstandig deze afweging en dit besluit maken. Wij zijn dan ook van mening dat dit de argumentatie richting de rechter steviger maakt. Daarom dienen wij het van harte mee in en willen we de VVD bedanken voor alle gedane moeite hierin. Dank u wel.

2480 De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Dekker? Mevrouw Vonck? De heer Becker? Nee. Mevrouw Bouhlel nog? Nee. Mevrouw Van der Helm? Ja.

Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Ja, dank u, voorzitter. De kwaliteit van het stuk dat door GS is voorgelegd hebben wij tot ons genomen en het is duidelijk. Wij hebben al aangegeven dat 50PLUS vóór de weigering gaat stemmen, dus geen verklaring gaat afgeven.

2485 In het stuk zijn geen cijfers genoemd qua maatregelen die de initiatiefnemer heeft voorgesteld. En ik zal u verbazen: wij hebben ook het amendement van de VVD mede ingediend. Het is al eerder gezegd: het scherpt dat soort kleine onderbouwingen net wat meer aan. Daar wil ik het bij laten.

2490 De **VOORZITTER**: Dank u wel.

Dan kijk ik nog even naar gedeputeerde Rommel, een reactie vanuit GS in derde termijn. Er is één vraag gesteld door mevrouw Engels van het CDA over een oordeel over het amendement.

2495 *Derde termijn Gedeputeerde Staten*

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u, voorzitter. Vanuit GS- Ik heb het amendementsnummer niet, maar iedereen weet denk ik wel waar het over gaat. Vanuit ambtelijk kan ik meegeven dat dit een prima verduidelijking is van de motivering en dat het die motivering daarmee juridisch versterkt. Wij laten het oordeel aan uw Staten. Dank u wel.

2500

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we over dit agendapunt de beraadslagingen afronden. Zoals u weet, kunnen na afronding geen moties of wijzigingen op amendementen meer worden aangebracht. Ik kijk even rond, zoals dat hoort, of daar nog behoefte aan is. Ik zie dat dat niet het geval is. Dan sluit ik nu de beraadslaging over agendapunt 8. Dan gaan we daar later, aan het

2505

eind van deze agenda, over stemmen.

De discussie wordt gesloten.

9 Vragenuur.

2510

De **VOORZITTER**: Dan zijn we bij agendapunt 9, het vragenuur. Die zijn er niet, mondelinge vragen. Die zijn ook niet aangemeld.

10 2-minutendebat Datacenter en water.

2515

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar agendapunt 10. Dat is het tweeminutendebat. Er is maximaal twee minuten spreektijd van uw reguliere spreektijd per partij beschikbaar. GS hebben vijf minuutjes per tweeminutendebat. De spreektijd gaat overigens tijdens interrupties gewoon door. Hij wordt wel stilgezet bij de beantwoording van interrupties en bij het voorlezen van een dictum als dat wordt ingediend.

2520

Het bestaat slechts uit één termijn. Dat wil ik u even meegeven. Dus als u een motie wilt inbrengen, moet u dat doen op het moment dat u daadwerkelijk uw inbreng levert.

2525

Een aantal sprekers heeft zich gemeld. Het debat is aangevraagd door mevrouw Buit van de ChristenUnie en mevrouw Van Aesch van de Partij voor de Dieren inzake datacenters en water. Een aantal sprekers hebben zich gemeld. Uiteraard mevrouw Buit en mevrouw Van Aesch. Mevrouw Schneemann van Volt, mevrouw Berkvens van D66, mevrouw Ten Ham van de PvdA, de heer Valk van de BBB, de heer Dekker van Forum voor Democratie, de heer Stulemeijer van de VVD, de heer Heijnen van het CDA, mevrouw Alberts van de SP en de heer Nijkamp van 50PLUS. Maar dan ga ik natuurlijk de aanvragers als eerste het woord geven. Mevrouw Buit van de ChristenUnie.

2530

Eerste termijn Provinciale Staten

2535

Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): Ja, dank. Deze zomer kregen we het ene droogtebericht na het andere. Tegelijkertijd ontvingen we berichten over een datacenter van Equinix in Amsterdam dat jaarlijks ongeveer 1,1 miljard liter drinkwater gaat gebruiken om de servers te koelen.

2540

Datacenters zijn lokale grootverbruikers van energie en, afhankelijk van de gekozen koeltechniek, ook van af en toe drinkwater. Daarom hebben we op ons initiatief een debat gevoerd in de commissie over datacenters en waterverbruik. Nu hebben we samen met de Partij van de Arbeid gewerkt aan de volgende motie, die we dan ook met GroenLinks, BBB, SP, JA21, D66 en Volt willen indienen. Zij dienen deze mede in. Aangezien het een vrij lange motie is, hou ik mijn toelichting tot dit. Dus de motie. "Constaterende dat de maatschappelijke behoefte aan digitale rekencapaciteit sterk toeneemt. De zomers steeds droger worden en het zoet- en drinkwatertekort toeneemt in Noord-Holland en dat de komende jaren ook zal blijven doen. Dat Noord-Holland een strategische positie heeft voor de bouw van nieuwe datacenters. Dat datacenters een groot beslag leggen op schaarse zaken in onze provincie, zoals beperkte ruimte, waardevolle landbouwgrond, netcapaciteit en, afhankelijk van de gekozen koeltechniek, water.

2545

2550

Dat Noord-Holland daarom een datacenterstrategie heeft die in 2025 geactualiseerd is. Dat in de omgevingsverordening beperkingen zijn opgenomen voor datacenters op het gebied van waterverbruik, duurzaamheidsambities, oppervlakte, vloeroppervlakte en locatie. Overwegende dat de casus van de gemeente Amsterdam met betrekking tot het datacenter in het Westelijk Havengebied aan de Plimsollweg aantoont dat de beperkingen met oppervlakte en

2555 energieverbruik omzeild kunnen worden door met hoogbouw te werken en het datacenter administratief in drie eenheden op te splitsen. Dat deze casus van de gemeente Amsterdam ook aantoont dat de beperkte beschikbaarheid van transportcapaciteit geen beletsel vormt om dit mega-datacenter, hyperscale, te vergunnen. Dat bij de casus van de gemeente Amsterdam met de datacenter Equinix in Amsterdam Zuidoost Amstel III de toepassing van de zogenaamde

2560 waterladder voor verantwoord watergebruik heeft geresulteerd in een vergunde situatie op de laagst denkbare trede van duurzaamheid. Jaarlijks gebruik van 1,1 miljoen kubieke meter leidingwater, evenals een verleende vergunning voor de aanleg van een permanente calamiteitenbron waarmee grondwateronttrekking mogelijk is. Dat bij deze casus de wettelijke toepassing van de best available techniek, best beschikbare techniek, voortkomend uit de

2565 landelijke milieuwetgeving heeft geresulteerd in een traditioneel watergekoeld ontwerp. Dat het zuiveren van drinkwater een kostbaar proces is en het drinkwater de komende jaren nog schaarser gaat worden. Dat de wens van Provinciale Staten om een verplichte blacklist voor aanbieders voor verontrustende content op te nemen in de omgevingsverordening niet mogelijk bleek. Van mening dat inmiddels systematisch blijkt dat pogingen weinig succesvol zijn om de

2570 doelen van de datacenterstrategie via de omgevingsverordening te bevorderen. Verzoeken GS om met een voorstel te komen voor het aanscherpen van de datacenterstrategie, waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de nieuwe en innovatieve datacenterontwerpen, zoals hoogbouw en de daarbij behorende specifieke koeltechnieken en waarbij als uitgangspunt geldt dat datacenters een zo laag mogelijk ecologische voetafdruk hebben. Een normenkader te

2575 ontwikkelen voor de energie-efficiëntie en het beslag op beschikbare transportcapaciteit van het stroomnet, waarbij tevens eisen worden gesteld aan de temperatuur en bruikbaarheid van de vrijkomende restwarmte, zodat deze mogelijk nuttig kan worden ingezet en de energie daarmee zo efficiënt mogelijk voor meerdere doeleinden wordt gebruikt. Een vergelijkbaar normenkader te ontwikkelen, waarbij het verbruik van koelwater door datacenters aan een maximum gebonden

2580 worden. Eveneens met het Rijk het gesprek aan te gaan over hoe voorkomen kan worden dat datacenters drinkwatergebruiken om te koelen en de uitkomst zo snel mogelijk, maar maximaal over een jaar, aan PS terug te koppelen. Dit zo snel mogelijk voor te bereiden, zodat PS en Wijzigingsbesluit op de omgevingsverordening kunnen nemen, en gaan over tot de orde van de dag." Een hele mond vol. Hij is op het laatst inderdaad nog wat aangepast. Dus als het goed is, is

2585 nu deze versie ook onderweg.

Motie 94-7 september 2026

Regie op een toekomstbestendige datacenterstrategie

2590 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 september 2026.
Constaterende dat:*

- *De maatschappelijke behoefte aan digitale rekencapaciteit sterk toeneemt,*
- *De zomers steeds droger worden en het (zoet- en drink)watertekort toeneemt in Noord-Holland en dat komende jaren zal blijven doen;*
- 2595 • *Dat Noord-Holland een strategische positie heeft voor de bouw van nieuwe datacenters,*
- *Dat datacenters een groot beslag leggen op schaarse zaken in onze provincie, zoals beperkte ruimte, waardevolle landbouwgrond, netcapaciteit en, afhankelijk van de gekozen koeltechniek, en water,*
- *Dat Noord-Holland daarom een datacenterstrategie heeft, die in 2025 geactualiseerd is,*
- 2600 • *Dat in de Omgevingsverordening beperkingen zijn opgenomen voor datacenters, op het gebied van waterverbruik, duurzaamheidsambities, oppervlakte, vloeroppervlakte en locatie.*

Overwegende dat:

- 2605 • *Dat de casus van de Gemeente Amsterdam m.b.t. het datacenter in het Westelijk Havengebied aan de Plimsollweg aantoont dat de beperkingen met oppervlakte en energieverbruik omzeild kunnen worden door met hoogbouw te werken en het datacenter administratief in drie eenheden op te splitsen,*
- *Dat deze casus van de Gemeente Amsterdam ook aantoont dat beperkte beschikbaarheid van transportcapaciteit geen beletsel vormt om dit megadatacenter (hyperscale) te vergunnen,*
- 2610 • *Dat bij de casus van de Gemeente Amsterdam met het datacenter Equinix in Amsterdam Zuidoost Amstel III de toepassing van de zogenaamde Waterladder voor verantwoord watergebruik heeft geresulteerd in een vergunde situatie op de laagst denkbare trede van*

- 2615 *duurzaamheid (jaarlijks gebruik van 1,1 miljoen kubieke meter leidingwater), evenals een verleende vergunning voor de aanleg van een permanente calamiteitenbron waarmee grondwateronttrekking mogelijk is,*
- *Dat bij deze casus de wettelijke toepassing van de Best Available Technique (BAT) (Best beschikbare techniek), voortkomend uit de landelijke milieuwetgeving heeft geresulteerd in een traditioneel watergekoeld ontwerp,*
- 2620 *• Dat het zuiveren van drinkwater een kostbaar proces is en drinkwater de komende jaren nog schaarser gaat worden;*
- *Dat de wens van Provinciale Staten om de verplichte blacklist voor aanbieders van verontrustende content op te nemen in de Omgevingsverordening niet mogelijk bleek.*
- Van mening zijnde dat:*
- 2625 *• Dat inmiddels systematisch blijkt dat pogingen weinig succesvol zijn om de doelen van de datacenterstrategie via de omgevingsverordening te bevorderen.*
- Verzoeken Gedeputeerde Staten:*
- *Om met een voorstel te komen voor het aanscherpen van de datacenterstrategie, waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met nieuwe en innovatieve datacenter ontwerpen, zoals hoogbouw en de daarbij behorende specifieke koeltechnieken, en waarbij als uitgangspunt geldt dat datacenters een zo laag mogelijke ecologische voetafdruk hebben*
- 2630 *• Een normenkader te ontwikkelen voor de energie-efficiëntie en het beslag op beschikbare transportcapaciteit van het stroomnet, waarbij tevens eisen worden gesteld aan de temperatuur en bruikbaarheid van de vrijkomende restwarmte, zodat deze zoveel mogelijk nuttig kan worden ingezet en de energie daarmee zo efficiënt mogelijk voor meerdere doeleinden wordt gebruikt;*
- 2635 *• Een vergelijkbaar normenkader te ontwikkelen waarbij het verbruik van koelwater door datacenters aan een maximum gebonden worden;*
- *Eveneens met het Rijk het gesprek aan te gaan over hoe voorkomen kan worden dat datacenters drinkwater gebruiken om te koelen en de uitkomst zo snel mogelijk, maar maximaal over een jaar aan PS terug te koppelen;*
- 2640 *• Dit zo snel mogelijk voor te bereiden zodat PS een wijzigingsbesluit op de Omgevingsverordening kan nemen.*
- En gaan over tot de orde van de dag.*
- 2645 *Ondertekening: Yvonne Buit (ChristenUnie), Marloes ten Ham (PvdA), Vincent Valk (BBB), Peter Korzelijs (GroenLinks), Remine Alberts-Oosterbaan (SP), Kelly Uiterwijk (JA21), Laurien Berkvens (D66) en Julia Schneemann (Volt).*
- 2650 De **VOORZITTER**: Oké, want ik zat mee te lezen. Ik dacht, ik lees een veel uitgebreider dictum. Daarom is het zo belangrijk dat uw het dictum voorleest. Want u begrijpt dat de motie zoals u hem heeft ingediend, aansluit bij het dictum zoals u net heeft voorgelezen. Dank u wel. Uw motie is ingediend en maakt ook onderdeel uit van onze beraadslagingen.
- 2655 En dan ga ik naar mevrouw Van Aesch van de Partij voor de Dieren.
- Mevrouw **VAN AESCH** (PvdD): Ja, dank u wel, voorzitter. Wie de crisis in Noord-Holland serieus neemt, beschermt natuur, klimaat, water, energie en wonen in samenhang. Dan kan een oude vergunning geen vrijbrief zijn voor Equinix om schaarse ruimte, stroom in tijden van congestie en
- 2660 drinkwater op te eisen. Voor de Partij voor de Dieren is de vraag simpel: kiezen we voor de gezondheid van inwoners, natuur en toekomstige generaties? Of offeren we schaarse publieke middelen op aan de commerciële groeihonger van internationale bedrijven? Want laten we eerlijk zijn: Amsterdam is het luilekkerland voor datacenters als Equinix. Maar deze regio heeft absoluut geen noodzaak meer om nieuwe megadatacenters te krijgen. De lokale lusten vallen in het niet
- 2665 tegenover de zware lasten voor het stroomnet, de natuur, het drinkwater en de schaarse ruimte.
- Bij volledige ontwikkeling gaat het om maximaal 1,1 miljard liter drinkwater. Water dat Waternet met grote inspanning geschikt maakt voor huishoudens. Wij maken ons grote zorgen over de beschikbaarheid van drinkwater voor toekomstige generaties, hier en elders.
- 2670 De provincie zegt te sturen op duurzame vestiging van datacenters. Dan moet die sturing ook zichtbaar worden op het moment dat het schuurt. Niet achteraf wijzen op ingewikkelde oude

vergunningen, maar vooraf helder maken waar de grens ligt. Voor de Partij voor de Dieren is dat helder: geen nieuwe hyperscale datacenters die drinkwater slurpen in gebieden waar water, natuur en energie al schaars zijn.

Het is voor ons dan ook van essentieel belang om inzicht te krijgen in alle plannen voor datacenters die nog in de pijplijn zitten. Onze motie, samen met Volt, ChristenUnie, SP en D66, vraagt dan ook om hierin inzicht te geven, desnoods geheim en vertrouwelijk. Het gaat om de motie 'Actie ondernemen tegen datacenters', met het volgende dictum: "Verzoeken voor zover mogelijk, en voor zover dit past binnen de wettelijke kaders, inzichtelijk te maken welke datacenters er tot aan 2045 respectievelijk in Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid verwacht worden. Daarbij aan te geven hoeveel daarvan onder de oude wet- en regelgeving vallen en hoeveel er onder de datacenterstrategie vallen. Daarbij ook inzichtelijk te maken welk drinkwater- en energieverbruik daarbij indicatief is aangegeven, en gaan over tot de orde van de dag."

Motie 95-7 september 2026

Actie ondernemen tegen datacenters

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 september 2026.

Constaterende dat:

- Er momenteel 67 datacenters zijn gevestigd in Noord-Holland;*
- Deze datacenters bij elkaar zo'n 1.099 MW verbruiken per jaar1;*
- Dit aantal binnen tien jaar zal toenemen tot 922 datacenters in Noord-Holland, met een totaalverbruik van 1.906 MW per jaar;*
- Datacenters naast energie ook veel water verbruiken, waar het nieuw te bouwen datacenter Equinix alleen al zo'n 1,1 miljard liter drinkwater per jaar zal verbruiken.*

Overwegende dat:

- Noord-Holland grote schaarste gebieden kent in het leveren van drinkwater;*
- Noord-Holland grote netcongestie kent, waardoor woningbouwprojecten en andere essentiële initiatieven geen of vertraagd doorgang vinden;*
- Noord-Holland grote netcongestie kent, waardoor essentiële verduurzaming van industrie in de provincie wordt vertraagd;*
- PS als hoogste orgaan van de Provincie gebaat zijn bij volledige informatieverstrekking over de mogelijkheden rondom datacenters;*
- Elk datacenter dat wordt bijgebouwd extra druk legt op mens (omwonenden), dier en natuur;*
- Het zaak is om in Noord-Holland niet alleen in woorden maar ook in daden een stop op datacenters te zetten.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- Voor zover mogelijk is en past binnen de wettelijke kaders, inzichtelijk te maken welke datacenters er tot aan 2035 nog respectievelijk in Noord-Holland Noord en Zuid verwacht worden;*
- Daarbij aan te geven hoeveel er onder de oude wet- en regelgeving vallen en hoeveel er onder de datacenterstrategie vallen;*
- Daarbij ook inzichtelijk te maken welk (drink)water- en energieverbruik daarbij als indicatie is aangegeven.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Marieke van Aesch (Partij voor de Dieren), Julia Schneemann (Volt), Remine Alberts-Oosterbaan (SP), Yvonne Buit (ChristenUnie) en Laurien Berkvens (D66).

De **VOORZITTER**: En uw spreektijd zit erop. Precies op tijd. Dat seintje kreeg ik tenminste.

Dan gaan we naar mevrouw Schneemann van Volt.

En u heeft natuurlijk een motie ingediend die onderdeel uitmaakt van deze vergadering.

Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Dank u, voorzitter. Dit is voor ons een moeilijk dossier, want we hebben een strategie, een datacenterstrategie. Maar elk halfjaar staan we weer voor een nieuwe

2735 verrassing, met datacenters die buiten deze strategie vallen en al eerder vergund zijn. We vinden het dan dus ook een ingewikkelde discussie. Eigenlijk missen we hierbij het grote plaatje. Daardoor weten we eigenlijk gewoon niet wat de totale belasting van datacenters gaat zijn voor Noord-Holland. Zeker bij deze datacenters moeten we het grote plaatje hebben om individuele afwegingen te kunnen maken. Daarom tekenen we graag mee met de motie van de Partij voor de Dieren om inzichtelijk te maken welke datacenters al een vergunningsaanvraag hebben gedaan en met welke omvang.

2740 Dan de strategie zelf. Ook daar zien we dat het nodig is om die wat aan te scherpen. Daarom hebben we ook de motie van de ChristenUnie medeondertekend. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Berkvens van D66.

2745 Mevrouw **BERKVEN** (D66): Dank, voorzitter. Datacentra zijn van belang voor veel dingen die we dagelijks gebruiken, zoals websites, apps en digitale diensten. Ze zijn onderdeel van de cruciale infrastructuur van onze digitale economie. D66 is dan ook niet tegen datacentra. Maar veel datacentra gebruiken ook echt schokkend veel energie en zoetwater, terwijl we een groot probleem hebben met netcapaciteit en steeds vaker watertekorten zullen zien. Datacentra
2750 moeten dus zo zuinig mogelijk met energie en water omgaan. Daarom ondertekenen wij de motie van de ChristenUnie om de datacenterstrategie op deze punten aan te scherpen graag.

We zijn het ook met de Partij voor de Dieren eens dat het goed is om meer inzicht te krijgen in welke datacentra er nog aankomen. Daarom ondertekenen we ook die motie graag.

2755 Tot slot. Overigens zien wij ook graag dat datacentra zoveel mogelijk eigendom zijn van ondernemingen die onder Europese zeggenschap staan. Welke stappen kunnen GS hierop nemen dat we dit meer gaan doen? Dank u wel.

2760 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Ten Ham van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw **TEN HAM** (PvdA): Voorzitter, een aantal jaar geleden opende ik een motie over eveneens datacenters met de wens dat een sector die zo toonaangevend is, het verdient om de volgende stap naar volwassenheid te nemen. Die wens koester ik nog steeds.

2765 Het AMS-IX-knooppunt in Amsterdam is uniek. Het is een van de grootste internetknooppunten ter wereld. Noord-Holland is strategisch zeer gewild. Met alle ambities waren we destijds koploper in innovatie.

2770 Maar inmiddels heeft zich dit hoofdzakelijk vertaald in het gegeven dat Nederland dertig procent van alle datacenters in Europa onderbrengt, waarvan het overgrote deel in Noord-Holland. Datacenters op zee, met innovatief gebruik van zeewater, zouden wellicht in de toekomst uitkomst kunnen bieden, want we lopen overduidelijk tegen onze grenzen aan.

2775 De vraag naar opslag- en reken capaciteit is toegenomen. Dat valt niet te ontkennen. Juist daarom is het zo belangrijk, en ben ik zo blij, dat Noord-Holland als enige provincie in Nederland een datacenterstrategie heeft.

2780 We hebben alleen helaas ook gezien, onder andere bij het Microsoft-datacenter in het Westelijk Havengebied, dat beperkingen in vloeroppervlakte en energieverbruik omzeild kunnen worden en we de zoveelste hyperscaler niet hebben weten te voorkomen. De berichtgeving over het datacenter in Zuidoost, Amstel III – ik woon zelf ook in Zuidoost – heeft ons recent weer doordrongen van het feit dat er ongekende hoeveelheden leidingwater zijn vergund en daarnaast ook de mogelijkheid bestaat om grondwater te onttrekken voor een permanente
2785 calamiteitenbron. De onvrede van de bewoners in Zuidoost kan niemand zijn ontgaan.

Voor een provincie met zo'n unieke infrastructuur en een eigen datacenterstrategie laat de praktijk helaas zien dat we systematisch te weinig succesvol zijn gebleken om onze doelstellingen te realiseren en elke keer achter de feiten aanlopen. We zien in de praktijk dat we
2790 een ja-mits-beleid hanteren, maar we toch echt streven naar een nee-tenzij-beleid.

2795 Deze sector verdient het om een volgende stap naar volwassenheid te zetten. Het is voor ons een langgekoesterde wens om de strategie aan te scherpen, om zo tot een zo laag mogelijke ecologische voetafdruk te komen, een normenkader met een veel striktere focus op energie-efficiëntie, eisen omtrent temperatuur, restwarmte, het gebruik van koelwater tot een maximum te beperken, een wijzigingsbesluit over de Omgevingsverordening te nemen en daarnaast ook met het Rijk in gesprek gaan. Dus met volle overtuiging dienen we samen met de ChristenUnie de motie 'Regie op een toekomstbestendige datacenterstrategie' in.

2800 Daarnaast wil ik ook mijn collega Vincent Valk bedanken voor wederom een heel fijne samenwerking. Dank.

2805 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik geef nu het woord aan de heer Valk van de BBB. Die komt glunderend naar voren.

De heer **VALK** (BBB): Voorzitter. A contrario-redenering, dat klinkt ingewikkeld, maar is eigenlijk heel simpel. Als in een regel staat wat niet mag, dan ontstaat vanzelf de vraag: wat mag er dan wel? En ondernemers zijn daar goed in. Zij denken in mogelijkheden en kansen. Dat zien we bij de datacenters. Wij stellen grenzen aan de omvang, het vermogen en de locatie. Vervolgens 2810 wordt een groot datacentrum administratief opgeknipt in kleinere delen. Formeel binnen de regels, terwijl de impact op ruimte, landschap, water en het elektriciteitsnet nauwelijks verandert.

2815 Met de motie van ChristenUnie en PvdA, waar ik samen heb gewerkt met Marloes – dank je wel – willen we kijken of we de denkrichting wat kunnen omdraaien. Niet steeds beschrijven wat niet mag en vervolgens kijken waar de mazen zitten en achter de feiten aanlopen, maar duidelijk maken wat wel mogelijk is, mits aan heldere voorwaarden wordt voldaan. Voorwaarden voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing, water- en energieverbruik, netbelasting en nuttig toepassen van de restwarmte. Zo zetten we een stap naar een beleid waarin vooraf duidelijk is wat mogelijk is, onder welke voorwaarden. En dat geeft ondernemers duidelijkheid, voorkomt 2820 ontwijkconstructies en zorgt voor een gelijk speelveld.

Voorzitter, ondernemers zoeken altijd naar mogelijkheden. Laten wij zorgen dat de juiste mogelijkheden ook de aantrekkelijkste zijn. Dank u wel.

2825 De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Dekker van Forum voor Democratie.

De heer **DEKKER** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Een moeilijk vraagstuk, want op zichzelf zijn datacenters nu nog maar goed voor 0,6 procent van de drinkwaterlevering van PWN. Dus het absolute aandeel is klein, maar het kan bij verdere groei toenemen. En piekbelasting is natuurlijk 2830 belangrijker dan jaarverbruik, waterverbruik. Verkoeling kan juist tijdens warme periodes toenemen, waardoor ook huishoudens die meer drinkwater gebruiken, misschien in de problemen komen en de beschikbaarheid van zoetwater onder druk staat.

2835 De groei vergroot de potentiële spanning. Vooral de ontwikkeling van AI en de daarmee samenhangende groei van datacentercapaciteit kunnen de toekomstige watervraag vergroten. En drinkwater heeft natuurlijk een hoge maatschappelijke prioriteit. De vraag is of hoogwaardige drinkwaterbronnen ook voor industriële koeling moeten worden ingezet, terwijl alternatieve koeltechnieken of andere waterbronnen mogelijk zijn. En waterverbruik is breder dan alleen verbruik. Ook de kwaliteit van lozingen, bijvoorbeeld van geconcentreerd afvalwater, verdient 2840 aandacht.

2845 Dus de beleidsvraag voor de toekomst is: wat moeten we doen bij nieuwe datacenters? Wat moet daarvoor worden afgewogen? Moet daar gedetailleerde regelgeving voor komen? Er is dus, kortom, sprake van een potentieel toekomstig belangenconflict, niet van een huidig acuut conflict.

2850 Ik moet zeggen, op basis daarvan was ik geneigd om de motie te steunen. Maar die is nu zo uitgebreid geworden het wordt zo'n woud van regelgeving dat ik nog steeds aarzel of dat de goede oplossing is. Dus ik houd u nog even in spanning. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Een mooie cliffhanger. De heer Stulemeijer van de VVD.

De heer **STULEMEIJER** (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. Ja, met zo'n cliffhanger heb je niet veel tekst meer nodig.

2855

De potentiële schade van datacenters, de rekenkracht die er gevraagd wordt, AI, de situatie in de toekomst die we niet kunnen voorzien, maakt dat we de problematiek een beetje voor ons uit moeten schuiven. En dat doen we dus ook met de datacenterstrategie van de provincie, die we voor de rest hoog inschatten.

2860

De motie die ingediend wordt door ChristenUnie, PvdA, JA21, D66, GroenLinks, BBB, SP en Volt zullen we graag omarmen. We hopen dat er in de nabije toekomst een oplossing gevonden wordt voor het enorme gebruik van door PWN gezuiverd drinkwater. Want de risico's daarop in de toekomst schatten we hoog in. Daarom moet ook de provincie de handen vrij hebben om nieuwe technieken in de toekomst te omarmen. Ik dank u wel.

2865

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Heijnen van het CDA.

2870

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel. Voorzitter, we hebben datacenters in de huidige economie keihard nodig. Maar ook het CDA vindt dat we er nu wel genoeg hebben in Noord-Holland. Ze zijn niet mooi en ze gebruiken veel te veel water en ook heel veel energie.

2875

Tegelijkertijd zijn er in het verleden wel toezeggingen gedaan of vergunningen afgegeven. We hebben natuurlijk ook onze eigen datacenterstrategie met heldere kaders. En we vinden het lastig om dan tijdens de wedstrijd de regels te veranderen. Dus ik zou aan GS willen vragen, ook op de motie die is ingediend: welk effect heeft die motie nu op toekomstige datacenters? Want in mijn beeld hadden we eigenlijk al gezegd: ja, er komen sowieso geen nieuwe bij en we gaan alleen nog maar aan de gang met alles wat er toch al in de pijplijn zit. Dus wat voor effect heeft het dan nog om te kijken naar nieuwe regelingen?

2880

De motie van de Partij voor de Dieren, een overzicht van wat er in de pijplijn zit. Dat lijkt ons heel verstandig, ook om deze discussies die we steeds in de Staten hebben, te voorkomen, omdat we dan ook weten wat er op ons af zal komen. Dank u wel, voorzitter.

2885

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Alberts van de SP.

2890

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Dank u wel, voorzitter. Het mag duidelijk zijn dat wij in het verleden al heel vaak kritisch zijn geweest op datacenters en de omvang daarvan. Daar is een wildgroei in ontstaan. We kunnen er niet omheen dat dat het geval is. En ik vind dat als er ergens wildgroei ontstaat, dat je moet gaan reguleren. En om die reden steunen we deze twee ingediende moties van harte.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Nijkamp van 50PLUS.

2895

De heer **NIJKAMP** (50PLUS): Dank, voorzitter. Als 50PLUS zijn wij teruggegaan in een stukje geschiedenis. Een stukje verleden. We hebben de datacenterstrategie aangenomen en daarbij vanuit de provincie gezegd: we gaan het op drie deelgebieden doen. Die kunnen we alle drie dromen: Amsterdam, Haarlemmermeer, Hollands Kroon. En in de vergadering van december 2025 is ook een duidelijke koppeling gemaakt met de brede welvaart.

2900

In de bespreking van de omgevingsvergunning is bovenstaande ook besproken, en daarbij ook de uitspraak van de Raad van State, die heeft aangegeven dat er op minimaal vier gronden getoetst moet worden. Een van de niet-genoemde toetsingswaarden is water.

2905

Terugkijkend naar de afgelopen zomerperiode, en misschien wel iets langer terug, is er een enorm gebrek aan water ontstaan. Voor Noord-Holland, waar de drinkwatervoorziening uit de Lek en het IJsselmeer komt, bracht dit ook bepaalde problematiek met zich mee.

2910

Herstel van onvoldoende watergezondheid gaat best nog wel een tijdje duren, zoals door deskundigen wordt aangegeven. Daarmee kun je dus de vraag stellen of het daadwerkelijk wijs is om een datacenter die zo veel water gaat gebruiken, te positioneren in de provincie. Natuurlijk is

brede welvaart een belangrijk uitgangspunt. Of een datacenter hieraan bijdraagt, is een open vraag, maar zal ook door de hoeveelheid watergebruik als risico worden gezien.

2915 Daarnaast speelt ook nog een keer de netcongestie. Een datacenter is een energieslurper. Dat is al eerder gezegd. En hoe is dit te verklaren ten opzichte van het niet kunnen leveren van energie bij beoogde woningbouw? In de uitspraak van de Raad van State staat genoemd dat er overleg moet zijn geweest met de energieleverancier of de energie daadwerkelijk geleverd kan worden voor in ieder geval de komende vijftien jaar.

2920 Op basis van bovenstaande kan 50PLUS zich vinden in de inbreng die door partijen is gegeven om een pas op de plaats te maken met het toekennen van ruimte aan datacenters in de provincie Noord-Holland. En derhalve zullen wij ook motie M94 steunen. Dank u wel.

2925 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Precies binnen de tijd. Daarmee heb ik de laatste spreker uit de Staten het woord gegeven. Ah, mevrouw Uiterwijk. Ik geef het woord aan mevrouw Uiterwijk van JA21.

2930 Mevrouw **UITERWIJK** (JA21): Ja, dank u wel, voorzitter. Dan als laatste toch nog even een korte reactie. JA21 is altijd kritisch geweest op datacenters en met name ook de hyperscales die veel ruimte in beslag nemen, veel energie en veel water verbruiken. En nu zien we ook weer met de datacenterstrategie dat we daar dus grip op hebben proberen te krijgen, maar dat we nu weer zien dat dat niet lukt. En daarom vinden wij het ook inderdaad goed dat de ChristenUnie, en ook de andere partijen, een motie hebben ingediend om daar meer grip op te krijgen. En die gaan we dan ook mede indienen. We zien gewoon dat we die datacenters ook nodig hebben voor onze economie en voor de AI-revolutie waar we momenteel in zitten. Hoe moet je ook anders nog leuke foto's van je hond maken met AI?

2940 Maar het is wel heel erg belangrijk dat we grip krijgen op de bouw van die datacenters. En het frustreert onze fractie enorm dat we daar maar geen grip op lijken te krijgen. Dus ik wil ook graag een reflectie horen van Gedeputeerde Staten, of zij nu de indruk hebben dat door deze motie uit te voeren en het beter te gaan borgen in de Omgevingsverordening, die grip er dan uiteindelijk wel komt, of dat we eigenlijk nu weer maatregelen nemen die in de praktijk weinig effect zullen hebben op het water en het energiegebruik. Dank u wel.

2945 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord om in dit tweeminutendebat een reactie te geven binnen vijf minuten aan gedeputeerde Rommel namens Gedeputeerde Staten. [...] Dan schors ik voor u tot precies 17.30 uur. Ik schors tot 17.30 uur. Dan kan u zich even voorbereiden. Het zijn nu twee moties.

2950 *Schorsing van 17.27 tot 17.31 uur.*

De **VOORZITTER**: De vergadering is heropend. Ik geef het woord namens GS in de reactie in het tweeminutendebat over datacenters en de waterproblematiek aan gedeputeerde Rommel.

2955 *Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ja, dank u, voorzitter. Er is al lange tijd veel discussie over de datacenters. En zoals ook al gezegd werd in het debat: het is een cruciale infrastructuur voor ons en zeker met AI zal dat nog meer gaan meespelen. Ja, ze doen natuurlijk wel gelijk een groot beroep op ons beschikbare water en stroom.

2965 De vele datacenters die u de laatste tijd langs heeft zien komen, dat zijn allemaal datacenters die al helemaal in de vergunnings- en aanvraagfase zaten. Nou, de heer Heijnen had het daar ook al over. Dus daar kunnen wij gewoon niets aan doen. Dat zijn vergunningen die er al liggen.

Ook de ChristenUnie gaf al aan: we zijn er wel trots op dat wij de enige provincie zijn met een datacenterstrategie.

2970 Ik wil eigenlijk voorkomen dat we iedere keer weer dezelfde discussie hebben bij iedere vergunning die openbaar wordt gemaakt. Er zijn nu nog acht vergunningen in de aanvraagfase en ongeveer twaalf zijn al gepubliceerd. Daar kunnen we echt niets aan doen. Dus ook met de

- moties die voorliggen, kunnen we daar niets aan doen. Dat is gewoon zoals het is. Het is wel zo-
lk snap natuurlijk de urgentie, want het is mij ook een doorn in het oog dat je dan ineens ziet dat
2975 waar Microsoft het goed doet met de richtlijnen die u gesteld heeft om water op te gaan vangen
en dat te gaan gebruiken, dat je nu ineens weer een beroep doet op het drinkwater.
- Maar als wij dus verder willen gaan, dan hebben we daar wel Europa en het Rijk bij nodig. Europa
is er ook mee bezig. Waar u dus ook vraagt of we ervoor kunnen zorgen dat het alleen maar voor
2980 Europese bedrijven is. Voor dat soort zaken hebben we echt het Rijk en Europa nodig.
- Tegelijkertijd hebben we wel dat netcongestie in ieder geval een stop zet op de datacenters die
we kunnen gaan vergunnen.
- Maar willen we hier wat oplossen, dan zullen we met elkaar de datacenterstrategie moeten
2985 updaten. Daar hebben we dus ook wel de tijd voor. Ik heb al een uitvraag staan van wat de
gemeenten moeten doen of wat zij kunnen doen. Wat kunnen wij als provincie doen, wat kan het
Rijk doen en wat kan Europa doen? Er zijn ook ontwikkelingen om bijvoorbeeld datacenters op
zee te maken. Dat vind ik heel interessant, want dan ontwijkt je ook de netcongestie en je hebt
water in de buurt. Dus veel ontwikkelingen. We hebben dus nog wel genoeg tijd om daarmee te
2990 gaan werken.
- Dan heb ik nog twee vragen van D66. Nou ja, die heb ik al beantwoord: of het alleen EU-bedrijven
zijn? Daar wordt naar gekeken, maar daar hebben we ook het Rijk en de EU voor nodig.
- 2995 En het CDA. U zei ook: ja, wat is het effect van deze motie? Nou ja, dat is wel voor toekomstige
datacenters. Dat is dus niet voor de huidige vergunningverlening of aanvragen die er al liggen.
Maar als er meer aanvragen komen, daar kunnen we het dan strategisch over hebben. Daar
kunnen we dus ook kijken: wat kunnen we dan wel invoeren?
- 3000 Mevrouw **BERKVEN** (D66): Ja, dank u wel. Ja, ik snap dat we daar natuurlijk Europa en nationaal
bij nodig hebben. Mijn vraag is eigenlijk: bent u ook met hen in gesprek om dit te
bewerkstelligen, ook vanuit het Noord-Hollandse perspectief?
- 3005 Gedeputeerde **ROMMEL**: We zijn in gesprek. Ik weet dat ze er in Europa mee bezig zijn, maar met
het Rijk, eigenlijk ook in IPO-verband, zijn we ook al in gesprek over de datacenterstrategie. Maar
ja, wij gaan daar natuurlijk ook met onze eigen onderzoeken kijken: wat moeten we nou expliciet
en wat kunnen we vragen met de uitdagingen die voor ons liggen?
- 3010 Mevrouw **BERKVEN** (D66): Kunt u misschien toezeggen dat u hierop terugkomt met een brief
over wat de uitkomst van deze gesprekken zijn geweest?
- 3015 Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik denk dat dat niet zo expliciet is. Ik denk juist eerder dat – en daar
kom ik straks bij de moties even op – we naar aanleiding daarvan naar u toe zullen komen. Maar
dat geldt straks ook voor de datacenterstrategie: als we wat meer informatie en duidelijkheid
hebben, kunnen we u daarover informeren. Maar nogmaals, ik kan dat nu nog even niet voorzien.
- 3020 De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, dank. U gaf aan: er zijn nog acht vergunningen te verwachten en
twaalf gepubliceerd. Deze motie zou effect kunnen hebben op wat hierna nog komt. Maar
hoeveel kunnen wij daarna nog verwachten, wetende ook de geografische beperkingen die we
hebben opgelegd in de datacenterstrategie?
- 3025 Gedeputeerde **ROMMEL**: Heel eerlijk: ik heb er geen zicht op hoeveel er nog zullen komen, want
die zijn niet aangemeld nog omdat de regelgeving van de gemeenten en ook netcongestie dat
hebben tegengehouden. Dus je kan ze al niet eens indienen. Dus er zit niet iets nog verscholen in
de pijplijn, zoals u zegt. Kijk, je ziet ook bij datacenters- Vroeger had je veel grotere datacenters
nodig, omdat de innovatie op het gebied van opslag en de benodigde capaciteit ook veel
verdergaat. Dus dat kan ik u niet zeggen. Maar ik vind het wel goed om voorbereid te zijn op wat
er mogelijk kan gaan komen.
- 3030 Dat brengt mij tot de moties. Ik moet even goed kijken wat het nummer is.

De heer **NIJKAMP** (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. Ik heb in mijn inbreng gerefereerd aan netcongestie versus de woningbouw, waarbij je aan de ene kant wel je woningen opgeleverd krijgt: gefeliciteerd met je nieuwe woning, maar we kunnen geen energie leveren. Bij het
3035 datacenter is dat wel gerealiseerd, ook met die uitspraak van de Raad van State. Minimaal vijftien jaar moet Liander daar leveren. Kunt u dan aangeven hoe dat nog gekoppeld moet worden? Woningbouw is toch net zo belangrijk als inderdaad een datacenter?

Gedeputeerde **ROMMEL**: De Haarlemmermeer heeft dat gedaan, want die hebben dat gekoppeld: wij geven maar zoveel ruimte aan datacenters. Maar wat er gebeurd is, is dat de datacenters
3040 hebben zogenaamd zakdoekje gelegd. Dus die hebben al vergunningen aangevraagd zonder dat ze gingen bouwen. Dus daar kan ik niets aan doen. En die koppeling maken? Ja, nou ja, kijk, waar natuurlijk ook naar gekeken wordt, is of we misschien ook eisen kunnen stellen dat de warmte
3045 van de datacenters, die ze graag kwijtraken, gebruikt kan worden voor de woningen die daarachter liggen. Dus daar wordt naar gekeken. Maar wij hebben ook – dat weet u zelf ook – in de datacenterstrategie aangegeven dat bepaalde andere datacenters mogelijk zijn als ze dus maatschappelijk een bijdrage leveren. Dus we kijken daar ook naar. En het is natuurlijk goed om dat ook mee te nemen in de vernieuwing van de datacenterstrategie.

3050 De **VOORZITTER**: Uw tijd zit erop. Sorry, meneer Nijkamp. Mevrouw Rommel, gaat u verder.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ja, ik was bij de moties. Ik heb motie M94-2026, die gaat over de regie op toekomstbestendige datacenters. Nou, ik denk dat het heel goed is om bij de bredere
3055 herijking van de datacenterstrategie het komende jaar daarnaar te kijken. Het gaat namelijk niet alleen dus om het waterverbruik en om een zo laag mogelijke ecologische voetafdruk, maar ook om de vraag hoe je ook op hyperscales kunt sturen. Ik heb dat ook al tegen u gezegd, dat we daar ook met het Rijk over in overleg gaan. Er is ook een motie over aangenomen. Ik denk dat we dus ook zullen moeten kijken naar de datacenterstrategie op de lange termijn, hoe we daar ook mee omgaan bij nieuwe datacenters. Aan de oude kunnen we dus niet zoveel doen.

3060 Dan motie M95-2026, 'Actie ondernemen tegen datacenters'. En daar vraagt u dus om informatie daarover. Nou, wat heel belangrijk is, en dat wil ik eigenlijk doen. Ik kan niet de hele motie op deze manier overnemen, maar ik hoorde u wel zeggen dat u dat ook vertrouwelijk eventueel zou willen hebben. Wij kunnen u inzicht bieden in welke vergunningen er dan nog wel zouden liggen,
3065 of welke aanvragen. U heeft daar ook al een rapport van Dialogic over gekregen waarin het niet bij naam en toenaam is genoemd. Wij kunnen u daar onder strikte geheimhouding en vertrouwelijkheid meer informatie over geven. Het enige waarover wij niet echt veel informatie hebben, en waarvan ik niet weet in hoeverre we daarin tegemoet kunnen komen, heeft betrekking op het waterverbruik.

3070 De **VOORZITTER**: Dank u wel. [...] Mevrouw Schneemann van Volt.

Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Ja, dank, voorzitter. Is dat omdat de informatie over het watergebruik er helemaal niet is? Of omdat u die niet kunt geven?

3075 Gedeputeerde **ROMMEL**: Nee, als ik het in vertrouwen kan geven, dan zou ik het wel geven, maar ik heb het dus niet. Ik weet niet in hoeverre wij die informatie hebben.

Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Kunnen we dat in samenwerking met PWN bijvoorbeeld opvragen? Want ik neem aan dat ze wel een indicatie moeten geven over het waterverbruik? Of is het
3080 gewoon een blinde vlek voor ons?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ja, ik weet dat gewoon echt niet. Ik krijg gewoon door dat dat dan een soort blinde vlek bij ons is. Ik weet het niet. Ik kan alleen maar toezeggen dat we zullen kijken
3085 wat we kunnen doen en dat we ons daar ook voor zullen inzetten.

Mevrouw **TEN HAM** (PvdA): Heel erg bedankt voor de beantwoording. Stemt vrolijk. Ik vroeg me even af of u voor onze motie het oordeel nog concreet kunt geven, als dat kan.

3090 Gedeputeerde **ROMMEL**: U heeft helemaal gelijk. Dus de eerste motie, M94-2026, laten we aan de Staten. Dus positief. Motie M95-2026 zou ik graag met de toezegging in die zin afdoen dat die wordt ontraden.

3095 De **VOORZITTER**: Maar u heeft wel toegezegd dat u bereid bent om onder vertrouwelijkheid die informatie te geven.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Die toezegging heb ik gedaan.

3100 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan zijn we nu aan het eind gekomen. Ik kijk even of de toezegging nog leidt tot het aanpassen of intrekken van een motie. Nee? Ik kijk naar mevrouw Van Aesch. Dat mag u vanaf uw plaats doen; we hebben die microfoons niet voor niets neergezet.

3105 Mevrouw **VAN AESCH** (PvdD): Ja, dank u wel, voorzitter. Eigenlijk wilde ik het eventjes overleggen met mijn mede-indieners. Is dat mogelijk?

3110 De **VOORZITTER**: Dat is een verzoek om kort te schorsen. Dat is een ordevoorstel. Dat ga ik niet in stemming brengen, maar ik gun het u gewoon natuurlijk. Dat is logisch. Vijf minuutjes is genoeg? Dan gaan we om 17.50 uur verder. En dan ga ik ervan uit dat we daarna gaan stemmen. Dan zal ongeveer rond 18.00 uur het diner klaar zijn.

Schorsing van 17.42 uur tot 17.49 uur.

3115 De **VOORZITTER**: Geachte Statenleden, mag ik u verzoeken weer plaats te nemen achter uw tafel? Dan geef ik na deze korte schorsing, in het kader van een ordevoorstel, het woord aan mevrouw Van Aesch.

Mevrouw **VAN AESCH** (PvdD): Ja, dank u wel, voorzitter. Met de toezegging dat we de lijst vertrouwelijk mogen inzien met zoveel mogelijk informatie, willen wij de motie graag aanhouden.

3120 *Motie 95 'Actie ondernemen tegen datacenters' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.*

3125 De **VOORZITTER**: En dat betreft dus motie M95, Actie ondernemen tegen datacenters. Dus die vervalt.

Daarmee hebben we dan nu de beraadslagingen over het tweeminutendebat afgesloten.

De discussie wordt gesloten.

3130 **11 Advies GS op motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.**

De **VOORZITTER**: Er zijn geen moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend. Ik was bij agendapunt 11.

3135 **12 Gebundelde stemming van alle motie(s) amendement(en) en voordrachten.**

De **VOORZITTER**: Dan kom ik bij agendapunt 12: de gebundelde stemming van alle moties, amendementen en voordrachten.

3140 *Verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas (VD 50-2026).*

3145 De **VOORZITTER**: Als eerste gaan we dan in stemming brengen het ingediende amendement bij agendapunt 8. Dat is het amendement op voordracht 50B. Dat gaat over de verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas. Er is één amendement ingediend. Dat amendement is ingediend door de VVD, de BBB, 50PLUS, SP en JA21. Dat is amendement nummer A17.

Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Iemand een stemverklaring of aantekening?

3150 De heer Kanik heeft zich onthouden van stemming. Dat betekent dat we op dit moment 52 geldige stemmen kunnen uitbrengen. Dan open ik de stemming voor amendement nummer A17. De stemming is gesloten.

Amendement 17 'Aanpassing motivering weigering VVGB Noorder IJplas', ingediend door VVD, BBB, 50PLUS, SP, JA21 en Forum voor Democratie.
3155 Amendement 17 is met 33 stemmen voor, 19 stemmen tegen en één onthouding van stemming aangenomen. Tegen hebben gestemd: GroenLinks, PvdA, D66, Volt, ChristenUnie en Fractie de Weerdt.

3160 De **VOORZITTER**: Vervolgens brengen wij voordracht 50B in stemming: de verklaring van geen bedenkingen. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Mevrouw Buit van de ChristenUnie.

Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): Ja, wij vinden het van belang dat iedereen voor zichzelf echt een goede, juiste afweging maakt, zonder dat zij daarbij verplicht worden om een partijlijn of partijstandpunt te volgen. Dus daarom willen we graag een hoofdelijke stemming.

3165 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Is er nog iemand anders die een stemverklaring of aantekening wenst? Zo niet, dan gaan we hoofdelijk stemmen. We beginnen bij nummer 29. De griffier wil graag de namen voorlezen, dus dat vind ik ook weleens fijn. Dan moet je het allemaal bijhouden ook. [...] Ik geef het woord aan onze griffier. En we stemmen dus nu over voordracht 50B, want
3170 we hebben net al gestemd over het amendement en dat is aangenomen. Ja, de gewijzigde voordracht.

De **GRIFFIER**: Goed, we beginnen bij nummer 19 op de lijst. Nee, sorry. Wat was het nummer? Nummer 29. Excuus. Ja, meneer De Moel was het. Dat wist ik wel.

3175 De heer **DE MOEL** (PVV): Voor.
Mevrouw **DEN BOER** (BBB): Voor.
De heer **ROSENDAAL** (VVD): Voor.
De heer **DEKKER** (FvD): Voor.
3180 Mevrouw **DE SAIN** (BBB): Voor.
Mevrouw **VONCK** (PvdD): Voor.
De heer **VAN GILSE** (VVD): Voor.
Statenlid **LAPORT** (GroenLinks): Tegen.
Mevrouw **VAN AESCH** (PvdD): Voor.
3185 De heer **HARTOG** (JA21): Voor.
Mevrouw **SIJBENGA** (BBB): Voor.
Mevrouw **POOT** (VVD): Voor.
De heer **BOER** (VVD): Voor.
De heer **VENDRIG** (BBB): Voor.
3190 De heer **STULEMEIJER** (50PLUS): Voor.
De heer **BECKER** (BBB): Voor.
Mevrouw **OUDERKERKEN** (VVD): Voor.
Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voor.
Statenlid **DE WEERDT** (Fractie De Weerdt): Tegen.
3195 Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Voor.
Mevrouw **VAN DER HELM-CHANDANSINGH** (50PLUS): Voor.
Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): Voor.
Mevrouw **EGBERS** (PvdD): Voor.
De heer **DIJKMAN** (VVD): Voor.
3200 De heer **JENSEN** (JA21): Voor.
De heer **WALLAART** (PvdA): Tegen.
Mevrouw **OULAD HADJ** (PvdA): Tegen.
De heer **KARAR** (PvdA): Tegen.
Mevrouw **DE BOER** (PvdA): Tegen.
3205 De heer **VONK** (PvdA): Tegen.
Statenlid **VAN DER WAART** (GroenLinks): Tegen.
De heer **WAGELAAR** (PvdA): Tegen.

- Mevrouw **BAKKER** (VVD): Voor.
De heer **TERWAL** (VVD): Voor.
- 3210 Mevrouw **SCHNEEMANN** (Volt): Tegen.
Statenlid **BWEFAR** (GroenLinks): Tegen.
Statenlid **DE GRAAF** (GroenLinks): Tegen.
De heer **MÜLDER** (D66): Tegen.
Mevrouw **JANSEN** (D66): Tegen.
- 3215 Mevrouw **BERKVEN** (D66): Tegen.
De GRIFFIER: Hem slaan we over.
Mevrouw **ENGELS** (CDA): Voor.
Statenlid **KORZELIUS** (GroenLinks): Tegen.
De heer **VAN TIGGELEN** (PVV): Voor.
- 3220 Mevrouw **BUIT** (ChristenUnie): Tegen.
Mevrouw **TEN HAM** (PvdA): Tegen.
De heer **HANOU** (PvdD): Voor.
Mevrouw **UITERWIJK** (JA21): Voor.
De heer **NIJKAMP** (50PLUS): Voor.
- 3225 Statenlid **BULUCU** (GroenLinks): Tegen.
De heer **VALK** (BBB): Voor.
De heer **HEIJNEN** (CDA): Voor.
De heer **TEEUWEN** (BBB): Voor.
- 3230 Voordracht Verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas tegen (VD-50B).
Voordracht 50B is, met inachtneming van de daarin als gevolg van aanneming van in het amendement A17 aangebrachte wijzigingen, met 33 stemmen voor, 19 stemmen tegen en één onthouding van stemming aangenomen.
- 3235 **2-minutendebat Datacenter en water.**
- De **VOORZITTER**: Daarmee zijn wij aangekomen bij het einde van deze Provinciale Statenvergadering op 7 september. O, wacht, we hebben nog twee moties. O, wacht even, er was er nog eentje. Weet u, ik kan maar enthousiast zijn. Ik pak nog even een briefje terug, want u
- 3240 heeft helemaal gelijk.
- Want we hebben natuurlijk nog het tweeminutendebat. Dus voordat ik deze vergadering afsluit – dat had ik gelukkig nog niet gedaan – gaan we verder met punt 10. Dat is het tweeminutendebat over de datacenters en het watergebruik. Daar is één motie ingediend: motie M94.
- 3245 Motie M94 is ingediend door de ChristenUnie, Partij van de Arbeid, GroenLinks, BBB, SP, JA21, D66 en Volt. En die motie gaat over de aanscherping van de datacenterstrategie. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Aantekening? Stemverklaring? Zo niet, dan open ik nu de stemming voor motie M94.
- 3250 Er is er nog eentje die- Ik zit misschien een beetje te slapen, maar er is ook één Statenlid die op dit moment nog zit te slapen, want we missen één stem. [...] Dan sluit ik nu de stemming. Unaniem aangenomen.
- 3255 Motie 94 ‘Regie op een toekomstbestendige datacenterstrategie’, ingediend door ChristenUnie, PvdA, GroenLinks, BBB, SP, JA21, D66 en Volt.
Motie 94 is met algemene stemmen aangenomen.
- 13 Sluiting.**
- 3260 De **VOORZITTER**: Ik kijk nog even voor de zekerheid naar links of ik nu wel mag afsluiten. Ja, dat mag. Dames en heren, dank voor uw aanwezigheid. Er is een maaltijd voor u hierboven in het restaurant. De eerstvolgende vergadering zal zijn op 5 oktober. We gaan ervan uit dat we dan weer in de Statenzaal zullen vergaderen. Dan zie ik u graag terug. En nogmaals: hapje, drankje
- 3265 hierboven in het restaurant. En nogmaals dank, en een goede thuisreis. Dank u wel.

En natuurlijk ook dank aan de griffie en de mensen van Jacot die het prima hebben begeleid.
Dank u wel.

3270 *Sluiting om 18.00 uur.*

Vastgesteld op te Haarlem.

Provinciale Staten van Noord-Holland,

voorzitter,

statengriffier,